

***Gminny Program Rewitalizacji
dla Gminy Osiek na lata 2020–2026***

PROJEKT 2.0.

Marzec 2021

INICJATYWAŁOKALNA.PL
SP. Z O.O.

InicjatywaLokalna.pl
ul. Targowa 18/610, 25-520 Kielce
tel./fax 41 343 01 24
e-mail: biuro@inicjatywalokalna.pl
www.inicjatywalokalna.pl

Spis treści

Wstęp.....	5
I. Część wprowadzająca	8
1. Metodologia prac nad dokumentem	8
2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	11
II. Część diagnostyczno-analityczna	19
1. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	19
2. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	25
3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	30
III. Część programowa	59
1. Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji	59
1.1. Misja i wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	59
1.2. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	61
2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne	66
2.1. Lista planowanych podstawowych projektów/przedsięwzięć	66
2.2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć.....	83
2.3. Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	87
3. Szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania.....	96
IV. Część wdrożeniowa.....	99
1. System realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.....	99
1.1. Struktura zarządzania dokumentem wraz z jego kosztami	99
1.2. Harmonogram realizacji programu	102
1.3. Public relations dokumentu.....	105
2. System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu	107
2.1. Sposoby monitorowania i sprawozdawczości	107
2.2. Sposób ewaluacji i wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu	113
3. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji	115

4. Procedura strategicznej oceny oddziaływania dokumentu na środowisko oraz opiniowania przez właściwe instytucje	121
5. Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	124
6. Sposób realizacji dokumentu a polityka mieszkaniowa i planowanie przestrzenne w gminie	125
6.1. Niezbędne zmiany w polityce mieszkaniowej.....	125
6.2. Niezbędne zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	125
Spis fotografii.....	126
Spis map	126
Spis schematów	126
Spis tabel	127
Spis wykresów.....	128
Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	130

Wstęp

Rewitalizacja stanowi odpowiedź na szereg zjawisk kryzysowych występujących na obszarach gmin, takich jak degradacja techniczna oraz narastające problemy w sferach społecznej i gospodarczej. W związku z tym niezbędne jest planowanie i realizacja kompleksowych projektów rewitalizacyjnych odpowiadających na zidentyfikowane problemy oraz potencjały danego obszaru zdegradowanego, a także wynikającą z nich skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 *Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji* (Dz. U. z 2020 r. poz. 802 z późn. zm.), *rewitalizacja* stanowi „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji (...)”.

Podstawowym narzędziem tworzącym ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych jest *gminny program rewitalizacji*, który jest inicjowany, sporządzany oraz uchwalany przez Radę Miejską na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Jest to „wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji”¹. Dokument obejmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów współfinansowanych ze środków UE oraz innych publicznych lub prywatnych), ponieważ tylko taka różnorodna konstrukcja warunkuje osiągnięcie efektów.

Objęcie danego obszaru zdegradowanego Gminnym Programem Rewitalizacji będzie stanowiło podstawę wspierania go poprzez instrumenty i narzędzia dedykowane rewitalizacji (programy unijne oraz krajowe) lub korzystania z preferencji w innych instrumentach, programach i działaniach sektorowych.

---

¹ *Wytoczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, Minister Rozwoju, Warszawa, 02.08.2016, s. 7–8.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiek na lata 2020–2026 (GPR) stanowi spójny dokument strategiczny mający na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego, mającego istotne znaczenie dla rozwoju gminy poprzez przedsięwzięcia kompleksowe (uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny i środowiskowy), skoncentrowane terytorialnie oraz prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany.

Niniejszy dokument opracowany został zgodnie z *Ustawą z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji* i *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020* wydanymi przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 roku.

Dokument składa się z czterech zasadniczych części, a mianowicie: części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej, programowej oraz wdrożeniowej.

Część wprowadzająca zawiera ogólne informacje dotyczące metodologii opracowania dokumentu oraz jego uwarunkowania zewnętrzne, tj. strategiczno-programowe, które wskazują na powiązanie rewitalizacji z całościową wizją rozwoju gminy.

Część diagnostyczno-analityczna obejmuje metodologię delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz określenie ich zasięgów przestrzennych poprzez wskazanie przebiegu granic na terenie gminy. Ponadto zawiera szczegółową diagnozę wyznaczonego obszaru rewitalizacji w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej wraz ze skwantyfikowanymi danymi i ich analizą w celu przedstawienia skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Część programowa przedstawia najważniejsze założenia procesu rewitalizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji Gminy Osiek w latach 2020–2026, tj. wizję wyprowadzenia go ze stanu kryzysowego, misję, cele rewitalizacji wraz z kierunkami działań mającymi na celu eliminację lub ograniczenie zidentyfikowanych negatywnych zjawisk i wykorzystanie potencjałów lokalnych. Ponadto zostały tutaj zawarte podstawowe (główne) oraz uzupełniające (komplementarne) projekty rewitalizacyjne powiązane ze sobą i wspólnie oddziałujące na obszar rewitalizacji. Ważnym elementem są również szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem różnych źródeł ich finansowania.

Część wdrożeniowa składa się z systemu realizacji (wdrażania) dokumentu, a także systemu monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu w reakcji na zmiany w otoczeniu. Ponadto w niniejszej części zawarte zostały mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych i innych podmiotów oraz grup nieformalnych aktywnych na terenie gminy na każdym etapie procesu rewitalizacji, tj. diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji. Ostatnim

elementem jest sposób realizacji założeń dokumentu w odniesieniu do polityki mieszkaniowej oraz planowania i zagospodarowania przestrzennego w gminie wraz z załącznikiem graficznym wskazującym na kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych na obszarze rewitalizacji.

I. Część wprowadzająca

1. Metodologia prac nad dokumentem

Metodologię sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji warunkowały przede wszystkim *Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji* (Dz. U. z 2020 r. poz. 802 z późn. zm.), a także obowiązujące *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, wydane przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 roku.

Dokument opracowany został z wykorzystaniem modelu ekspercko-partycypacyjnego, polegającego na możliwie szerokim udziale wszystkich interesariuszy we wszystkich etapach prac, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych, odpowiadających między innymi za zorganizowanie procesu konsultacji społecznych oraz przygotowanie końcowej wersji dokumentu. Na wybór takiego podejścia decydujący wpływ miała idea rewitalizacji, w której kluczową rolę odgrywa realizacja zasady partnerstwa i partycypacji społecznej.

Metodologia prac obejmowała dwie zasadnicze części, składające się na efekt końcowy w postaci dokumentu *Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiek na lata 2020–2026*, a mianowicie:

- I. *Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Osiek* – obejmowało następujące etapy:
  - 1) zgromadzenie danych statystycznych do diagnozy w podziale na ustalone jednostki referencyjne gminy (sołectwa i miasto Osiek) we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej – zarówno z Urzędu Miasta i Gminy w Osieku, jak i instytucji zewnętrznych;
  - 2) wykonanie wielokryterialnej analizy przestrzennej ustalonych wskaźników oraz opracowanie diagnozy gminy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z mapami poglądowymi koncentracji problemów we wszystkich ww. sferach;
  - 3) przeprowadzenie w dniach 07.07–05.08.2020 roku konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Osiek wraz z opracowaną diagnozą gminy oraz mapami przedstawiającymi granice ww. obszarów;
  - 4) przedstawienie Radzie Miejskiej w Osieku przez Burmistrza Miasta i Gminy Osiek wniosku o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy wraz z projektem uchwały, diagnozą gminy na potrzeby wyznaczenia

ww. obszarów i mapami przedstawiającymi ich granice w skalach 1:5 000 (obszar zdegradowany) i 1:2 500 (obszar rewitalizacji), z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu *Ustawy z dnia 17 maja 1989 roku – Prawo Geodezyjne i Kartograficzne*, a także informacją podsumowującą przeprowadzone konsultacje społeczne;

- 5) podjęcie na sesji przez Radę Miejską w Osieku *Uchwały nr XX/156/20 Rady Miejskiej w Osieku z dnia 8 września 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Osiek*, przekazanie oraz opublikowanie w dniu 15.09.2020 roku ww. uchwały wraz z załącznikami, tj. diagnozą gminy i mapami obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego (poz. 3292).

II. *Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z przeprowadzeniem procesu zaopiniowania dokumentu i Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko* – obejmowało następujące etapy:

- 1) podjęcie na sesji przez Radę Miejską w Osieku *Uchwały nr XXI/161/20 Rady Miejskiej w Osieku z dnia 20 października 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek na lata 2020–2026* (po 14 dniach niezbędnych na uprawomocnienie się ww. uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, która jest aktem prawa miejscowego);
- 2) ogłoszenie o podjęciu uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.osiek.iap.pl w dniu 12.11.2020 roku), w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości (na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Osieku w dniu 12.11.2020 roku), w prasie lokalnej („Wieści Osieckie”) oraz przez obwieszczenie;
- 3) przeprowadzenie różnorodnych form partycypacji społecznej służących wspólnemu wypracowaniu przez wszystkich interesariuszy rewitalizacji głównych założeń dokumentu (wizji, misji, celów, kierunków działań), a także „zbudowaniu” bazy planowanych do realizacji projektów (w tym partnerskich), mających na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego;
- 4) opracowanie i przeprowadzenie w terminie 19.01–18.02.2021 r. zewnętrznych konsultacji społecznych projektu 1.0 dokumentu;
- 5) wystąpienie w dniu 25.02.2021 r. o zaopiniowanie projektu GPR przez instytucje wskazane w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji wraz z uzyskaniem opinii

- w ciągu 14 dni – terminu ustalonego przez Burmistrza Miasta i Gminy Osiek zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o rewitalizacji;
- 6) wystąpienie w dniu 25.02.2021 r. z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach (RDOŚ) o uzgodnienie co do konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 47 i 49 *Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2021 r. poz. 247) wraz z uzyskaniem stanowiska ww. instytucji;
  - 7) przekazanie i uchwalenie dokumentu na sesji przez Radę Miejską w Osieku (*Uchwała Nr ..... z dnia ..... w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek*).

Szczegółowy opis działań partycypacyjnych przeprowadzonych na poszczególnych etapach prac przedstawiono w rozdziale 3 części IV niniejszego dokumentu *Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji*.

Dokument powstał w wyniku prac przedstawicieli samorządu, instytucji publicznych oraz kluczowych dla rozwoju gminy partnerów z sektorów społecznego i gospodarczego przy współudziale (w postaci wsparcia merytorycznego) ekspertów i specjalistów zewnętrznych, a także mieszkańców wyznaczonego obszaru, jako głównych interesariuszy procesu rewitalizacji.

2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji odnosząc się w swych założeniach do określonych problemów społecznych mieszkańców na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, realizuje założenia innych dokumentów strategicznych i planistycznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju gminy), a także założenia dokumentów regulujących działania w przedmiotowym obszarze na szczeblu subregionalnym, regionalnym, krajowym oraz europejskim. W związku z tym komplementarność z celami, działaniami czy priorytetami innych dokumentów wpływa na skuteczność i efektywność procesu rewitalizacji.

Zestawienie dokumentów strategicznych i planistycznych wraz z nawiązaniem do ich założeń przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1 Nawiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji do dokumentów strategicznych i planistycznych

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie GPR do zapisów dokumentu strategicznego i/lub planistycznego ²
POZIOM EUROPEJSKI		
1.	<i>Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu</i>	<i>Priorytet III. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Ponadto wpływa na osiągnięcie 3 z 5 celów głównych: CEL 1 Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20–64 lata. CEL 4 Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% osób w wieku 30–34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne. CEL 5 Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.</i>
POZIOM KRAJOWY		
2.	<i>Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju</i>	<i>Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki: Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna: Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; Kapitał Ludzki: Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”; Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny: Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych; Obszar Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny: Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.</i>

² Zapis założeń dokumentów przytoczono w niezmienionej formie.

<p>3.</p>	<p>Strategia Na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</p>	<p><i>Cel główny:</i> Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.</p> <p><i>Cel szczegółowy I</i> – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.</p> <p><i>Obszar:</i> Przemiany strukturalne sektora. Nowe formy działania i współpracy. Nowoczesne instrumenty wsparcia.</p> <p><i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Małe i średnie przedsiębiorstwa.</p> <p><i>Cel szczegółowy II</i> – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.</p> <p><i>Obszar:</i> Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.</p> <p><i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Spójność społeczna.</p> <p><i>Obszar:</i> Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe. Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania.</p> <p><i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Rozwój zrównoważony terytorialnie.</p> <p><i>Cel szczegółowy III</i> – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.</p> <p><i>Obszar:</i> Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli.</p> <p><i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Prawo w służbie obywatelom i gospodarce.</p> <p><i>Obszar:</i> Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorców. Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego.</p> <p><i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem.</p> <p><i>Obszar:</i> Cyfrowe państwo usługowe.</p> <p><i>Główne obszary koncentracji działań:</i> E-państwo.</p> <p><i>Obszar:</i> Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe.</p> <p><i>Główne obszary koncentracji działań:</i> Efektywność wykorzystania środków UE.</p> <p><i>Obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości kapitału ludzkiego. Zwiększenie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju. • Wzmocnienie cyfrowego rozwoju kraju. • Zrównoważenie systemu energetycznego Polski. <p>Rozwój potencjału środowiska naturalnego na rzecz obywateli i przedsiębiorców.</p>
<p>4.</p>	<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030</p>	<p><i>Cel główny:</i> Efektywne wykorzystywanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.</p>

		<p><i>Cel 1</i> Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.</p>
5.	<p>Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020</p>	<p><i>Wizja:</i> Polska Wschodnia makroregionem dynamicznie rozwijającym się z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju, stopniowo i systematycznie poprawiającym swoją pozycję rozwojową i konkurencyjną w kraju oraz w Unii Europejskiej.</p> <p><i>Cel główny:</i> Wzrost wydajności pracy we wszystkich sektorach gospodarki Polski Wschodniej.</p> <p><i>Obszar strategiczny 2:</i> Zasoby pracy i jakość kapitału ludzkiego.</p> <p><i>Kierunek działań:</i> Przeciwdziałanie wykluczeniu na makroregionalnym rynku pracy i Wzmocnienie potencjału nowoczesnych kadr dla gospodarki opartej na wiedzy.</p>
POZIOM REGIONALNY		
6.	<p>Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ (projekt)</p>	<p><i>Wizja Strategii:</i> Świętokrzyskie w 2030 roku to ambitny region o atrakcyjnym wizerunku, wnoszący coraz większy wkład w rozwój gospodarczy, społeczny i kulturowy Polski i Europy, szanujący i dbający o swoje dziedzictwo kulturowe i środowisko naturalne oraz będący dobrym miejscem do życia, pracy i rozwoju.</p> <p><i>Misja Strategii:</i> Samorząd województwa świętokrzyskiego tworzy przestrzeń współdziałania, pozwalającą na wykorzystanie potencjału mieszkańców i przedsiębiorców regionu dla budowania wspólnoty o wysokim kapitale społecznym i rosnącej zdolności konkurencyjnej, uzyskuje konsensus w regionie wokół najważniejszych celów strategicznych i przedsięwzięć, służących modernizacji i transformacji ścieżki rozwoju województwa oraz pozyskuje kapitał stymulujący rozwój regionu, obejmujący publiczne środki finansowe (od wspólnotowych po lokalne), środki prywatne (w tym – nowe inwestycje zewnętrzne).</p> <p><i>Cel strategiczny 2.</i> Przyjazny dla środowiska i czysty region.</p> <p>2.1 Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego.</p> <p>2.2 Adaptacja do zmian klimatu i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych.</p> <p>2.3 Energetyka odnawialna i efektywność energetyczna.</p> <p>2.3.3. Zwiększenie efektywności energetycznej i zarządzania energią.</p> <p><i>Cel strategiczny 3.</i> Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi.</p> <p>3.3 Wzmocnienie spójności przestrzennej i społecznej regionu.</p> <p>3.3.4. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych.</p>

<p>7.</p>	<p>Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego (Uchwała nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22września 2014 r.)</p>	<p><i>Misja:</i> Wzmocnienie spójności terytorialnej regionu oraz konkurencyjności jego struktur funkcjonalnych drogą poprawy dostępności komunikacyjnej, zwiększenia wpływu miast na sąsiadujące obszary wiejskie, a także ułatwienia dostępu społeczeństwa do rynków pracy i wyżej zorganizowanych usług.</p> <p><i>Cel generalny zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego:</i> Kształtowanie zrównoważonej, harmonijnej struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa świętokrzyskiego, sprzyjającej poprawie atrakcyjności i spójności terytorialnej regionu oraz efektywnemu wykorzystaniu jego potencjałów rozwoju, przy jednoczesnym wsparciu dla rozwiązań innowacyjnych i przyjaznych środowisku przyrodniczemu.</p> <p><i>Cel warunkujący 1.</i> Wzrost konkurencyjności i innowacyjności przestrzeni gospodarczej województwa w tym szczególnie miast z myślą o wykorzystaniu lokalnych potencjałów rozwoju i dostosowaniu tej przestrzeni do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy.</p> <p><i>Priorytety polityki przestrzennej:</i> Kształtowanie warunków przestrzennych do dywersyfikacji przedsiębiorczości, rozwoju sektora MSP oraz utrwalania specjalizacji gospodarczej; Rewitalizacja zdegradowanych terenów i dzielnic przemysłowych.</p> <p><i>Cel warunkujący 2.</i> Formowanie policentrycznego układu osadnictwa i powiązań funkcjonalnych sieci miast, rozwijanych w ramach harmonijnych struktur obszarowych z jednoczesnym wsparciem procesów metropolizacji i działań służących wzmocnieniu więzi województwa z krajową i europejską przestrzenią gospodarczą.</p> <p><i>Priorytety polityki przestrzennej:</i> Poprawa jakości życia mieszkańców drogą zwiększania dostępności do rynków pracy i wyżej zorganizowanych usług, zwłaszcza na obszarach niedosłużonych; Wzrost konkurencyjności miast średnich poprzez wzmacnianie tkanki miejskiej, rewitalizację historycznych centrów oraz kształtowanie funkcji subregionalnych, sprzyjających integracji społecznej; Wspieranie rozwoju ośrodków peryferyjnych i pełniących funkcje miast-bram, drogą poprawy wykorzystania potencjałów endogenicznych i specyficznych walorów kulturowych.</p> <p><i>Cel warunkujący 3.</i> Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zasobów ludzkich oraz integracji rynków pracy.</p> <p><i>Priorytety polityki przestrzennej:</i> Kształtowanie optymalnych relacji: mieszkanie – usługi – praca – rekreacja i wypoczynek, w różnych skalach obszarowych; Wsparcie działań, służących ograniczaniu depopulacji oraz emigracji młodych wykształconych osób, zwłaszcza z obszarów stagnacji, m.in. drogą odbudowy lokalnych rynków pracy.</p> <p><i>Cel warunkujący 4.</i> Ochrona i racjonalne zagospodarowanie zasobów przyrodniczych i dóbr kultury, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.</p> <p><i>Priorytety polityki przestrzennej:</i> Przywracanie równowagi przyrodniczej na obszarach zdegradowanych; Rozwój komunalnej infrastruktury ochrony środowiska; Minimalizacja zagrożenia hałasem w miastach i w sąsiedztwie dróg o dużym natężeniu ruchu pojazdów; Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego oraz racjonalne wkomponowanie zabytków w przestrzeń turystyczną.</p>
-----------	--	---

		<p><i>Cel warunkujący 5.</i> Kształtowanie systemów infrastruktury technicznej i społecznej w aspekcie poprawy dostępności i spójności przestrzennej oraz osiągnięcia wysokiego standardu świadczenia usług.</p> <p><i>Priorytet polityki przestrzennej:</i> Zapewnienie wysokiego standardu dostępności do usług publicznych we wszystkich skalach obszarowych.</p> <p><i>Cel warunkujący 6.</i> Wzmocnienie odporności struktur przestrzennych na zagrożenia oraz poprawa bezpieczeństwa publicznego.</p> <p><i>Priorytet polityki przestrzennej:</i> Stworzenie nowoczesnych, niezawodnych systemów infrastruktury energetycznej oraz zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych.</p> <p><i>Cel warunkujący 7.</i> Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.</p> <p><i>Priorytet polityki przestrzennej:</i> Preferencje dla regeneracji zabudowy, powtórnego zagospodarowania terenów.</p>
POZIOM LOKALNY		
8.	<p>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Osiek</p>	<p><i>Cel główny:</i> Miasto i Gmina Osiek jest Gminą rolniczo-przemysłową z rozwijaną w niej funkcją agroturystyczną.</p> <p><i>Cel strategiczny 1:</i> Systematyczny wzrost poziomu nauczania poprzez pilne doposażenie szkół.</p> <p><i>Cel strategiczny 2:</i> Poprawa w zakresie infrastruktury technicznej i drogowej.</p> <p><i>Cel strategiczny 3:</i> Poprawa stanu środowiska w gminie.</p> <p><i>Cel strategiczny 4:</i> Podniesienie poziomu życia gospodarczego gminy.</p> <p><i>Cel strategiczny 5:</i> Poprawa w zakresie sfery socjalnej.</p>
9.	<p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Osiek na lata 2016–2020</p>	<p><i>Misja Strategii:</i> poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, dążenie do integracji społecznej oraz tworzenie równych szans rozwoju społecznego wszystkim mieszkańcom. Rozwiązania wdrażane przy współpracy z lokalnymi partnerami służyć mają eliminacji negatywnych zjawisk społecznych oraz zrównoważonemu rozwojowi całej gminy.</p> <p><i>Wizja:</i> Gmina OSIEK to miejsce o wysokim poziomie jakości życia, przyjazne mieszkańcom, z dostępnością do wysokiej jakości usług społecznych oraz z warunkami sprzyjającymi podnoszeniu poziomu lokalnego kapitału społecznego.</p> <p><i>Założenie 1:</i> Wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego obywateli i rodzin przy jednoczesnym wzroście ich aktywności w rozwiązywaniu własnych problemów i trudności życiowych we współdziałaniu z instytucjami pomocy społecznej.</p> <p><i>Założenie 2:</i> Podniesienie efektywności systemu organizacyjnego pomocy społecznej wraz z zapewnieniem jego kompatybilności z innymi systemami wsparcia.</p> <p><i>Założenie 3:</i> Wzmocnienie na poziomie gminy i powiatu skuteczności podstawowych narzędzi i instrumentów pracy socjalnej dla wyprowadzania osób i rodzin ze sfery zagrożenia wykluczeniem społecznym.</p> <p><i>Założenie 4:</i> Zmiany w obszarze instytucjonalnych form pomocy oraz wzmocnienie odpowiedzialności rodziny za swoich członków korzystających z tej formy wsparcia.</p>

10.	<p>Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Osiek</p>	<p><i>Kierunek zagospodarowania przestrzennego A. Osadnictwo: odnowa zdegradowanych obiektów i terenów, zwłaszcza posiadających znaczenie ponadlokalne, tworzenie lokalnego systemu korzystnych warunków terenowych dla przyciągnięcia inwestycji gospodarczych i trwałego zwiększenia miejsc pracy.</i></p> <p><i>Kierunek zagospodarowania przestrzennego B. Ład przestrzenny: podjęcie działań rewitalizacyjnych na obszarach zaniedbanych.</i></p>
-----	---	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ww. dokumentów strategicznych i planistycznych

Miasto Osiek stanowi centrum gminy spełniające różne funkcje na rzecz mieszkańców, dlatego jest jednym z kluczowych obszarów strategicznych rozwoju gminy, wskazanym w *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Osiek*³. W Strategii określono pięć celów strategicznych, z czego cel strategiczny 2 *Poprawa w zakresie infrastruktury technicznej i drogowej* oraz cel strategiczny 4 *Podniesienie poziomu życia gospodarczego gminy* są celami ściśle związanymi z planowanym procesem rewitalizacji w gminie.

Cel główny Strategii określony syntetycznie brzmi: *Miasto i Gmina Osiek jest Gminą rolniczo-przemysłową z rozwijaną w niej funkcją agroturystyczną*. W rozwinięciu zostaje zapisany jako: *Miasto i Gmina Osiek jest gminą rolniczą z wpisaną w jej rzeczywistość funkcją przemysłową*. Istnienie na terenie gminy Kopalni Siarki „Osiek” stanowi jej stały element i mocną stronę. Gmina jest otwartą na inwestorów w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego i usług obsługi rolnictwa. Przy systematycznym urzeczywistnianiu wizji gminy, z ukierunkowaniem na rozwój obu funkcji jako równoważnych, uznaje się za celowe tworzenie uzupełniającej funkcji bazującej na trwałych wartościach krajobrazu – funkcji turystyczno-wypoczynkowej. Łącznie ma to stworzyć atrakcyjne warunki bytowania mieszkańców gminy, zachęcając jednocześnie do inwestowania na jej terenie. Osiągnięcie tak postawionego celu głównego misji i wizji gminy jest możliwe poprzez realizację następujących celów strategicznych:

- I. Systematyczny wzrost poziomu nauczania poprzez pilne doposażenie szkół.
- II. Poprawa w zakresie infrastruktury technicznej i drogowej.
- III. Poprawa stanu środowiska w gminie.
- IV. Podniesienie poziomu życia gospodarczego gminy.
- V. Poprawa w zakresie sfery społecznej.

³ bip.osiek.iap.pl/pl/1014/0/strategia-rozwoju.html

Potrzeby w zakresie szkolnictwa uznano za sprawę tak ważną i niezbędną dla prawidłowego rozwoju gminy, że zdecydowano to przedsięwzięcie zakwalifikować do kategorii celów strategicznych i wyodrębnić je jako jedno z priorytetowych zadań gminy oraz uznać za samodzielny cel strategiczny nr 1.

Dla każdego celu strategicznego wykreowano cele cząstkowe, których osiągnięcie warunkuje prawidłową realizację celu strategicznego. Cele cząstkowe zostały przedstawione jako podpunkty i stanowią zwięzły opis osiągania każdego celu strategicznego.

Ustalona wyżej kolejność celów strategicznych, choć stanowi ich ranking, nie oznacza, że rozpoczęcie kolejnego może nastąpić po zrealizowaniu poprzedniego. Cele bowiem nie kolidują ze sobą, a więc ich efekty nakładają się na siebie, Równoczesne nawet ich realizowanie to wyłącznie sprawa właściwego przygotowania i środków.

Ze względu na możliwości rozwoju gospodarczego Miasta i Gminy w *Zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Osiek* wyznaczono nowe tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, usługowej, tereny przemysłowe dla działalności gospodarczej, produkcyjnej i usługowej. Na obszarze objętym Studium, w granicach administracyjnych gminy, wyznaczono tereny funkcjonalno-przestrzenne, w których obowiązują określone zasady zagospodarowania oraz parametry i wskaźniki zabudowy. Tereny funkcjonalno-przestrzenne zaliczono do dwóch stref polityki przestrzennej: strefy przeznaczonej pod zabudowę oraz strefy o ograniczonej zabudowie. Z punktu widzenia rozwoju gospodarczego gminy, bardzo istotna jest możliwość rozwoju działalności wydobywczej – eksploatacji złóż w kopalni siarki „Osiek” oraz wskazanie terenów pod realizację elektrowni fotowoltaicznych. Istotnym elementem w zagospodarowaniu są zasoby przyrodnicze i kulturowe stanowiące o atrakcyjności gminy w tym zakresie. Równolegle położony został nacisk na ochronę wartości kulturowych. Część zespołów i obiektów objęta jest ochroną konserwatorską poprzez wpisanie do rejestru zabytków, natomiast pozostałe obiekty o wartościach historycznych zostały objęte ewidencją zabytków.

Na podstawie diagnozy w zakresie sytuacji społecznej zawartej w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Osiek na lata 2016–2020*⁴ zidentyfikowano problemy, które powinny zostać zminimalizowane poprzez działania wyznaczone w następujących obszarach:

Zintegrowany system wsparcia i opieki nad dzieckiem i rodziną poprzez:

- skuteczne wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskiej;

---

⁴ bip.osiek.iap.pl/files/fck/598/file/Zalacznik_do_uchwaly.pdf

- przeciwdziałanie problemom wychowawczym dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz wspierania rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy.

Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i wykluczeniu społecznemu poprzez:

- prowadzenie działań aktywizujących osoby bezrobotne;
- rozwój doradztwa zawodowego oraz podejmowanie działań w zakresie kształtowania prawidłowej kariery zawodowej dzieci i młodzieży;
- przeciwdziałanie zjawiska ubóstwa w rodzinach jako czynnika przyczyniającego się do wykluczenia społecznego.

Ułatwienie funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku lokalnym poprzez:

- stworzenie sprawnego systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- podnoszenie świadomości społeczeństwa o potrzebach i problemach ludzi starszych i niepełnosprawnych.

Wdrożenie wszystkich planów rewitalizacyjnych przyczyni się również do osiągnięcia misji rozwoju społecznego gminy, która została sformułowana w następujący sposób: *Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, dążenie do integracji społecznej oraz tworzenie równych szans rozwoju społecznego wszystkim mieszkańcom. Rozwiązania wdrażane przy współpracy z lokalnymi partnerami służyc mają eliminacji negatywnych zjawisk społecznych oraz zrównoważonemu rozwojowi całej gminy,* której wypełnienie jest uwarunkowane realizacją celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

Prognozowane rezultaty zaplanowanych działań są powiązane z rezultatami planowanego procesu rewitalizacji. Założono, że podjęcie działań określonych w Strategii przyczyni się m.in. do zwiększenia poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych, zmniejszenia skali wykluczenia społecznego, podjęcia współpracy międzyinstytucjonalnej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie walki z bezrobociem, wsparcia różnorodnych form zdobywania doświadczenia na rynku pracy, zwiększenia dostępności do usług dla osób starszych i niepełnosprawnych.

II. Część diagnostyczno-analityczna

1. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Metodologię wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz szczegółowy przebieg procesu diagnostycznego gminy zawiera *Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Osiek*.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, *rewitalizacja* to „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy”, dlatego przy wyznaczaniu zasięgu obszaru zdegradowanego wzięto pod uwagę zestaw kryteriów zawarty w art. 9 ust. 1 ww. ustawy i Wytucznych, które wskazują na istnienie stanu kryzysowego na danym terenie.

Stan kryzysowy zdefiniowany został jako „stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w *Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- 1) *gospodarczej* – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- 2) *środowiskowej* – w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska;
- 3) *przestrzenno-funkcjonalnej* – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w *Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami*, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych;
- 4) *technicznej* – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań

technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ww. ustawie o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy”⁵.

W związku z powyższym, w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego Gmina Osiek podzielona została na *jednostki strukturalne (referencyjne)*, w sposób odpowiadający istniejącym powiązaniom funkcjonalnym. W procesie diagnostycznym na terenie gminy przyjęto podział na sołectwa i miasto Osiek. Analiza danych ilościowych w ustalonych jednostkach strukturalnych pozwoliła na stosunkowo łatwe zidentyfikowanie lokalizacji problemów i wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego.

Zgodnie z ww. Wytycznymi w przeprowadzonej diagnozie dokonano analizy porównawczej jednostek referencyjnych, opartej na zestawie wskaźników cząstkowych oraz syntetycznych wskaźników degradacji we wszystkich sferach pozwalających na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania zjawisk kryzysowych i potencjałów lokalnych na terenie gminy. Syntetyczne wskaźniki koncentracji zjawisk kryzysowych w poszczególnych sferach przedstawione zostały na mapach poglądowych Gminy Osiek z podziałem na jednostki strukturalne. Jako główne kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego przyjęto wskaźniki przedstawione w tabeli 2.

Tabela 2 Wskaźniki obrazujące sytuację na terenie Gminy Osiek w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej

Sfera	Cechy szczegółowe sfery	Lp.	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Źródło danych
SPOŁECZNA	Demografia	1.	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w % ludności ogółem	%	Urząd Miasta i Gminy w Osieku
		2.	Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem	%	
		3.	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności ogółem	%	
		4.	Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania	%	

⁵ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, Minister Rozwoju, 02.08.2016, s. 6–7.

	5.	Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	-	
	6.	Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	-	
Rynek pracy	7.	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	%	Powiatowy Urząd Pracy w Staszowie
	8.	Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem	%	
Pomoc społeczna	9.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	szt.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku
	10.	Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	szt.	
	11.	Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	szt.	
	12.	Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	szt.	
	13.	Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	szt.	
	14.	Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	szt.	
	15.	Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu przemocy w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	szt.	
	16.	Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	szt.	
	17.	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” na 10 tys. mieszkańców	szt.	
Edukacja	18.	Wyniki egzaminów 8-klasisty (dane za 2019 r. ze względu na reformę szkolnictwa)	%	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi
Bezpieczeństwo publiczne	19.	Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	szt.	Komenda Powiatowa Policji w Staszowie
Integracja społeczna i aktywność obywatelska	20.	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	szt.	Urząd Miasta i Gminy w Osieku
	21.	Frekwencja w wyborach samorządowych – I tura (X 2018 r.)	%	Państwowa Komisja Wyborcza
	22.	Frekwencja w wyborach parlamentarnych (X 2019 r.)	%	

GOSPODARCZA	Podmioty gospodarcze	23.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	szt.	Urząd Miasta i Gminy w Osieku
		24.	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	szt.	
		25.	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	szt.	
		26.	Liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	szt.	
		27.	Liczba zakończonych działalności gospodarczych na 1000 osób w wieku produkcyjnym	szt.	
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	Wyposażenie w infrastrukturę społeczną	28.	Powierzchnia terenów zagospodarowanych pod działalność sportową, rekreacyjną, kulturową i turystyczną przypadająca na 100 mieszkańców	ha	Urząd Miasta i Gminy w Osieku
	Poziom obsługi komunikacyjnej	29.	Udział budynków mieszkalnych mających bezpośredni dostęp do dróg asfaltowych w liczbie budynków mieszkalnych ogółem	%	
TECHNICZNA	Mieszkalnictwo	30.	Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	szt.	Urząd Miasta i Gminy w Osieku
		31.	Udział zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków będących w stanie degradacji technicznej w liczbie tych zabytków w gminie ogółem	%	
ŚRODOWISKOWA	Odpady niebezpieczne	32.	Ilość odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub stanu środowiska – azbest	tona	
		33.	Ilość unieszkodliwionego azbestu w przeliczeniu na 1 mieszkańca	tona	
	Zieleń urządzona	34.	Udział terenów zieleni urządzonej w ogólnej powierzchni terenu	%	
	Formy ochrony przyrody	35.	Położenie na obszarach objętych formami ochrony przyrody	TAK/ NIE	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach
	Tereny zalewowe	36.	Położenie na obszarach zagrożonych wystąpieniem powodzi	TAK/ NIE	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej – Wody Polskie
Ochrona środowiska	37.	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	%	Urząd Miasta i Gminy w Osieku	

Źródło: Opracowanie własne

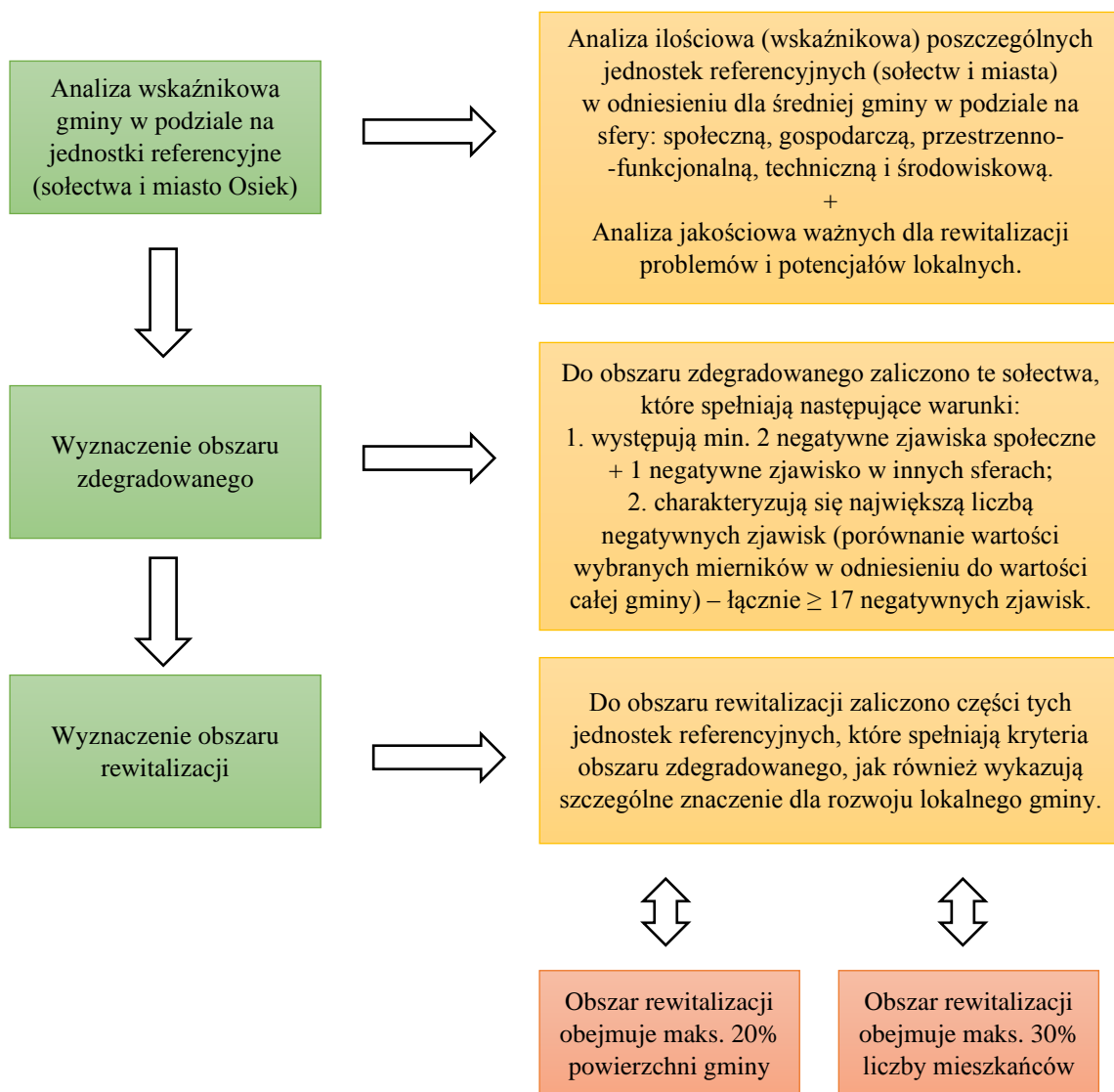
Proces diagnostyczny został przeprowadzony we współpracy pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Osieku oraz jednostek organizacyjnych gminy wraz z zespołem zewnętrznych ekspertów. W procesie delimitacji obszaru zdegradowanego wykorzystano różnorodne źródła informacji, dzięki czemu zastosowane podejście ma charakter kompleksowy i łączy wykorzystanie metod ilościowych z jakościowymi. Dla przyjętych jednostek referencyjnych pozyskano dane statystyczne gromadzone w zasobach Urzędu Miasta i Gminy w Osieku, Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku oraz instytucji zewnętrznych: Powiatowego Urzędu Pracy w Staszowie, Komendy Powiatowej Policji w Staszowie, a także ogólnodostępne dane z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, Państwowej Komisji Wyborczej, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej – Wody Polskie.

Część pozyskanych danych została wykorzystana do porównawczej analizy ilościowej wskaźników ze średnią wartością dla całej gminy, a część posłużyła do dokonania analizy jakościowej charakteryzującej ważne dla rewitalizacji deficyty i problemy obszarów oraz lokalne potencjały. Dodatkowym narzędziem służącym pozyskaniu informacji na potrzeby diagnozy był spacer studyjny pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Osieku, który miał na celu zdiagnozowanie problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej.

Delimitacja obszaru rewitalizacji dokonana została przy uwzględnieniu zapisów art. 10 ustawy o rewitalizacji, który stanowi, że jest to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację”.

Zgodnie z powyższym wyznaczenie granic obszaru rewitalizacji nastąpiło w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich było stwierdzenie, że na wybranym obszarze uznanym wcześniej jako zdegradowany istnieje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk. Drugą z przesłanek było uznanie, że wybrany obszar ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Takie uzasadnienie obejmuje przedstawienie możliwych do wykorzystania w procesie rewitalizacji lokalnych potencjałów, a także nawiązanie do gminnych dokumentów strategicznych i planistycznych, w których wybrany obszar będzie ujęty jako ośrodek koncentracji aktywności społeczno-gospodarczej w gminie. Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji w Gminie Osiek przedstawiona została na schemacie 1.

Schemat 1 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Osiek

Źródło: Opracowanie własne

2. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

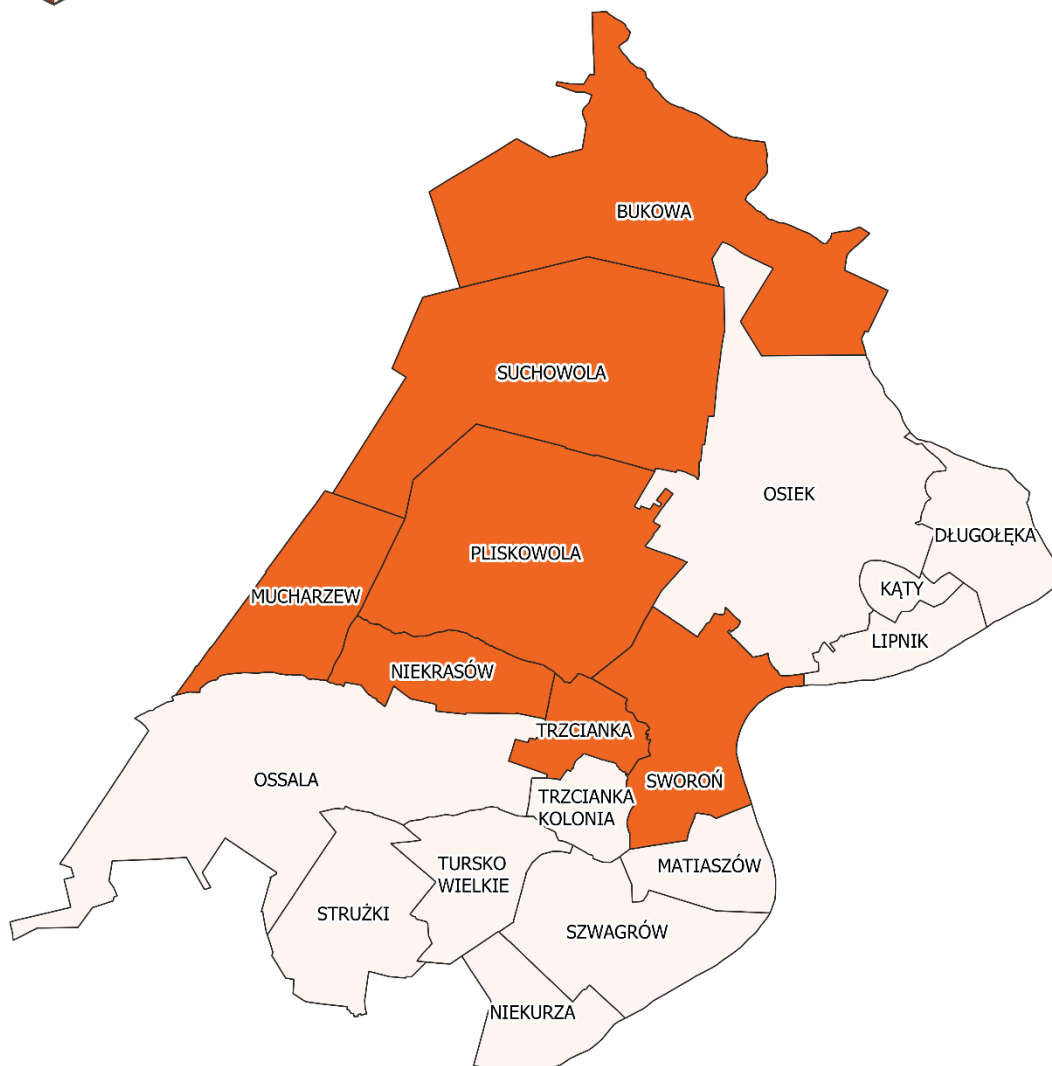
Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji *obszar zdegradowany* charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz stanem kryzysu w co najmniej jednej ze sfer dotyczących zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Ponadto ust. 2 wskazuje, że „obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych”.

Na podstawie przeprowadzonego audytu gminnego wyznaczono obszar zdegradowany, na który składają się jednostki referencyjne charakteryzujące się problemami w sferze społecznej przy jednoczesnym występowaniu problemów przynajmniej w jednej innej sferze oraz największą liczbą zidentyfikowanych negatywnych zjawisk, tj. ≥ 17 .

Zgodnie z przedstawionymi założeniami obszar zdegradowany na terenie Gminy Osiek obejmuje sołectwa: Pliskowola, Mucharzew, Suchowola, Sworoń, Niekrasów, Bukowa i Trzcianka. Wskazany obszar zajmuje 46,40 km², co stanowi 35,96% powierzchni gminy i w 2019 roku był zamieszkiwany przez 3 279 osób, tj. 41,94% ogółu mieszkańców gminy.

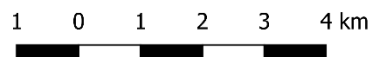
Granice obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Osiek, wyznaczonego na podstawie niniejszej diagnozy, przedstawia mapa 1.

Mapa 1 Granice wyznaczonego obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Osiek

LEGENDA

- granice sołectw
- obszar zdegradowany

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji *obszar rewitalizacji* to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację (...). Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic”.

W związku z art. 10 ww. ustawy wyznaczony został obszar, na którym występuje wysokie natężenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, a jednocześnie mający istotne znaczenie dla rozwoju gminy i planowane jest na nim przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych.

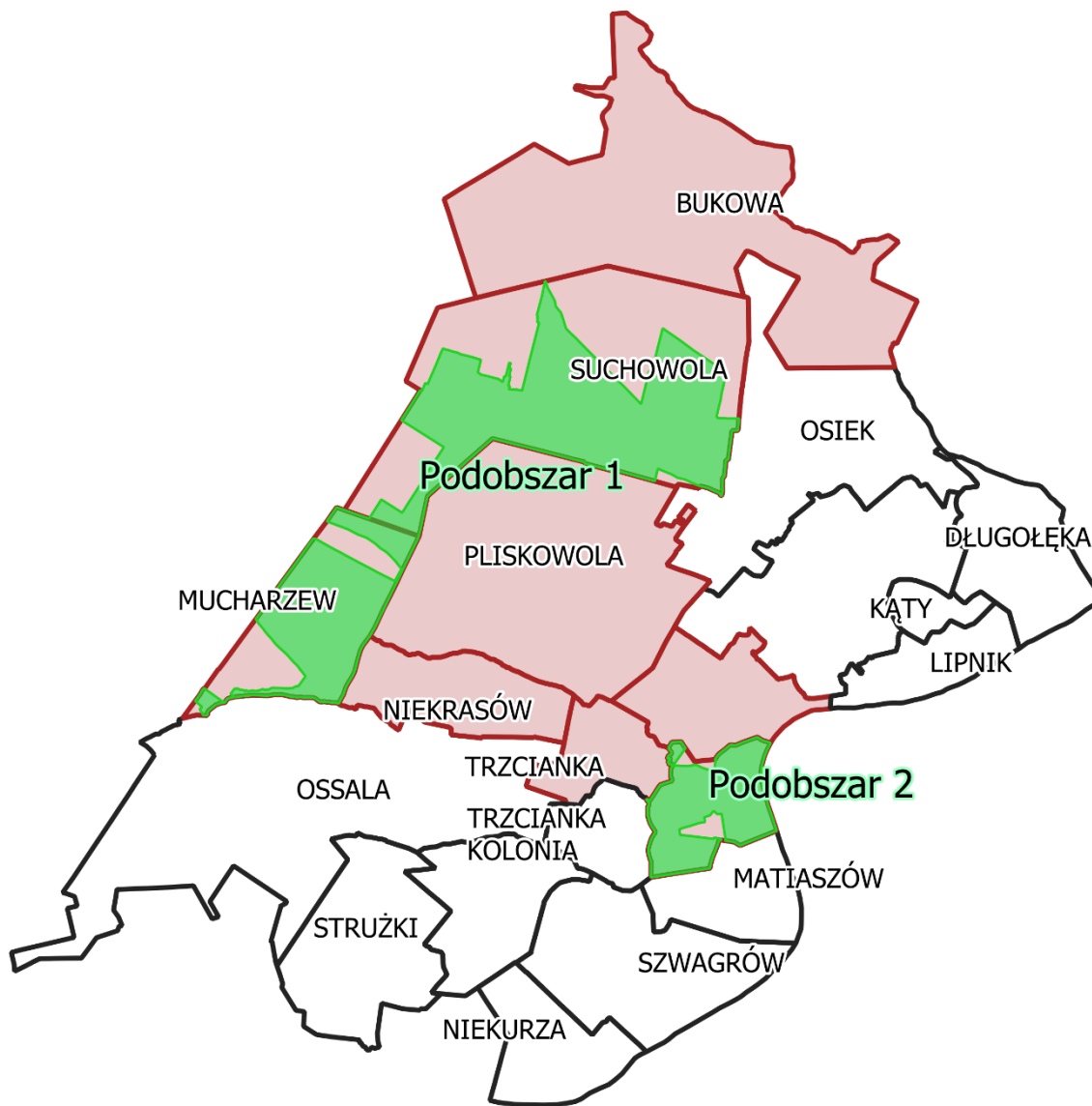
W wyniku przeprowadzonej diagnozy w podziale na jednostki referencyjne gminy i delimitacji obszaru zdegradowanego, wyznaczono obszar rewitalizacji składający się z dwóch podobszarów:

- Podobszar I obejmujący jednostki referencyjne Mucharzew i Suchowola,
- Podobszar II stanowiący zamieszkałe obszary jednostki Sworzeń.

Wyznaczony obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 15,01 km² (11,61% powierzchni ogółem gminy), z czego Podobszar I obejmuje 12,33 km² (9,54% powierzchni ogółem gminy), a Podobszar II 2,68 km² (2,07% powierzchni ogółem gminy) i w 2019 roku był zamieszkały przez 1 549 mieszkańców (19,81% ludności ogółem gminy), z czego 1 346 osób to mieszkańcy Podobszaru I, a 203 osób to mieszkańcy Podobszaru II, więc nie przekracza limitów określonych w pkt 4 w rozdziale 3 *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020* oraz art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji.

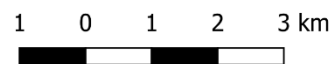
Lokalizację obszaru rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego przedstawia mapa 2, natomiast szczegółowy przebieg granic obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Osiek zaznaczony został na mapie 3.

Mapa 2 Lokalizacja obszaru rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego w Gminie Osiek

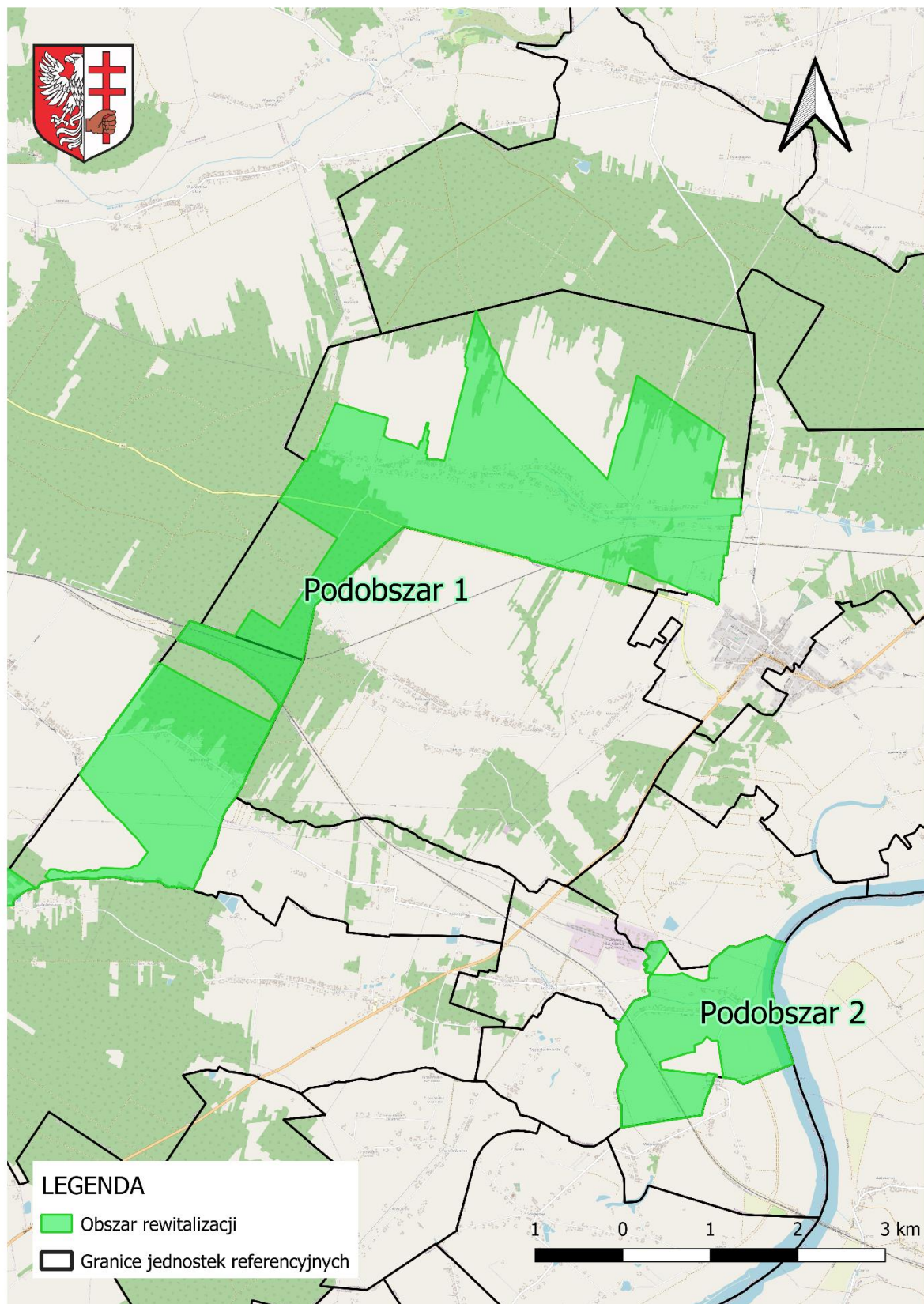
LEGENDA

- Obszar rewitalizacji
- Obszar zdegradowany
- Granice jednostek referencyjnych

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 3 Granice wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Osiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie map OSM Standard i programu QGIS Zanzibar

3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Jednym z najważniejszych elementów Gminnego Programu Rewitalizacji, wynikającym z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy o rewitalizacji jest „szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji (...) obejmująca analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru”.

Zgodnie z powyższym pogłębiona diagnoza wyznaczonego obszaru obejmowała sfery: społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową. Problemy analizowane w ramach wszystkich aspektów wzajemnie się przenikają i podział na sfery tematyczne ma charakter umowny. Takie szerokie rozpoznanie oraz identyfikacja skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych pozwoli na przygotowanie projektów o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i większym oddziaływaniu.

Schemat 2 Sfery tematyczne analizowane w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji

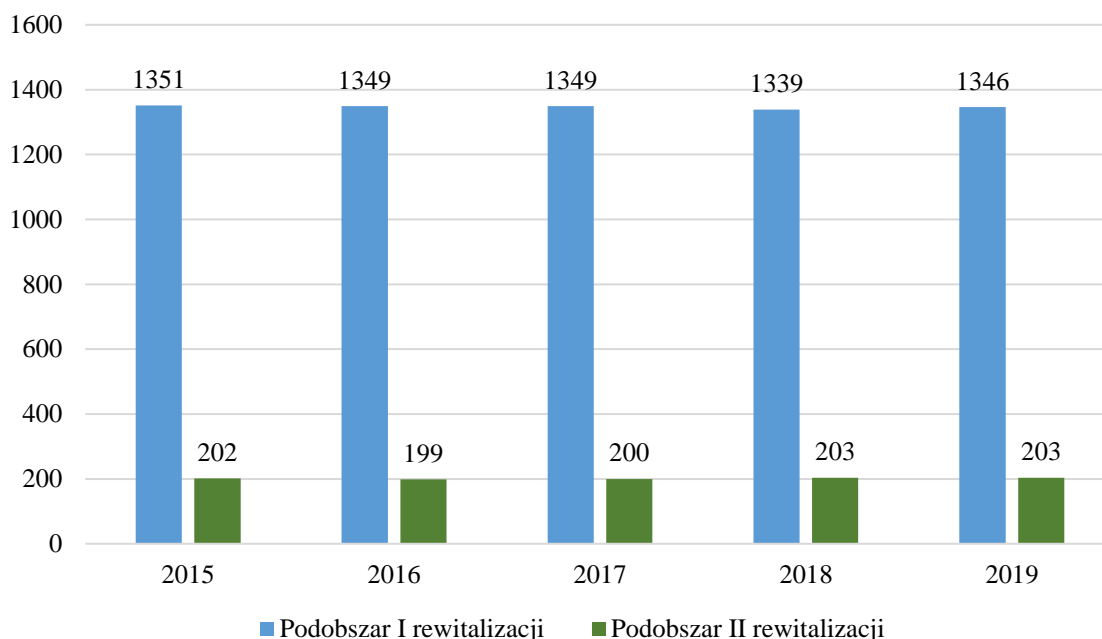
Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczony obszar rewitalizacji, składający się z dwóch podobszarów, usytuowany jest w północno-zachodniej (Podobszar I) oraz południowo-wschodniej (Podobszar II) części Gminy Osiek i wraz z Miastem Osiek stanowią ośrodki społeczno-gospodarcze gminy. W pobliżu znajduje się droga krajowa nr 79 (Warszawa–Sandomierz–Kraków–Bytom). Na Podobszarze I znajdują się takie miejsca i obiekty, jak m.in.: obiekty usługowo-handlowe, Ochotnicza Straż Pożarna, Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej, natomiast na Podobszarze II znajdują się takie miejsca i obiekty, jak m.in.: świetlica, budynek po byłej szkole.

Jednocześnie z uwagi na duże znaczenie w rozwoju gminy, wyznaczony obszar gromadzi znaczną liczbę sprzeczności i konfliktów rozwojowych, które prowadzą do jego degradacji technicznej i kumulacji problemów społeczno-gospodarczych (najwyższe wartości wskaźników dotyczących pomocy społecznej). Ponadto w związku z lokalizacją na tym terenie największej koncentracji substancji mieszkaniowej, obszar ten wykazuje wysoką kumulację problemów związanych z wykluczeniem społecznym oraz niedostateczną możliwością zaspokojenia potrzeb w zakresie świadczonych usług społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjnych w stosunku do zapotrzebowania zgłaszanego przez mieszkańców. Potencjały i zasoby obszaru rewitalizacji pokazują, iż obszar ten ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy, szczególnie w sferze społecznej, w której zidentyfikowano najwięcej problemów. Wszelkie działania rewitalizacyjne podjęte w celu zniwelowania negatywnych zjawisk kryzysowych na wyznaczonym obszarze będą oddziaływać na teren całej gminy, wpływając tym samym na poprawę jakości życia jej mieszkańców.

Według danych Urzędu Miasta i Gminy w Osieku za 2019 rok, stan ludności na wyznaczonym obszarze rewitalizacji (zgodnie z faktycznym miejscem zamieszkania) wynosił ogółem 1 549 osób. Wykres 1 przedstawia liczbę ludności na podobszarach rewitalizacji w latach 2015–2019. Tendencja jest malejąca – z roku na rok odnotowywana jest coraz mniejsza liczba osób zamieszkujących wyznaczony obszar rewitalizacji. Należy jednak zauważyć, iż liczba osób mieszkających na podobszarach rewitalizacji I i II zwiększyła się w 2019 r. w porównaniu do roku poprzedzającego.

Wykres 1 Liczba ludności na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji na terenie Gminy Osiek w latach 2015–2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Osieku

Procesy demograficzne związane z ruchem naturalnym ludności, takie jak: urodzenia, zgony i migracje wpływają nie tylko na liczbę ludności, ale także na jej strukturę wiekową. Analizując udział ludności według ekonomicznych grup wieku (tabele 3 i 4) w stosunku do ludności ogółem poszczególnych podobszarów rewitalizacji należy wskazać, że w 2019 roku mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym stanowili 21,84% ludności na I Podobszarze oraz 23,65% ludności na II Podobszarze, w wieku produkcyjnym 58,92% na I podobszarze i 58,13% na II Podobszarze, natomiast w wieku poprodukcyjnym odpowiednio na I Podobszarze – 17,83%, a na II – 17,73% (wykresy 2–5). W porównaniu do średniej dla całej gminy struktura wiekowa mieszkańców podobszarów rewitalizacji przedstawiała się korzystnie w proporcji osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym do osób w wieku poprodukcyjnym, co świadczy o wysokim kapitale młodych ludzi. Potencjałem podobszarów I i II jest kapitał społeczny, który pozwala na wykorzystanie dużej liczby młodych ludzi zamieszkujących podobszary rewitalizacji do wyprowadzenia ich z sytuacji kryzysowej.

Tabela 3 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku na wyznaczonym Podobszarze I rewitalizacji na terenie Gminy Osiek w latach 2015–2019

Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	2018	2019
Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w % ludności ogółem	22,06	22,16	22,24	21,81	21,84
Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem	56,18	57,15	57,45	58,55	58,92
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności ogółem	17,10	17,49	17,05	17,25	17,83
Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym	30,43	30,61	29,68	29,46	30,26

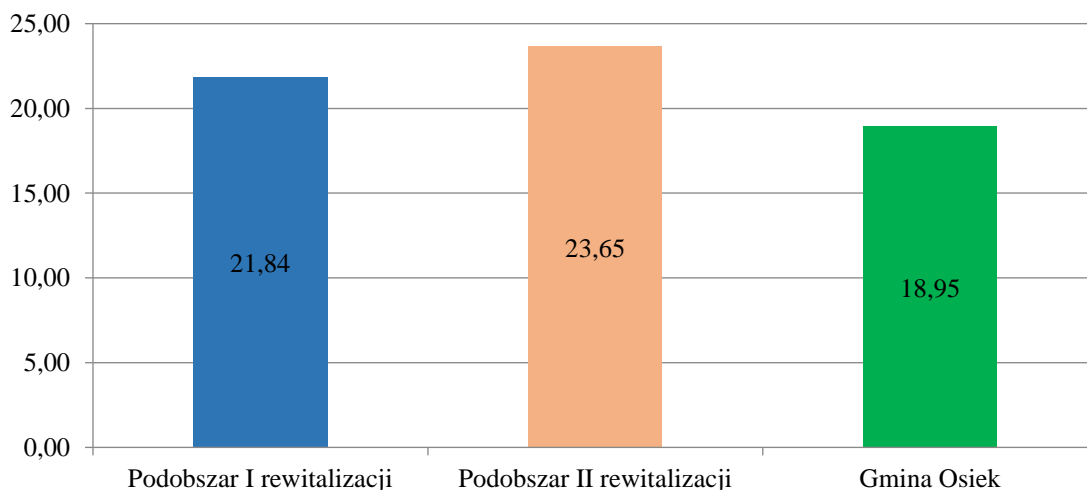
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Osieku

Tabela 4 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku na wyznaczonym Podobszarze II rewitalizacji na terenie Gminy Osiek w latach 2015–2019

Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	2018	2019
Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w % ludności ogółem	19,80	20,10	22,00	22,66	23,65
Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem	55,94	57,29	58,50	57,64	58,13
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności ogółem	19,31	21,61	19,00	19,21	17,73
Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym	34,51	37,72	32,48	33,33	30,51

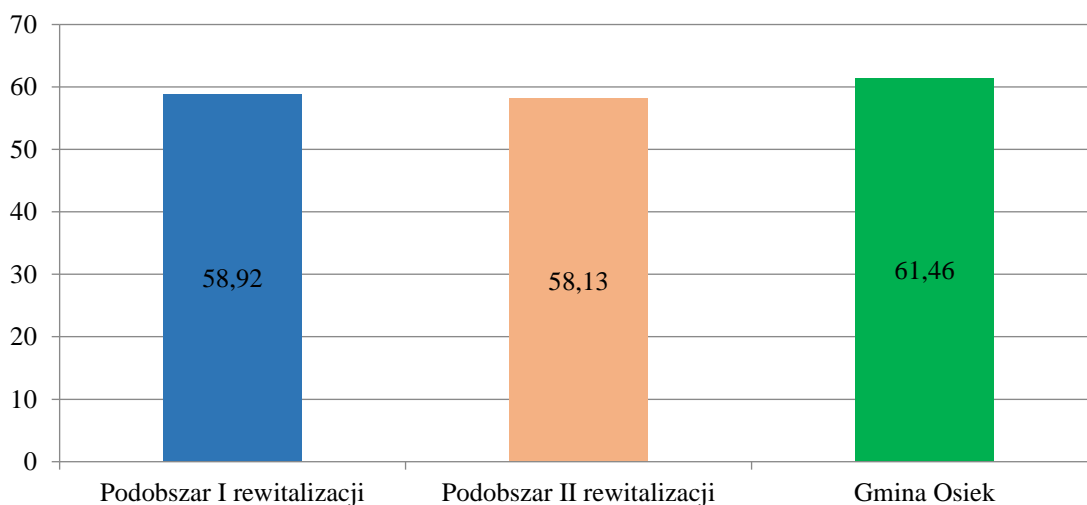
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Osieku

Wykres 2 Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w % ludności ogółem na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji oraz w Gminie Osiek w 2019 roku

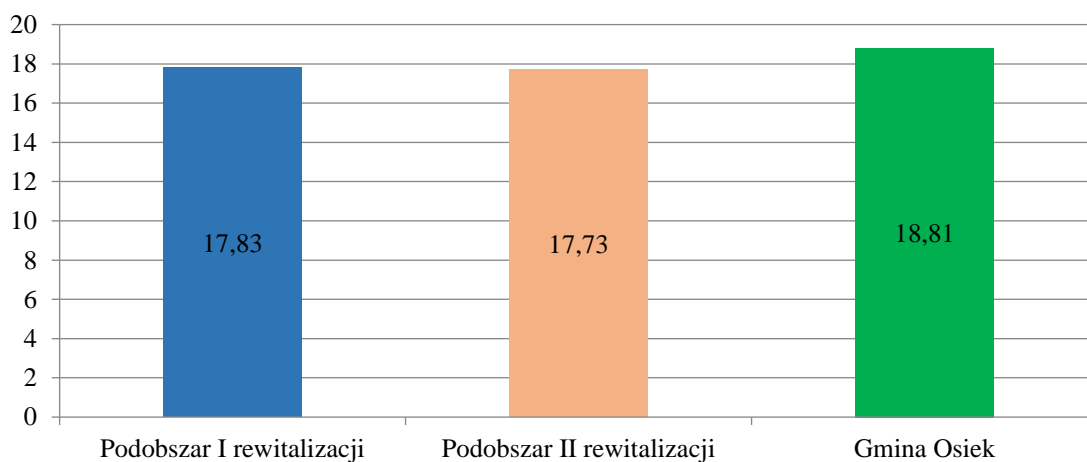
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Osieku

Wykres 3 Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji oraz w Gminie Osiek w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Osieku

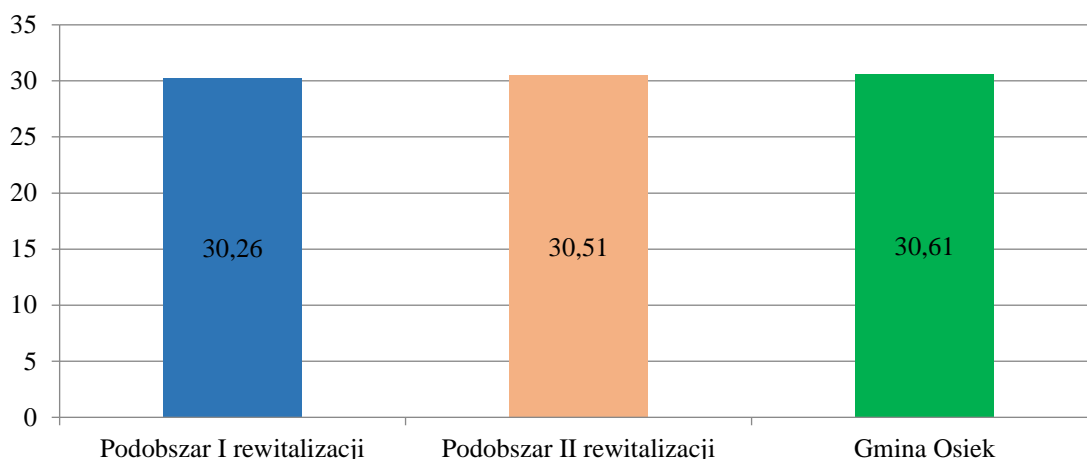
Wykres 4 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności ogółem na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji oraz ogółem w Gminie Osiek w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Osieku

Niekorzystną sytuacją demograficzną na Podobszarach I i II jest odsetek liczby osób w wieku poprodukcyjnym na liczbę osób w wieku produkcyjnym, który w 2019 roku wynosił 30,26% (Podobszar I) oraz 30,51% (Podobszar II), przy średniej dla całej gminy 30,61%. Podsumowując powyższe wykresy i tabele można stwierdzić, iż dużym potencjałem dla Podobszarów jest kapitał społeczny.

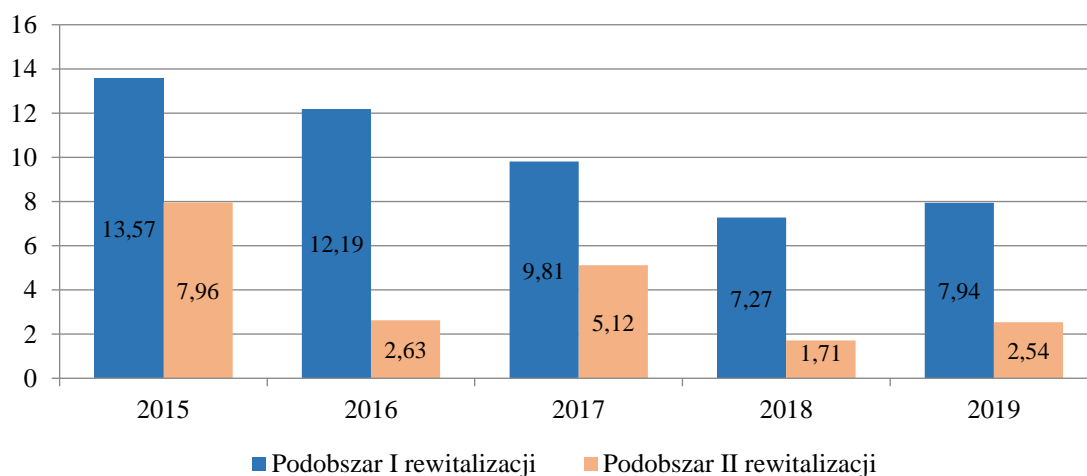
Wykres 5 Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji oraz w Gminie Osiek w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Osieku

Procesy demograficzne wpływające na strukturę wiekową ludności mieszkającej na Podobszarach rewitalizacji bezpośrednio wiążą się z sytuacją na rynku pracy, który jest istotnym elementem funkcjonowania systemu społeczno-gospodarczego. Na terenie Podobszaru I rewitalizacji udział bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym w 2019 roku wynosił 7,94%, natomiast na Podobszarze II – 2,54% (wykres 6), przy czym średnia dla gminy wynosiła 5,54%. Na przestrzeni lat 2015–2019 na całym obszarze rewitalizacji zmniejszyła się liczba osób bezrobotnych. Jednym z większych zakładów działających na terenie Gminy Osiek jest przedsiębiorstwo wiertniczo-inżynieryjne HYDROWIERT Sp. z o.o. Spółka ta specjalizuje się w branży wiertniczej oraz inżynieryjno-budowlanej.

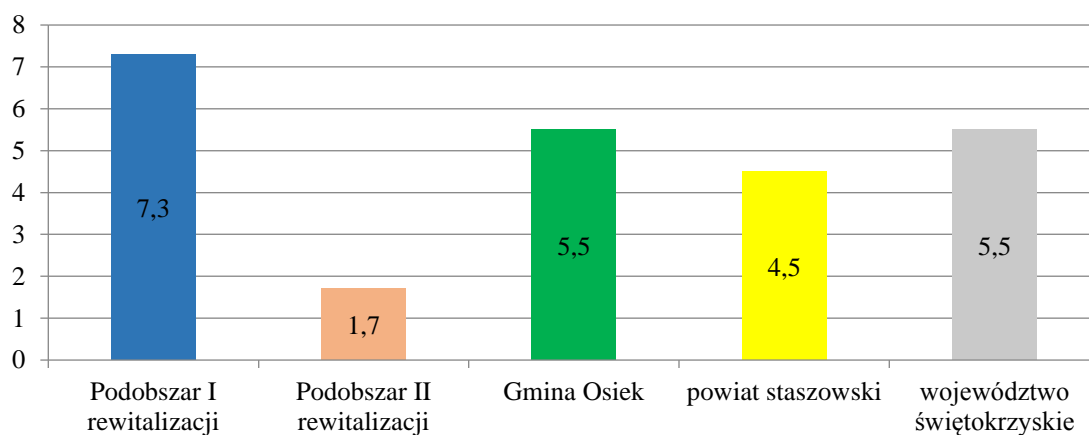
Wykres 6 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji na terenie Gminy Osiek w latach 2015–2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Osieku

Niemniej można zauważyć niekorzystną sytuację na rynku pracy poprzez zestawienie udziału bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji z wartością tego wskaźnika dla Gminy Osiek kształtującego się na poziomie 5,5%, a także powiatu staszowskiego oraz województwa świętokrzyskiego, których wartość w 2019 r. wynosiła odpowiednio 4,5% i 5,5% (wykres 7).

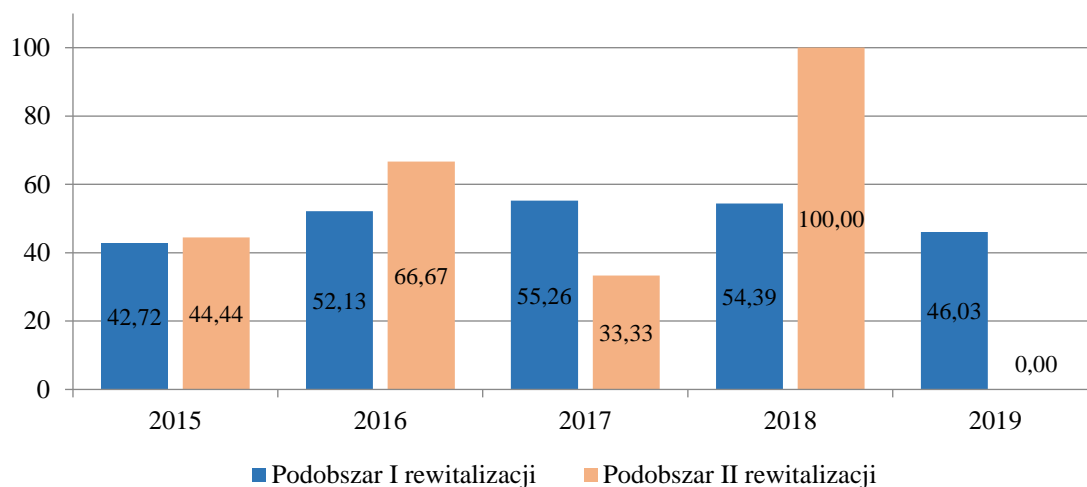
Wykres 7 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji, w Gminie Osiek, powiecie staszowskim i województwie świętokrzyskim w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Osieku

Problemem jest również zjawisko długotrwałego bezrobocia wynikające z faktu, iż głównie nie pracują te osoby, które nie mają kwalifikacji bądź uzależniły się od pomocy społecznej i nie mają chęci czy motywacji do podjęcia pracy. Na wykresie 8 przedstawiono udział długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem w latach 2015–2019. W porównaniu do średniej dla gminy (wykres 9) jest to sytuacja korzystna. Jedną z przyczyn bezrobocia jest niedostosowane kompetencji i kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rynku pracy, wynikające z obecnego systemu i kierunku kształcenia młodych ludzi, a także mała liczba przedsiębiorstw na terenach rewitalizacji.

Wykres 8 Udział długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji na terenie Gminy Osiek w latach 2015–2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Osieku

Wykres 9 Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji oraz w Gminie Osiek w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Osieku

Sytuacja panująca na lokalnym rynku pracy wynika z działalności przedsiębiorstw z sektora MŚP na terenie gminy. Według danych GUS w powiecie staszowskim w 2019 roku zlokalizowane było jedno przedsiębiorstwo zatrudniające więcej niż 1 000 osób, natomiast w gminie były dwie działalności, które zatrudniały 50–249 osób. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, którzy wykazują mobilizację i chęć do podjęcia zatrudnienia, najczęściej znajdują miejsca pracy. Zauważalne jest jednak coraz częściej diagnozowane zjawisko tzw. „dziedziczenia biedy”. Dla niektórych możliwość pobierania zasiłków i świadczeń z Gminnego

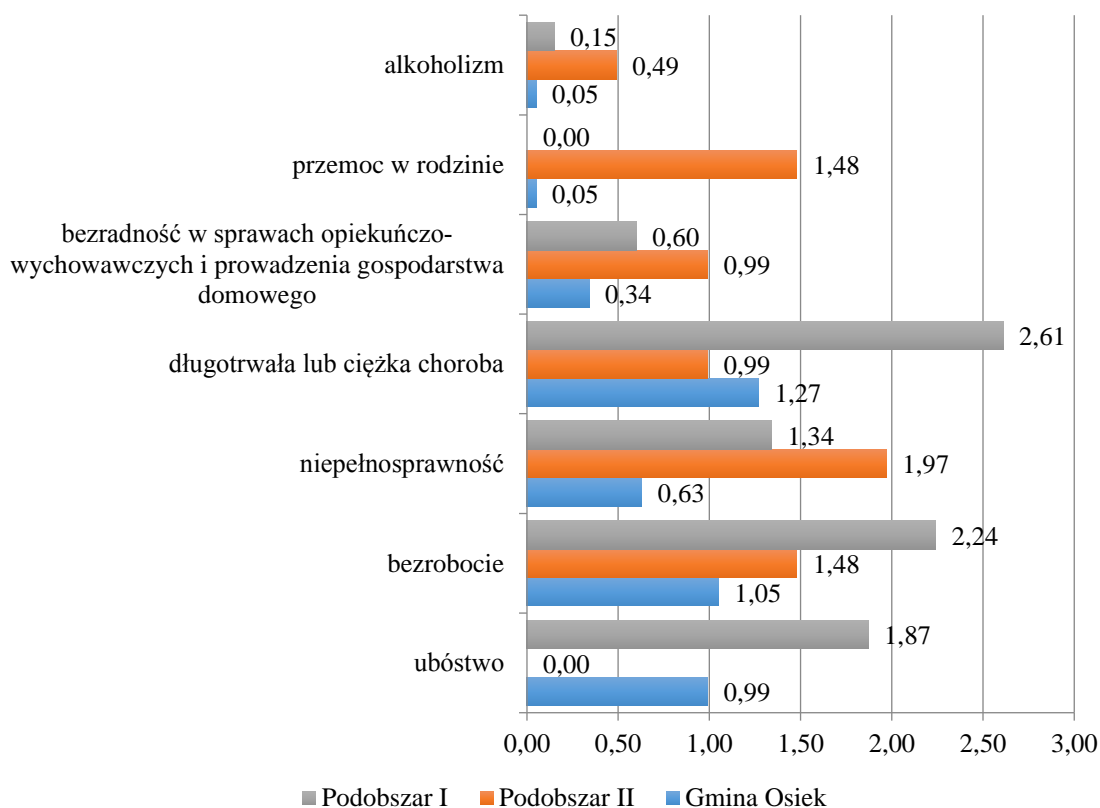
Ośrodek Pomocy Społecznej jest najprostszym i wystarczającym rozwiązaniem, zapewniającym w rozumieniu takich osób dostateczny poziom życia. Bezrobocie jako zjawisko społeczne ma znaczący wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka, zwłaszcza w przypadku długookresowości. Pierwsze odczuwalne skutki wiążą się z naturą ekonomiczną – utratą źródła utrzymania, idącym za tym ubożeniem, a w dalszej kolejności problemami społecznymi czy nawet z przestępczością. Może też prowadzić do rozpadu rodziny czy przejmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji do dziedziczenia statusu bezrobotnego. W tabeli 5 oraz na wykresie 10 przedstawiono liczbę osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej w 2019 roku – zarówno na Podobszarze I jak i Podobszarze II rewitalizacji najczęstszymi powodami przyznania pomocy społecznej były: ubóstwo, bezrobocie, a także długotrwała lub ciężka choroba.

Tabela 5 Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z poszczególnych powodów na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji na terenie Gminy Osiek w 2019 roku

	[osoba]		wskaźnik w przeliczeniu na 100 osób		
	Podobszar I	Podobszar II	Podobszar I	Podobszar II	średnia dla Gminy Osiek
ubóstwo	25	0	1,87	0,00	0,99
bezrobocie	30	3	2,24	1,48	1,05
niepełnosprawność	18	4	1,34	1,97	0,63
długotrwała lub ciężka choroba	35	2	2,61	0,99	1,27
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	8	2	0,60	0,99	0,34
przemoc w rodzinie	0	3	0,00	1,48	0,05
alkoholizm	2	1	0,15	0,49	0,05
razem	118	15			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku

Wykres 10 Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z poszczególnych powodów w przeliczeniu na 100 osób na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji oraz w Gminie Osiek w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku

W związku z powyższym należy podjąć kompleksowe działania społeczne na obszarze rewitalizacji służące rozwiązaniu zidentyfikowanych problemów społecznych oraz integracji oraz aktywizacji mieszkańców. Zaplanowanie działań społecznych o charakterze wyprzedzającym będzie miało na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców co do możliwości partycypacyjnego współdecydowania o obszarze objętym Gminnym Programem Rewitalizacji.

Kolejnym istotnym czynnikiem oceny skali rozwiązywania różnych problemów społecznych w rewitalizacji jest stan bezpieczeństwa publicznego. Na wykresie 11 przedstawiono liczbę przestępstw stwierdzonych przez Policję na 100 mieszkańców w 2019 roku. Na Podobszarze I i Podobszarze II nie stwierdzono występowania przestępstw, natomiast wskaźnik przestępstw dla Gminy Osiek wyniósł 0,4.

Wykres 11 Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję na 100 mieszkańców na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji oraz w Gminie Osiek w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Osieku

Należy podjąć kompleksowe działania społeczne na obszarze rewitalizacji służące rozwiązaniu zidentyfikowanych problemów społecznych, integracji oraz aktywizacji mieszkańców, wykorzystując przy tym potencjał terenów przemysłowych oraz możliwości zatrudnienia i rozwoju własnej działalności. Zaplanowanie działań społecznych o charakterze wyprzedzającym będzie miało na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców, co do możliwości partycypacyjnego współdecydowania o obszarze objętym Gminnym Programem Rewitalizacji.

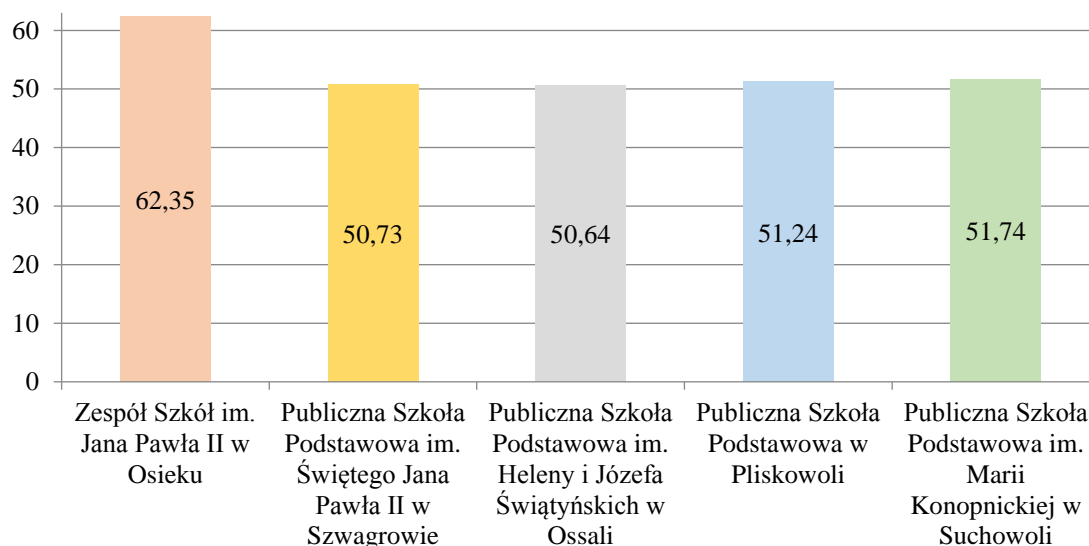
Zasadniczą rolę w podniesieniu jakości zasobów ludzkich, a tym samym rozwiązywaniu problemów występujących na obszarze rewitalizacji pełni jakość i poziom edukacji, rozumianej jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy i umiejętności. W związku z tym istotne jest, aby lokalna społeczność miała równy dostęp do wiedzy przez całe życie i usługa ta świadczona była na wysokim poziomie.

Jednym ze wskaźników przedstawiających jakość i efekty kształcenia na wyznaczonym obszarze rewitalizacji są wyniki uzyskane ze sprawdzianu ośmioklasistów, sprawdzającego wiedzę i umiejętności uczniów kończących dany poziom nauczania. Na obszarze rewitalizacji funkcjonuje jedna szkoła: Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Suchowoli (I Podobszar rewitalizacji). Uczniowie z miejscowości Mucharzew (I Podobszar rewitalizacji) uczęszczają do Publicznej Szkoły Podstawowej im. Heleny i Józefa Świątyńskich w Ossali, natomiast uczniowie z miejscowości Sworzeń (II Podobszar rewitalizacji) uczęszczają do Publicznej Szkoły Podstawowej im. Św. Jana Pawła II w Szwagrowie. Porównano wyniki z 2019 roku ww. szkół z średnimi wynikami pozostałych szkół podstawowych z terenu Gminy

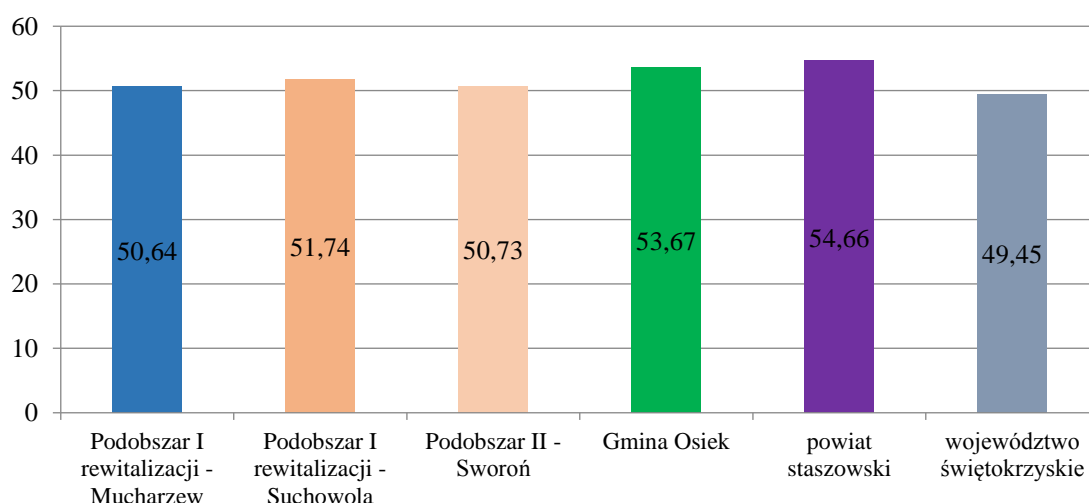
Osiek (wykres 12). Średnie procentowe wyniki na Podobszarach rewitalizacji kształtowały się na poziomie 50,64–51,74% – były niższe od wyników w Gminie Osiek i w powiecie staszowskim oraz większe w porównaniu do wyników w województwie świętokrzyskim (wykres 13).

Wykres 12 Średnie % wyniki ze sprawdzianu w 8 klasie szkoły podstawowej w poszczególnych szkołach na terenie Gminy Osiek w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi

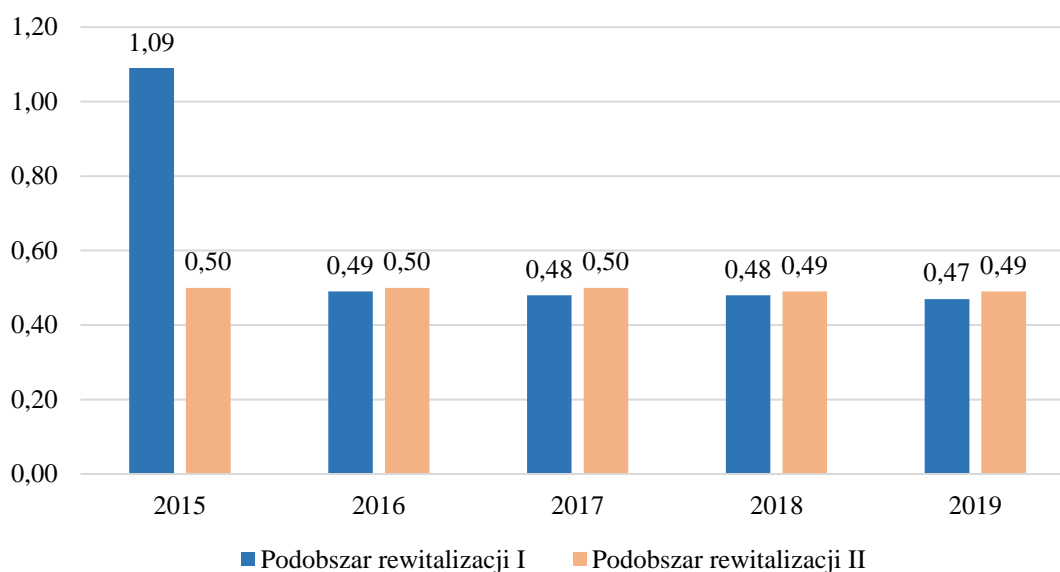
Wykres 13 Średnie % wyniki ze sprawdzianu w 8 klasie szkoły podstawowej na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji, w Gminie Osiek, w powiecie staszowskim oraz w województwie świętokrzyskim w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego oraz jedną z form aktywności lokalnej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w umacnianiu więzi społecznych i organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają możliwości rozwoju społecznego. Aktywność mieszkańców i ich zaangażowanie w sprawy lokalne obrazuje wskaźnik liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców w latach 2015–2019. Od 2015 roku liczba organizacji społecznych działających na obszarze rewitalizacji zmalała (wykres 14). Na wyznaczonym Podobszarze rewitalizacji I zarejestrowane są 2 organizacje pozarządowe, natomiast na Podobszarze II – 1 (według stanu na koniec 2019 roku), są to na Podobszarze I – OSP w Suchowoli oraz Koło Gospodyń Wiejskich w Mucharzewiu, natomiast na Podobszarze II – Stowarzyszenie Rozwoju wsi Feniks w Sworoniu.

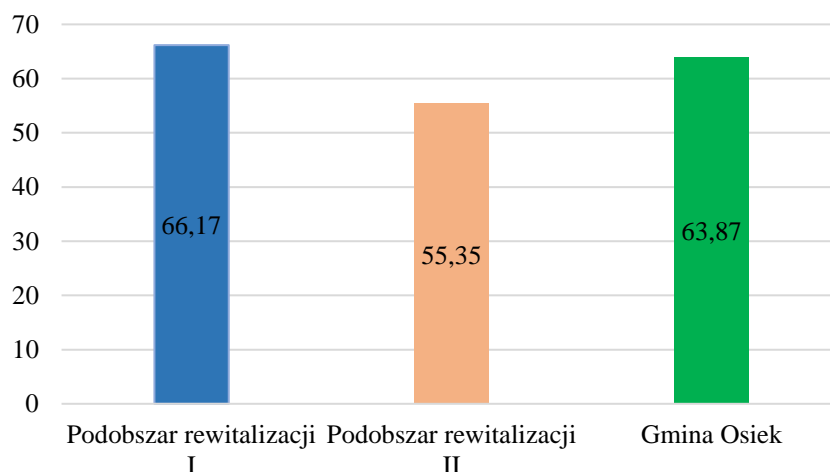
Wykres 14 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadających na 100 mieszkańców na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji w latach 2015–2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Osieku

Obszar rewitalizacji, obok dużego nasilenia różnych problemów społecznych związanych z aktywnością społeczną i obywatelską, odznacza się także niedostatecznym udziałem w życiu publicznym. Średnia frekwencja w wyborach władz samorządowych w 2018 roku na obszarze rewitalizacji kształtowała się na poziomie 66,17% dla Podobszaru rewitalizacji I i 55,35% dla Podobszaru rewitalizacji II. Wartość ta dla Podobszaru II była niższa w porównaniu do średniej dla Gminy Osiek, która wynosiła 63,87% (wykres 15).

Wykres 15 Średnia % frekwencja w wyborach władz samorządowych w 2018 r. – porównanie średniej dla wyznaczonych Podobszarów rewitalizacji i Gminy Osiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej, pkw.gov.pl

Sfera gospodarcza na obszarze rewitalizacji nie jest dostatecznie rozwinięta. Przedsiębiorczość mieszkańców jest na niskim poziomie, co potwierdza wskaźnik „liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania”. W przypadku obu Podobszarów wartość ta kształtowała się w 2019 roku gorzej niż średnia dla gminy: Podobszar I – 4,11, Podobszar II – 4,43, średnia dla gminy – 5,48 (tabela 6). W granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji zlokalizowanych jest niewiele działalności gospodarczych, a handel i usługi nie są dostatecznie rozwinięte. Nie ma również miejsc dostosowanych do prowadzenia działalności gospodarczej.

Tabela 6 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji na terenie Gminy Osiek, stan na dzień 31.12.2019 roku

	Miejscowości wchodzące w skład obszaru rewitalizacji	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	Średnia dla gminy
Podobszar I	Mucharzew	12	4,11	5,48
	Suchowola	43		
Podobszar II	Sworoń	9	4,43	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Osieku

Podobszar I i II rewitalizacji to przede wszystkim tereny wiejskie. Jakość życia mieszkańców oraz dostęp do podstawowych usług publicznych jest na niskim poziomie, m.in. z powodu zniszczonej infrastruktury drogowej, niezagospodarowanych terenów oraz obiektów użyteczności publicznej. Budynki użyteczności publicznej są zdegradowane i wymagają remontu oraz modernizacji, a zły stan techniczny terenów przyległych nie zapewnia mieszkańcom możliwości spędzania wolnego czasu z zakresu rekreacji i wypoczynku czy kultury. Można zauważyć również postępującą degradację budynku po byłej szkole podstawowej, przeznaczonego pod mieszkania komunalne i socjalne w Sworoni. Na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji każdy mieszkaniec jest podłączony do sieci wodociągowej oraz telekomunikacyjnej, natomiast problem stanowi podłączenie do sieci kanalizacyjnej i gazowej. Dodatkowo na wyznaczonych terenach bardzo nieliczna grupa mieszkańców ma przydomowe oczyszczalnie ścieków. Fotografie 1–7 przedstawiają stan techniczny obiektów użyteczności publicznej oraz nieuporządkowaną i niezagospodarowaną przestrzeń publiczną.

Fotografia 1 Oświetlenie będące w złym stanie technicznym w miejscowości Sworóń – Podobszar II

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Osieku

Fotografia 2 Zdegradowany budynek w miejscowości Sworoń – Podobszar II

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Osieku

Fotografia 3 Zdegradowany budynek w miejscowości Suchowola – Podobszar I

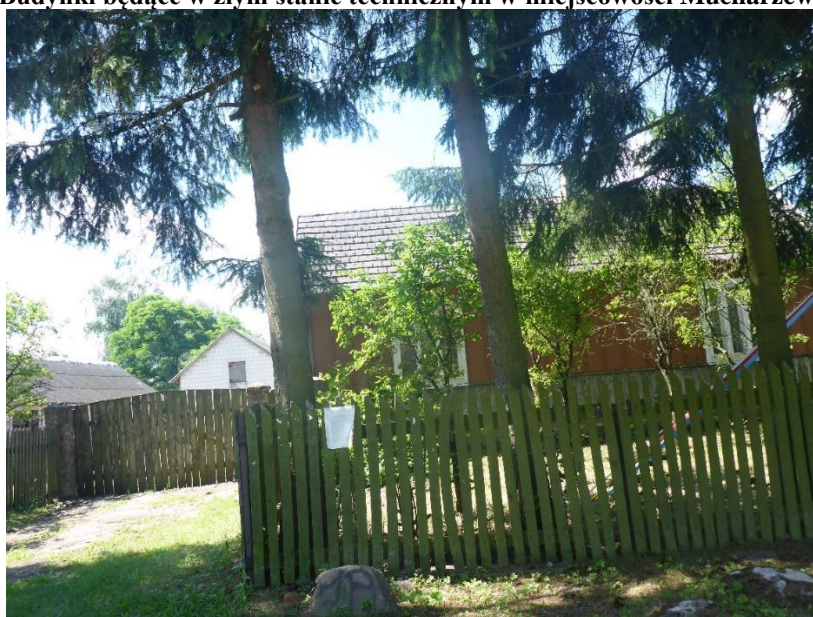
Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Osieku

Fotografia 4 Droga gminna w miejscowości Suchowola – Podobszar I

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Osieku

Fotografia 5 Budynki będące w złym stanie technicznym w miejscowości Mucharzew – Podobszar I

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Osieku

Fotografia 6 Zdegradowany budynek w miejscowości Mucharzew – Podobszar I

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Osieku

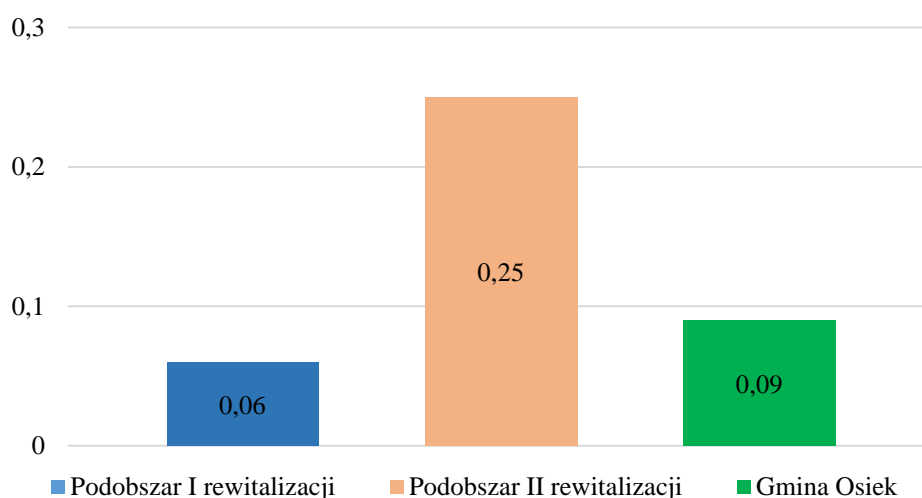
Fotografia 7 Budynek po byłej szkole w miejscowości Sworoń – Podobszar II

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Osieku

W przypadku Podobszaru I „powierzchnia terenów zagospodarowanych pod działalność sportową, rekreacyjną, kulturową i turystyczną przypadająca na 100 mieszkańców” była w 2019 r. mniejsza niż średnia dla gminy (wykres 16). Problemem zdiagnozowanym na tym terenie jest brak oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców. Zauważa się deficyt miejsc sportu, rekreacji, integracji, a także niedostateczne zróżnicowanie usług publicznych.

Wykres 16 Powierzchnia terenów zagospodarowanych pod działalność sportową, rekreacyjną, kulturową i turystyczną przypadająca na 100 mieszkańców na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji oraz w Gminie Osiek w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy w Osieku

Diagnoza w zakresie przekroczenia standardów jakości powietrza na terenie Gminy Osiek przeprowadzona została na podstawie raportu *Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim za rok 2019*⁶ sporządzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach. Klasyfikacji podlegały dwie strefy – Miasto Kielce oraz strefa świętokrzyska. Gmina Osiek leży w obszarze rozległej powierzchniowo strefy świętokrzyskiej (PL2602) o powierzchni 11 601 km², do której należą wszystkie powiaty województwa świętokrzyskiego z wyłączeniem Miasta Kielce. Analizując wyniki oceny rocznej na terenie strefy świętokrzyskiej należy zauważyć, że nie dotrzymano:

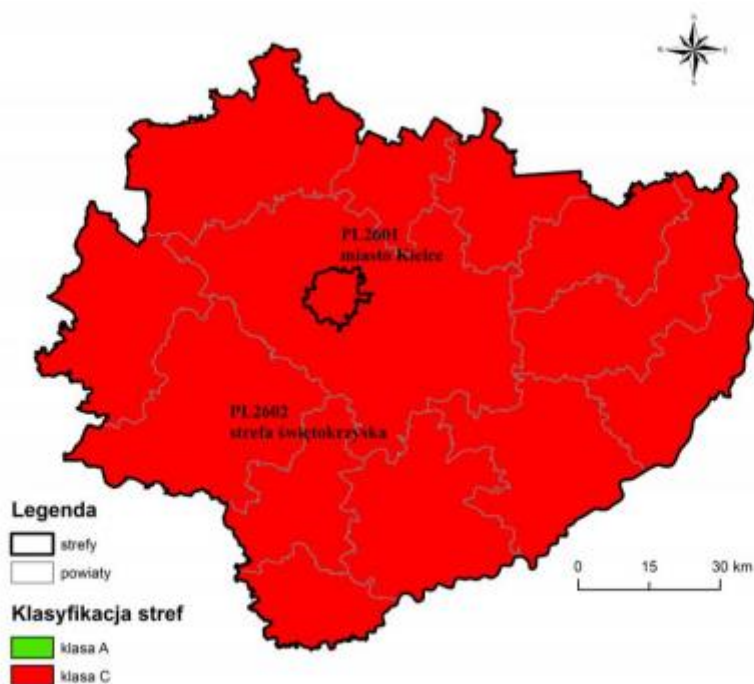
- poziomu dopuszczalnego dla stężeń 24-godzinnych pyłu PM10;
- poziomu docelowego B(a)P w pyłe PM10.

⁶ *Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2019*, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Kielce 2020.

Na mapie 4 przedstawiono klasyfikacje stref dla pyłu PM10 w województwie świętokrzyskim w 2019 r. Pomiary pyłu PM10 wykazały przekroczenie dopuszczalnego stężenia dobowego PM10, w tym na terenie Gminy Osiek. Strefa świętokrzyska w zakresie tego parametru otrzymała klasę C.

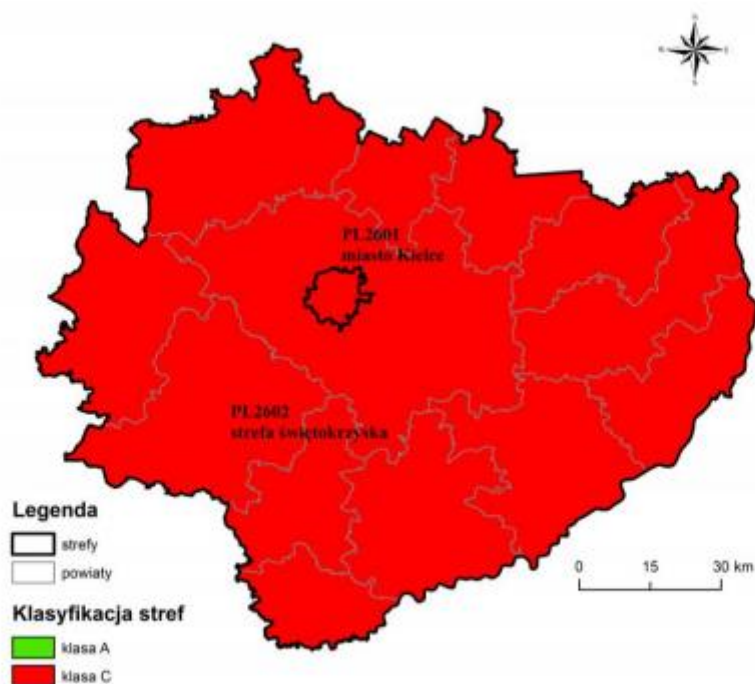
Mapa 4 Klasyfikacja stref dla pyłu PM10 w województwie świętokrzyskim w ocenie za 2019 rok

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim w roku 2019, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach, Kielce 2020, s. 56

Na terenie Gminy Osiek w 2019 roku zostały odnotowane przekroczenia poziomu docelowego B(a)P w pyłe PM10 (mapa 5). Strefa świętokrzyska zakwalifikowana została do klasy C, co oznacza, że na terenie województwa wystąpiło przekroczenie wartości docelowej ustalonej dla B(a)P w powietrzu.

Mapa 5 Rozkład stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu w pyłe PM10 w województwie świętokrzyskim w 2019 roku

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim w roku 2019, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach, Kielce 2020, s. 74

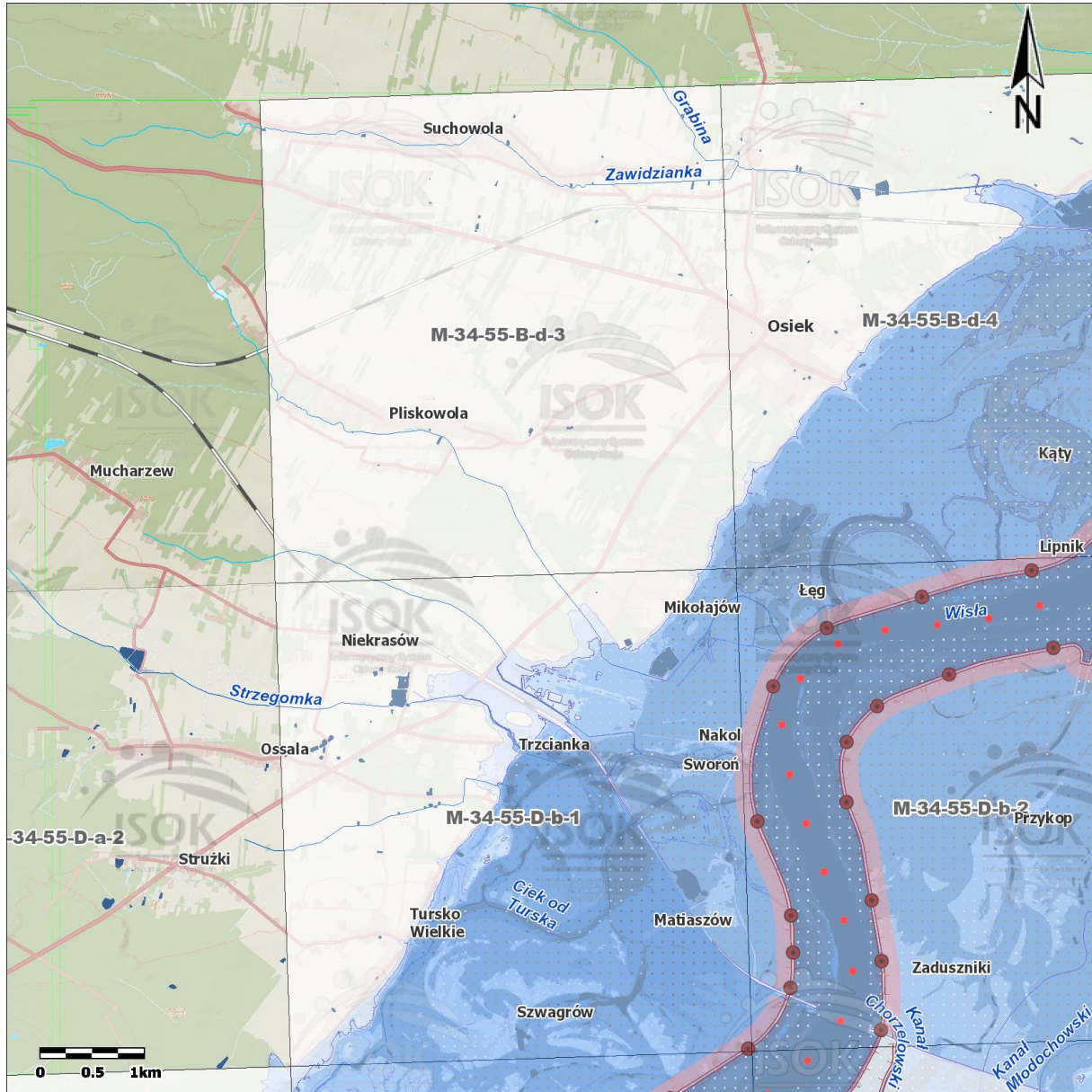
Badania i oceny stanu wód powierzchniowych wykonane w ramach państwowego monitoringu środowiska w 2017 r. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach wykazały, że stan chemiczny jednolitej części wód powierzchniowych Wisła od Wisłoki do Sanu (PLRW 20002121999), na obszarze której znajduje się gmina, jest zły z powodu przekroczenia stężenia średniorocznego dla benzo(a)pirenu i benzo(g,h,i)peryleny. Kolejnymi jednolitymi częściami wód, występującymi w granicach administracyjnych gminy są: Strzegomka (PLRW2000621912) i Koprzywianka od Modlibórki do ujścia (PLRW200019219499). Przeprowadzony monitoring wykazał, iż stan ww. jednolitych części wód jest również zły z uwagi na przekroczenie stężenia średniorocznego dla benzo(a)pirenu⁷.

⁷ Wyniki klasyfikacji i oceny stanu wód powierzchniowych, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach, inf. z dnia 15.06.2020 r.

Gmina Osiek przystąpiła do Ekologicznego Związku Gmin Dorzecza Koprzywianki z siedzibą w Baćkowicach. Zadaniem Związku jest ochrona i kształtowanie naturalnego środowiska dorzecza Koprzywianki. Związek podejmuje wspólne działania w zakresie ochrony wód, ziemi i powietrza oraz krajobrazu, pozyskiwania środków w realizacji inwestycji ekologicznych, planowania i wykonywania zadań publicznych w zakresie wspólnej polityki zaopatrzenia w wodę i gospodarki ściekami.

W granicach Gminy Osiek występują obszary szczególnie zagrożone powodzią od Wisły, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%) oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%). Na terenie gminy występują również obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%, a także obszary narażone na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego (wyznaczone dla przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%). Biorąc pod uwagę zagrożenie powodziowe, Podobszar II rewitalizacji (Sworoń) usytuowany jest niekorzystnie. Obszar ten znajduje się częściowo na terenie międzywała, w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią od Wisły, jak również w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią od Wisły, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%). Zagrożenie powodziowe pochodzi ze strony rzeki Wisły i występuje głównie w okresach letnich wezbrań spowodowanych deszczami frontalnymi lub deszczami nawalnymi. Najczęstszą porą występowania tego rodzaju wezbrań są miesiące czerwiec–wrzesień. Obszar zagrożenia powodziowego przedstawiono na mapie 6.

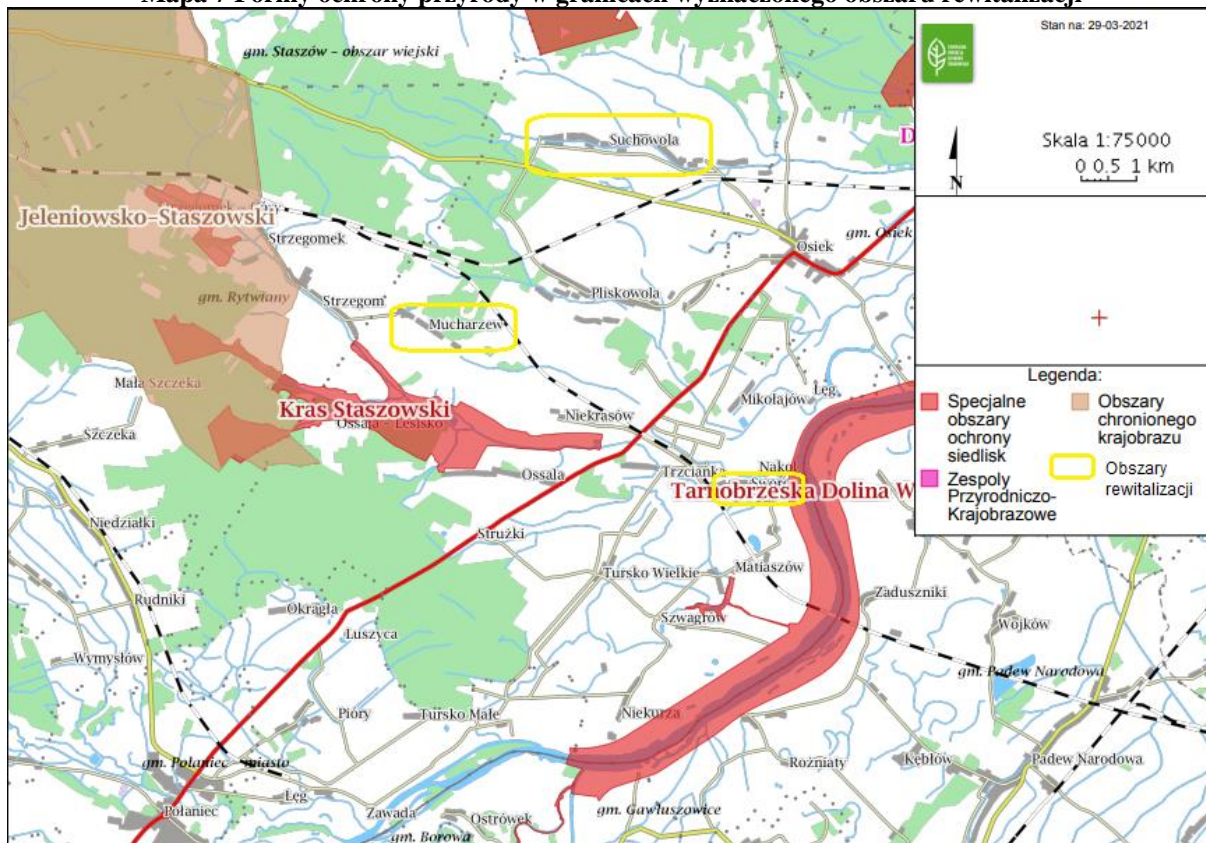
Mapa 6 Obszar zagrożenia powodziowego na terenie Gminy Osiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Hydroportalu Wód Polskich, wody.gov.pl

Na terenie Gminy Osiek znajdują się takie formy ochrony przyrody jak: Jeleniowski-Staszowski Obszar Chronionego Krajobrazu, obszary Natura 2000: Kras Staszowski, Ostoja Żyznów, Tarnobrzaska Dolina Wisły oraz rezerwat przyrody Zamczysko Turskie⁸. Na wyznaczonych obszarach rewitalizacji nie znajdują się żadne formy ochrony przyrody, co przedstawiono na mapie 7, jedynie w niedalekim sąsiedztwie miejscowości Sworoń znajduje się obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Tarnobrzaska Dolina Wisły.

Mapa 7 Formy ochrony przyrody w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie crfop.gdos.gov.pl

Obszar Natura 2000 Tarnobrzaska Dolina Wisły (PLH180049) ma łączną powierzchnię 4 059,69 ha. Całość obszaru położona jest na terenie Kotliny Sandomierskiej, na Nizinie Nadwiślańskiej, na styku dwóch województw – świętokrzyskiego i podkarpackiego. Obejmuje swym zasięgiem dolinę Wisły ograniczoną do międzywala, na odcinku od ujścia Wisłoki – poniżej Połańca, do Sandomierza. Duża część powierzchni wydmy nadwiślańskich pokryta jest roślinnością inicjującą proces sukcesji. W dolinie rzeki występują starorzecza z wykształconą

⁸ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, crfop.gdos.gov.pl, inf. z dnia 25.03.2021 r.

roślinnością naturalną. Na lewym brzegu rzeki Wisły dominują kompleksy łąk, natomiast na prawym znaczne połacie nie wyciętych jeszcze lub niezdegradowanych lasów nadrzecznych i zarośli wierzbowych. Na terenie Tarnobrzskiej Doliny Wisły występują również, oprócz cennych siedlisk przyrodniczych, duże ilości ptaków, dla których teren ten jest swoistym korytarzem ekologicznym. W kilku miejscach, na wzniesieniach kilkudziesięciometrowych, występują skupiska olszy czarnej z kopytnikiem pospolitym (*Asarum europaeum*) w runie. Obszar cechuje duża bioróżnorodność gatunków roślin i zwierząt oraz duża różnorodność siedlisk przyrodniczych. Na terenie gminy Osiek obszar Natura 2000 Tarnobrzaska Dolina Wisły leży w granicach sołectw: Długołęka, Kąty, Lipnik, Matiaszów, Szwagrow, Niekurza.

Podjęcie działań rewitalizacyjnych pozwoli na wyeliminowanie zjawisk, które spowodowały jego degradację i wzmocnienie potencjału rozwojowego obszaru rewitalizacji. Zmiany w obszarze rewitalizacji będą więc korzystnie oddziaływać na obszar Gminy Osiek.

Z uwagi na charakter Podobszarów wyodrębnionych do rewitalizacji, niezbędne jest zbudowanie spójności obszaru poprzez odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni oraz wdrożenie działań społecznych i gospodarczych, ponieważ to wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców. Szczególnie istotne w tym zakresie jest zbudowanie spójności funkcjonalno-przestrzennej między Podobszarami rewitalizacji, aby razem stworzyły estetyczną przestrzeń publiczną dla wzrostu aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców.

W wyniku przeprowadzonej pogłębionej diagnozy wyznaczonych Podobszarów rewitalizacji na terenie Gminy Osiek oraz w oparciu o różne formy partycypacji społecznej (spotkania, warsztaty dla różnych grup interesariuszy), zidentyfikowano **problemy** i **potencjały** w podziale na sfery tematyczne (tabela 7) oraz wynikające z nich **potrzeby** o różnym charakterze i skali oddziaływania.

Tabela 7 Zidentyfikowane problemy oraz potencjały wyznaczonych Podobszarów rewitalizacji na terenie Gminy Osiek

Problemy	Potencjały
SFERA SPOŁECZNA	
1. Tendencja wzrostowa osób, które przekroczą potencjalny wiek zdolności do pracy. 2. Niewystarczająca liczba miejsc pracy. 3. Wzrost zagrożenia patologiami społecznymi. 4. Niedostateczna integracja mieszkańców. 5. Niedostosowane kompetencje i kwalifikacje mieszkańców do potrzeb rynku pracy, wynikające z obecnego systemu i kierunku kształcenia młodych ludzi.	1. Wysoki poziom edukacji w placówkach oświaty: Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Suchowoli, Szkoła Podstawowa im. Świętego Jana Pawła II w Szwagrowie, Publiczna Szkoła Podstawowa im. Heleny i Józefa Świątyńskich w Ossali. 2. Działające na terenach rewitalizacji organizacje pozarządowe. 3. Duży kapitał społeczny ludności zamieszkującej

	na obszarze rewitalizacji.
SFERA GOSPODARCZA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak miejsc dostosowanych do prowadzenia działalności gospodarczej. 2. Brak kompleksowego systemu wspierania aktywności gospodarczej mieszkańców. 3. Małe zróżnicowanie oferty usług i handlu na obszarach rewitalizacji. 4. Niedostateczna przedsiębiorczość mieszkańców na obszarze rewitalizacji. 5. Niewystarczający rozwój sfery usług związanych z obsługą mieszkańców. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bliskość ośrodków miejskich – Staszów, Sandomierz. 2. Dogodne warunki naturalne do prowadzenia gospodarstw agroturystycznych.
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura sportowa, rekreacyjna, turystyczna i okołoturystyczna. 2. Niedostateczny stan techniczny oraz niefunkcyjny układ części infrastruktury drogowej. 3. Niewystarczający i częściowo będący w złym stanie technicznym system oświetlenia ulicznego. 4. Niedostateczne wyposażenie przestrzeni publicznych w elementy małej architektury oraz infrastrukturę społeczną. 5. Brak i/lub zły stan techniczny infrastruktury komunalnej. 6. Bariery architektoniczne dla osób starszych oraz niepełnosprawnych w przestrzeniach publicznych i budynkach użyteczności publicznej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Położenie przy ważnym szlaku komunikacyjnym: przebieg drogi krajowej nr 79 (Warszawa–Sandomierz–Kraków–Bytom). 2. Lokalizacja obiektów administracyjnych, oświaty, usługowo-handlowych, kulturowych, religijnych, rekreacyjnych i innych. 3. Duża ilość przestrzeni niezagospodarowanych w zasobach obszaru rewitalizacji.
SFERA TECHNICZNA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niska efektywność energetyczna i degradacja techniczna części budynków. 2. Nieuporządkowana i będąca w złym stanie technicznym zabudowa na obszarze rewitalizacji. 3. Mała ilość infrastruktury drogowej. 4. Postępująca degradacja techniczna budynku, w której umiejscowione są mieszkania komunalne i socjalne. 5. Nieodpowiednie warunki techniczne części bazy sportowej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powszechna dostępność do sieci wodociągowej, telekomunikacyjnej.
SFERA ŚRODOWISKOWA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niska świadomość społeczna w zakresie ekologii. 2. Brak dostępu do sieci gazowej i kanalizacyjnej. 3. Mniejsza ilość nieszkodliwionego azbestu w porównaniu do średniej dla gminy. 4. Przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla stężeń 24-godzinnych pyłu PM10 i poziomu docelowego B(a)P w pyłe PM10. 5. Mała liczba terenów zieleni urządzonej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Walory przyrodniczo-krajobrazowe – obszar Natura 2000 Tarnobrzaska Dolina Wisły. 2. Bliskość rzeki Wisły.

Źródło: Opracowanie własne

Po dokonaniu całościowej analizy **problemów** oraz **potencjałów** zidentyfikowanych na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji, poniżej wskazano **skalę i charakter zdiagnozowanych potrzeb**, które determinują zakres działań rewitalizacyjnych.

Zidentyfikowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze społecznej to:

1. *Kompleksowe wsparcie osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem oraz pomoc osobom uzależnionym, zamieszkującym na podobszarach rewitalizacji* (szczególnie wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych) – niezbędne jest przerwanie procesu dziedziczenia ubóstwa, bezrobocia i patologii społecznych poprzez różnorodne i zindywidualizowane formy pracy zarówno z dorosłymi, jak i dziećmi czy młodzieżą, m.in. poprzez indywidualne wsparcie, animację społeczną, profilaktykę społeczną czy środowiskowe formy wsparcia zapewniające organizację czasu wolnego.
2. *Przeciwdziałanie bezrobociu długotrwałemu i zwiększanie możliwości legalnego zatrudnienia* – potrzeba zapewnienia mieszkańcom lepszych warunków zatrudnienia (wyeliminowanie bezrobocia długotrwałego), a także mobilizacja i podnoszenie kwalifikacji poprzez programy realizowane we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, a także tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy w wyniku inwestycji służących rozwojowi sektora okołoturystycznego związanego z lokalizacją w dolinie Wisły.
3. *Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości usług publicznych* – zdiagnozowane potrzeby dotyczą przede wszystkim poprawy stanu technicznego budynków użyteczności publicznej oraz zwiększenia standardu świadczonych usług na rzecz mieszkańców (m.in. kulturalnych).
4. *Wyrównanie szans edukacyjnych i kreowanie możliwości do rozwoju młodych ludzi* – istnieje pilna potrzeba zapewnienia odpowiednich warunków technicznych, a także możliwości w zakresie edukacji oraz samorozwoju w celu zwiększenia szans życiowych dzieci i młodzieży (m.in. wykształcenie postaw przedsiębiorczych, wprowadzanie i rozwijanie nowych kierunków i elementów kształcenia, organizacja różnorodnych zajęć pozalekcyjnych i różnych form spędzania czasu wolnego, rozwijających pasje i talenty).

5. *Zapewnianie udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym* – niezbędne jest zwiększanie usług opiekuńczych oraz organizacja aktywnych form spędzania czasu wolnego (zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych poprzez organizowanie cyklicznych wydarzeń i spotkań integracyjnych, warsztatów międzypokoleniowych, wycieczek itp.).

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej to:

1. *Pobudzanie przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie handlu i usług* – istnieje potrzeba w zakresie „ożywienia” gospodarczego terenów rewitalizacji przez podjęcie kompleksowych działań inwestycyjnych w przestrzeni, tworzących odpowiednią bazę techniczną oraz wdrożenie programów ułatwiających podjęcie działalności gospodarczych przez mieszkańców podobszarów rewitalizacji.
2. *Wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i działalności gospodarczych mieszkańców na obszarze rewitalizacji* – zidentyfikowano potrzeby w zakresie uporządkowania oraz estetycznego i funkcjonalnego zagospodarowania przestrzeni publicznych do rozwoju i różnicowania prowadzonych działalności, a także kreowania przyjaznego klimatu do rozwoju przedsiębiorstw (m.in. ułatwienia formalno-prawne, zagospodarowanie przestrzeni i/lub obiektów pod działalność gospodarczą: biurową, usługową, handlową lub produkcyjną).
3. *Tworzenie warunków do rozwoju sfery gospodarczej na obszarze rewitalizacji* – niezbędne jest podjęcie działań związanych z zagospodarowaniem przestrzeni na cele gospodarcze, przyczyniając się tym do wzrostu zamożności i przedsiębiorczości mieszkańców, a także związanych z powstaniem spójnej infrastruktury rekreacyjnej, sportowej oraz kulturalnej, służącej aktywnemu wypoczynkowi oraz spędzaniu czasu wolnego na terenie podobszarów rewitalizacji oraz umożliwiającej mieszkańcom założenie działalności gospodarczej związanej z sektorem okołoturystycznym.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej to:

1. *Zwiększenie funkcjonalności układów komunikacyjnych z uwzględnieniem preferencji dla ruchu pieszego i rowerowego* – konieczna jest przebudowa i zagospodarowanie ulic na obszarach rewitalizacji.

2. *Uporządkowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających aktywności mieszkańców* – zauważa się szereg potrzeb związanych z poprawą estetyki, funkcjonalności i bezpieczeństwa w miejscach publicznych dla wzrostu aktywności społecznej i gospodarczej, m.in. poprzez tworzenie infrastruktury społecznej, elementów małej architektury, a także likwidowanie barier architektonicznych dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze technicznej to:

1. *Zatrzymanie postępującej degradacji technicznej i/lub poprawa efektywności energetycznej zasobów mieszkaniowych i budynków użyteczności publicznej* – zidentyfikowano na terenie obszaru rewitalizacji zdegradowane i częściowo nieużytkowane budynki będące w zasobach gminy, które wymagają przeprowadzenia kapitalnego remontu i przywrócenia bądź nadania funkcji społecznych.
2. *Uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej oraz usług dla mieszkańców* – zdiagnozowano szeroki zakres potrzeb w zakresie uzupełnienia braków lub poprawy stanu technicznego podstawowej infrastruktury komunalnej, wpływającej na warunki i jakość zamieszkania czy prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej to:

1. *Zwiększenie terenów zieleni urządzonej służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców* – zauważa się potrzebę w zakresie odpowiedniego uporządkowania i zagospodarowania przestrzeni publicznych w zieleń urządzonej, które przyczynią się do ochrony i kształtowania klimatu oraz środowiska zamieszkania, a także będą pełnić funkcje społeczne na rzecz mieszkańców różnych grup wiekowych.
2. *Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców* – potrzebne są inicjatywy edukacyjne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie świadomości, postaw i zachowań ekologicznych przyczyniających się do ochrony środowiska naturalnego.
3. *Przeciwdziałanie zanieczyszczeniom powietrza i wody* – zauważa się potrzebę wprowadzenia systemu monitoringu zanieczyszczeń powietrza pyłów PM1, PM2,5, PM10 i benzo(e)pirenu oraz wód powierzchniowych.

III. Część programowa

1. Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji

Przeprowadzenie całościowej analizy zjawisk kryzysowych i potencjałów oraz wskazanie czynników mających szczególne znaczenie z punktu widzenia rewitalizacji (tabela 7) pozwoliło określić strategiczne kierunki działań dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji (Podobszarów I i II) na terenie Gminy Osiek. Określono wizję (planowany efekt), misję oraz 2 cele rewitalizacji, wokół których skoncentrowane zostały kierunki działań. Realizacja zaplanowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwoli na wykonanie misji, a tym samym wyprowadzenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

1.1. Misja i wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji opracowany został w układzie uwzględniającym dwa kluczowe jego elementy, tj. *wizję* – pokazującą wizerunek obszaru rewitalizacji w przyszłości i *misję* – będącą naczelnym kierunkiem zintegrowanej polityki terytorialnej, wokół której koncentrować się będą kompleksowe i partnerskie działania wszystkich interesariuszy rewitalizacji. Na podstawie przeprowadzonej pogłębionej diagnozy, analizy zjawisk kryzysowych i lokalnych potencjałów oraz w wyniku wspólnej pracy warsztatowej interesariuszy rewitalizacji, sformułowano misję i wizję stanu wyznaczonego obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji.

WIZJA

Obszar rewitalizacji funkcjonalną i spójną przestrzenią, zapewniającą aktywnym oraz przedsiębiorczym mieszkańcom dobre warunki zamieszkania i pracy.

MISJA REWITALIZACJI

Tworzenie dogodnych warunków do wzrostu aktywności społeczno-gospodarczej oraz integracji mieszkańców z wykorzystaniem zasobów kulturowych i przyrodniczych Doliny Wisły, a także rozwoju nowoczesnego rolnictwa oraz przetwórstwa spożywczego.

Wizja obszaru rewitalizacji zawiera w sobie opis pożądanego stanu docelowego we wszystkich sferach, tj. społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

W wymiarze *społecznym* na rewitalizowanym obszarze nastąpi poprawa warunków i jakości życia mieszkańców oraz włączenie społeczne osób wykluczonych, a także aktywizacja społeczna i integracja społeczności, dzięki programom wsparcia i inicjatywom lokalnym.

W wymiarze *gospodarczym* proces rewitalizacji przyczyni się w sposób bezpośredni do pobudzenia przedsiębiorczości mieszkańców (szczególnie w zakresie rozwoju turystyki w oparciu o zasoby kulturowe i przyrodnicze doliny Wisły, a także innowacyjności i nowoczesności rolnictwa oraz przetwórstwa spożywczego), natomiast w sposób pośredni do wzrostu inwestycji w gminie i na obszarze rewitalizacji.

W wymiarze *funkcjonalno-przestrzennym* po przeprowadzeniu kompleksowej rewitalizacji nastąpi zbudowanie spójności przestrzennej podobszarów rewitalizacji, która zostanie osiągnięta poprzez ukształtowanie estetycznego, funkcjonalnego i bezpiecznego systemu przestrzeni publicznych, sprzyjających rozwojowi funkcji społecznych, kulturalnych, rekreacyjnych, turystycznych i gospodarczych.

W wymiarze *technicznym* dzięki realizacji kompleksowych działań zwiększy się dostępność mieszkańców do podstawowych usług komunalnych i szerokopasmowego internetu, a także poprawi się stan techniczny i efektywność energetyczna zdegradowanych budynków (w tym użyteczności publicznej), umożliwiając tym samym nadanie im nowej lub przywrócenie pierwotnej funkcji, a także budynków mieszkalnych.

W wymiarze *środowiskowym* nastąpi poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń, adaptacja do zmian klimatu poprzez wdrożenie kompleksowego systemu ochrony przeciwpowodziowej i zabezpieczenie przed skutkami suszy, zwiększenie powierzchni terenów zieleni urządzonej, które wpływają na komfort życia mieszkańców, a także utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i zachowanie bioróżnorodności, w tym siedlisk półnaturalnych.

W związku z powyższym wizja obszaru rewitalizacji odnosi się do zdiagnozowanych:

- 1) *potrzeb* – związanych z „ożywieniem” społeczno-gospodarczym obszaru rewitalizacji przy jednoczesnej ochronie środowiska i wykorzystaniu lokalnych zasobów;
- 2) *uwarunkowań* – wynikających z charakteru obszaru rewitalizacji jako lokalizacji w dolinie Wisły, przy jednoczesnej bliskości do centralnej części gminy z funkcjami administracyjnymi, usługowymi i innymi, a także terenu o charakterze rolniczym;

- 3) *potencjałów obszaru rewitalizacji* – zasoby dziedzictwa naturalnego i kulturalnego związane z położeniem w dolinie Wisły oraz wysokiej jakości środowiska naturalnego (bioróżnorodności).

1.2. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Wypełnienie przyjętej wizji i misji jest uwarunkowane realizacją postawionych celów rewitalizacji i zaplanowanych do realizacji kierunków działań, służących eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych na etapie diagnostycznym negatywnych zjawisk, ściśle odpowiadających przyjętemu celom (schemat 3 i 4).

Przedstawiona poniżej struktura założeń Gminnego Programu Rewitalizacji jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i potencjały, a także wynikające z nich potrzeby rewitalizacyjne. Cele rewitalizacji służą hierarchizacji działań w odniesieniu do wskazanych potrzeb, a także są powiązane z wizją stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.

Cel rewitalizacji 1. *Wzrost aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców* wraz z przyczyniającymi się do jego realizacji kierunkami działań, które dotyczą: pobudzania aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców, włączania społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem oraz wzmacniania kapitału społecznego dzieci i młodzieży – odpowiada na określone na podstawie diagnozy obszaru rewitalizacji potrzeby związane z:

- 1) zapewnianiem udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym;
- 2) pobudzaniem przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie handlu i usług;
- 3) wspieraniem rozwoju przedsiębiorstw i działalności gospodarczych mieszkańców na obszarze rewitalizacji;
- 4) kompleksowym wsparciem osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem oraz pomoc osobom uzależnionym, zamieszkującym na obszarze rewitalizacji;
- 5) przeciwdziałaniem bezrobociu i zwiększaniem możliwości zatrudnienia;
- 6) wyrównywaniem szans edukacyjnych i kreowaniem możliwości do rozwoju młodych ludzi;
- 7) tworzeniem warunków do rozwoju sfery gospodarczej na obszarze rewitalizacji.

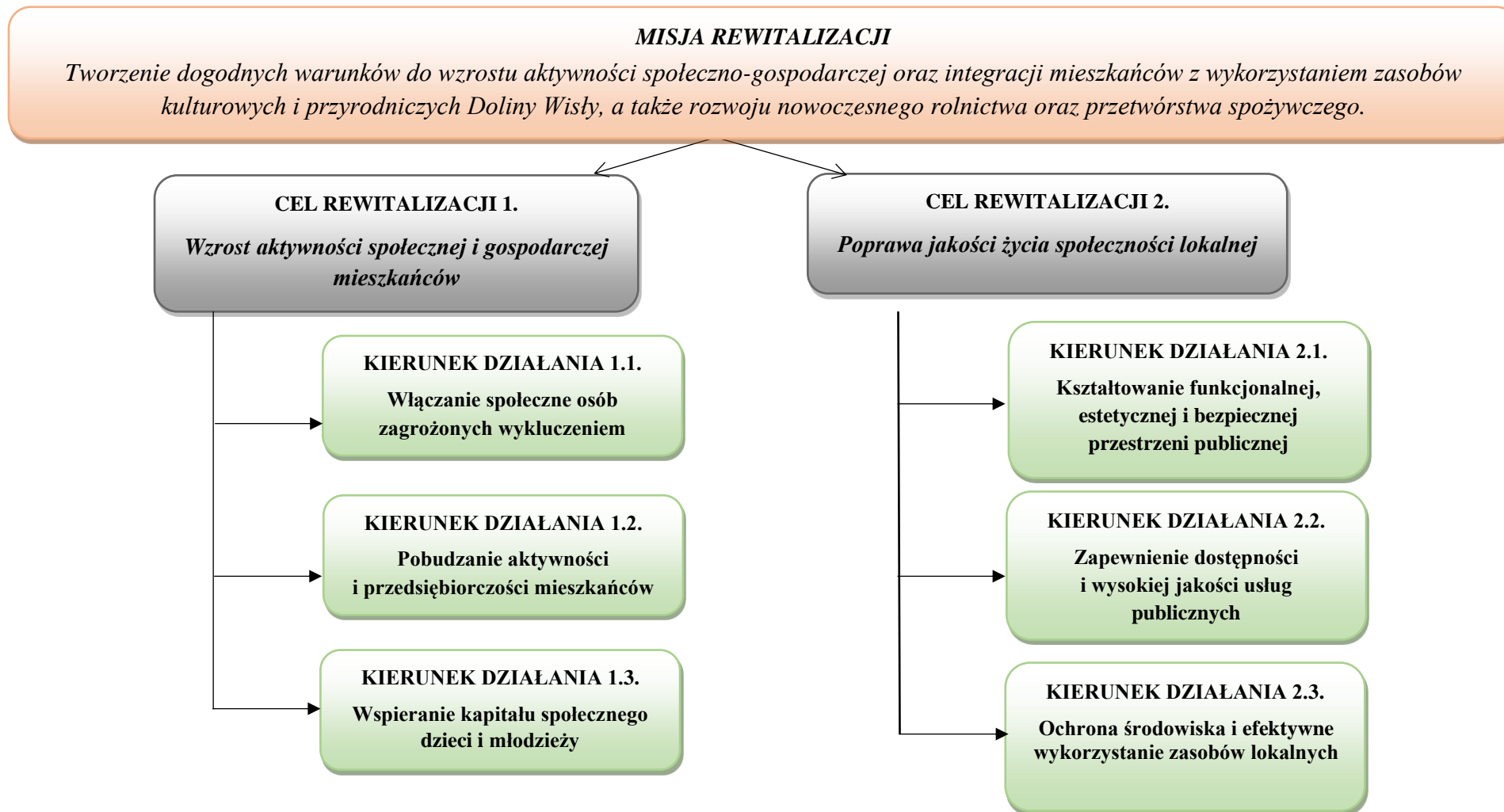
Osiągnięcie założeń celu 1. jest ściśle związane z planowanym efektem rewitalizacji określonym w wizji stanu obszaru w sferach społecznej i gospodarczej.

Cel rewitalizacji 2. *Poprawa jakości życia społeczności lokalnej* wraz z przyczyniającymi się do jego realizacji kierunkami działań, które dotyczą: kształtowania funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej, zapewniania dostępu do wysokiej jakości usług publicznych oraz ochrony środowiska i efektywnego wykorzystania zasobów lokalnych – odpowiada na określone na podstawie diagnozy obszaru rewitalizacji potrzeby związane z:

- 1) uporządkowaniem oraz stworzeniem atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających aktywności mieszkańców;
- 2) zwiększeniem funkcjonalności układów komunikacyjnych z uwzględnieniem preferencji dla ruchu pieszego i rowerowego;
- 3) zatrzymaniem postępującej degradacji technicznej i/lub poprawą efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej;
- 4) zwiększeniem dostępności oraz poprawą jakości usług;
- 5) uporządkowaniem i zwiększeniem dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej dla użytkowników obszaru;
- 6) zwiększeniem terenów zieleni urządzonej służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców;
- 7) podniesieniem świadomości ekologicznej mieszkańców,
- 8) przeciwdziałanie zanieczyszczeniom powietrza i wody.

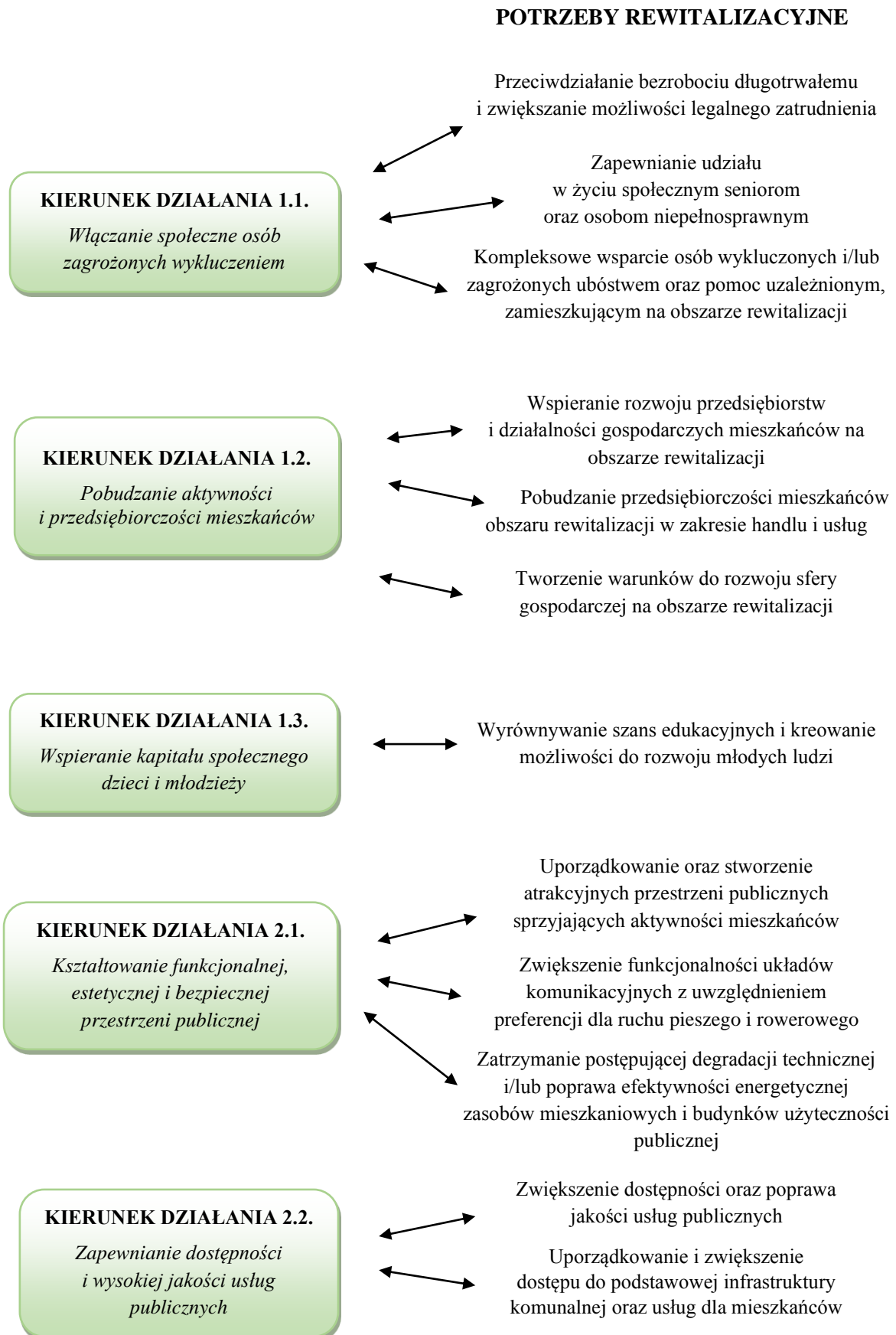
Osiągnięcie założeń celu 2. jest ściśle związane z planowanym efektem rewitalizacji określonym w wizji stanu obszaru w sferach przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Schemat 3 Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek

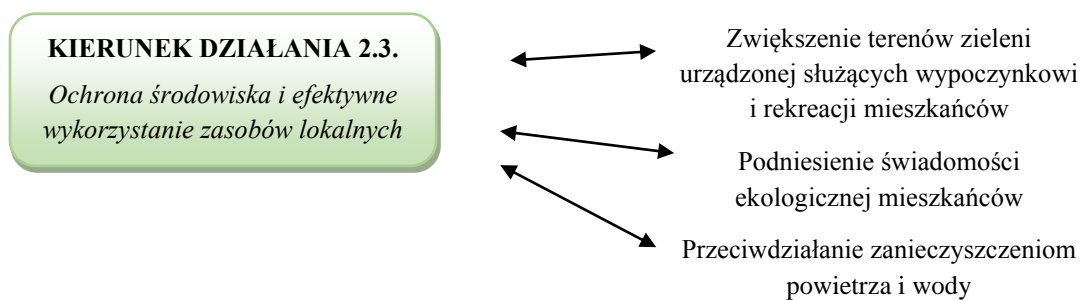

Źródło: Opracowanie własne

Schemat 4 Kierunki działań wraz z odniesieniem ich do zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych, mające na celu eliminację lub ograniczenie występowania negatywnych zjawisk

Źródło: Opracowanie własne

2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiek złożony jest z listy planowanych podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz z charakterystyki pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Dzięki temu dokument jest konstrukcją złożoną z wielu różnorodnych projektów, która warunkuje osiągnięcie zaplanowanych efektów, a tym samym ich efektywne oddziaływanie na zidentyfikowane na etapie diagnozy zjawiska kryzysowe oraz wykorzystuje lokalne potencjały.

2.1. Lista planowanych podstawowych projektów/przedsięwzięć

W wyniku prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji oraz w oparciu o zasadę partycypacji społecznej oraz partnerstwa, zdefiniowano i scharakteryzowano 9 *projektów podstawowych*, czyli takich, bez których realizacja celów dokumentu nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Główne założenia projektów przedstawiają tabele 8–16.

Tabela 8 Projekt podstawowy nr 1

Nazwa projektu	<i>Adaptacja i modernizacja budynku po byłej Szkole Podstawowej w Sworoniu na cele społeczne i kulturalne</i>		
Lokalizacja	Podobszar I rewitalizacji	Okres realizacji	2022–2026
Szacowana wartość	3,0 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRR), budżet państwa, budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Projekt obejmuje działania polegające na modernizacji budynku po byłej Szkole Podstawowej w Sworoniu: <ul style="list-style-type: none"> – zagospodarowanie części budynku na cele społeczne i kulturalne – na świetlicę wiejską; – zagospodarowanie sali gimnastycznej na cele społeczne, rekreacyjne, sportowe i kulturalne; – wykonanie docieplenia budynku w celu poprawienia estetyki oraz parametrów energetycznych obiektu; – budowa pochylni w celu dostosowania budynku do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych; – wykonanie zagospodarowania terenów wokół budynku oraz budowa obiektów małej architektury w celu poprawy bezpieczeństwa; – zakup niezbędnego wyposażenia do prowadzenia działalności społecznej i kulturalnej. 		

	Dzięki modernizacji budynku będą mogły odbywać się tu szkolenia, warsztaty, zajęcia dla dzieci i młodzieży (kulturalne i sportowe), spotkania dla osób potrzebujących wsparcia.
Podmioty realizujące projekt	Gmina Osiek
Grupy docelowe	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 7):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>w sferze społecznej</i>: 4, 5 – poprzez aktywizację mieszkańców do działania na rzecz obszaru rewitalizacji (likwidacja barier architektonicznych), rozszerzenie oferty świadczonych usług społecznych (m.in. kulturalnych, edukacyjnych), a także poprawę warunków bezpieczeństwa na rzecz różnych grup interesariuszy. 2) <i>w sferze przestrzenno-funkcjonalnej</i>: 1, 5, 6 – poprzez estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych, układu komunikacyjnego i dostosowanie techniczne obiektów do rozszerzenia pełnionych funkcji na rzecz różnych interesariuszy rewitalizacji (w tym likwidacja barier architektonicznych oraz zwiększenie efektywności energetycznej). 3) <i>w sferze technicznej</i>: 1, 2, 4 – zwłaszcza poprzez stworzenie warunków lokalowych do pełnienia funkcji publicznych na rzecz mieszkańców, a także nadanie nowych funkcji terenom nieużytkowym oraz zwiększenie efektywności energetycznej. <p>Ponadto projekt wykorzystywać będzie podczas wdrażania zakresu przedmiotowego następujące <u>potencjały</u> (tabela 7):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>w sferze przestrzenno-funkcjonalnej</i>: 3 – poprzez wykorzystanie nieużytkowanej przestrzeni.
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<p>CEL REWITALIZACJI 1. Podniesienie poziomu aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. Włączanie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.3. Wspieranie kapitału społecznego dzieci i młodzieży.</p> <p>CEL REWITALIZACJI 2: Poprawa jakości życia mieszkańców.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. Kształtowanie funkcjonalnej, estetycznej i bezpiecznej przestrzeni publicznej.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. Zapewnienie dostępności i wysokiej jakości usług publicznych.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.3. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów lokalnych.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Prognozowane rezultaty planowanych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej, – likwidacja barier architektonicznych dla osób starszych i niepełnosprawnych, – poprawa jakości świadczonych usług publicznych, – wzrost efektywności energetycznej zasobów obiektów użyteczności publicznej, – wzrost poziomu oferty kulturalnej, – wzrost integracji mieszkańców obszaru. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha].

	<p>2. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.].</p> <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
<p>Powiązanie projektu z innymi projektami/ przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi</p>	<p>Projekt wykazuje powiązania i oddziaływanie z następującymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Osiek</i> – projekty są ze sobą powiązane, ponieważ spowodują poprawę ochrony i stanu środowiska oraz poprawę przestrzeni publicznej. 2) <i>Poprawa infrastruktury drogowej</i> – projekty oddziałują ze sobą, oba projekty przyczynią się do poprawy sytuacji w sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. 3) <i>Aktywność społeczno-zawodowa mieszkańców – szansą na lepszą przyszłość</i> – projekty wzajemnie się uzupełniają, są nastawione na poprawę sytuacji w sferze społecznej, wzrost integracji mieszkańców i włączenie społeczne osób zagrożonych marginalizacją. Bez zagospodarowania części budynku na cele społeczne – na świetlicę wiejską – nie byłaby możliwa realizacja projektu. 4) <i>Kompleksowe wsparcie rodzin w Gminie Osiek</i> – projekty wzajemnie się uzupełniają, są nastawione na poprawę sytuacji w sferze społecznej, wzrost integracji mieszkańców i włączenie społeczne osób zagrożonych marginalizacją. Bez zagospodarowania części budynku na cele społeczne – na świetlicę wiejską – nie byłaby możliwa realizacja projektu. 5) <i>Wzmocnienie kapitału społecznego dzieci i młodzieży</i> – budujemy kompetencje kluczowe – poprzez organizację różnego rodzaju wydarzeń, warsztatów, szkoleń. Efekty przedmiotowego projektu wzmacnia również realizacja zaplanowanych projektów uzupełniających: 1, 2, 3, 6 poprzez oddziaływanie przede wszystkim na sferę społeczną, ale też gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną.

Tabela 9 Projekt podstawowy nr 2

Nazwa projektu		<i>Budowa i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej, obiektów służących wzmocnieniu sprawności fizycznej</i>	
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2021–2024
Szacowana wartość	2,0 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRROW) budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>Celem projektu jest udostępnienie obiektów mieszkańcom w celach sportowych i integracyjnych. Projekt zakłada budowę siłowni zewnętrznych w miejscowościach Mucharzew, Suchowola, Niekrasów i Sworoń, modernizację i rozbudowę placu zabaw w miejscowości Sworoń oraz budowę placu zabaw w Suchowoli.</p> <p>Projekt obejmuje również budowę nowego zaplecza szatniowo-sanitarnego przy stadionie Klubu Sportowego „Piast Osiek”. Celem przedsięwzięcia jest poprawa bezpieczeństwa osób ćwiczących, obserwujących zawody oraz zapewnienie stanu technicznego użytkowania na poziomie wymaganych standardów i spełniających wymagania dla tego typu obiektów i dyscyplin sportowych.</p>		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Osiek		

<p>Grupy docelowe</p>	<p>Mieszkańcy obszaru rewitalizacji</p>
<p>Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały</p>	<p>Realizacja projektu wpłynie na zwiększenie dostępności do zasobów rekreacyjnych mieszkańców gminy. Zapewnienie dobrej jakości urządzeń i infrastruktury towarzyszącej wpłynie na bezpieczne użytkowanie. Zachęci również młodzież, a także pozostałych mieszkańców gminy do aktywności fizycznej i uczestnictwa w organizowanych zajęciach sportowych. Nastąpi integracja oraz pobudzenie do aktywności.</p> <p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 7):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze społecznej: 3, 4 – rozszerzenie oferty świadczonych usług społecznych (m.in. kulturalnych, edukacyjnych), a także poprawę warunków bezpieczeństwa na rzecz różnych grup interesariuszy. 2) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 4 – poprzez estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych, układu komunikacyjnego i dostosowanie techniczne obiektów do rozszerzenia pełnionych funkcji na rzecz różnych interesariuszy rewitalizacji. 3) w sferze technicznej: 2, 4 – zwłaszcza poprzez stworzenie warunków lokalowych do pełnienia funkcji publicznych na rzecz mieszkańców, a także nadanie nowych funkcji terenom nieużytkowym. <p>Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 7):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 3 – poprzez wykorzystanie nieużytkowanej przestrzeni.
<p>Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>CEL REWITALIZACJI 1. Włączanie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. Podniesienie poziomu aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.3. Wspieranie kapitału społecznego dzieci i młodzieży.</p> <p>CEL REWITALIZACJI 2. Poprawa jakości życia mieszkańców.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. Kształtowanie funkcjonalnej, estetycznej i bezpiecznej przestrzeni publicznej</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. Zapewnienie dostępności i wysokiej jakości usług publicznych.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.3. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów lokalnych.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty planowanych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój oraz poprawa dostępności do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej; - zwiększenie jakości i rozszerzenie oferty usług w zakresie spędzania czasu wolnego oraz integracji rodzinnej; - aktywizacja społeczna i integracja mieszkańców; - włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem; - zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne; - poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]. 2. Ludność mieszkająca na obszarach objętych rewitalizacją [os.]. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>

Powiązanie projektu z innymi projektami/ przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi	<p>Projekt wykazuje powiązania i oddziaływanie z następującymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Poprawa infrastruktury drogowej na terenie miejscowości Mucharzew, Suchowola i Niekurza</i> – projekty wzajemnie się uzupełniają, są nastawione na poprawę sytuacji w sferze technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. 2) <i>Poprawa jakości świadczonych usług komunalnych na terenie Gminy Osiek</i> – projekty wzajemnie się uzupełniają, są nastawione na poprawę sytuacji w sferze technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. <p>Efekty przedmiotowego projektu wzmacnia również realizacja zaplanowanych projektów uzupełniających: 7, 9 poprzez oddziaływanie przede wszystkim na sferę społeczną i techniczną.</p>
---	--

Tabela 10 Projekt podstawowy nr 3

Nazwa projektu	<i>Poprawa infrastruktury drogowej na terenie miejscowości Mucharzew, Suchowola i Niekurza</i>		
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2022–2026
Szacowana wartość	6,0 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRROW), budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>Zakres rzeczowy projektu obejmuje m.in. modernizację drogi nr 0813T w miejscowości Mucharzew, modernizację drogi i chodników w miejscowościach Suchowola i Niekurza.</p> <p>Projekt ten jest kompleksowy z wszelkimi działaniami w przestrzeni i planuje się, że będzie czasowo poprzedzał wszelkie inne projekty, które realizowane będą na przestrzeniach, pod którymi znajdują się elementy sieci kanalizacyjnej planowane do modernizacji i przebudowy.</p>		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Osiek		
Grupy docelowe	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane problemy (w tabeli 7):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>w sferze gospodarczej</i>: 5 – poprzez rozwój sfery usług związanej z obsługą mieszkańców. 2) <i>w sferze przestrzenno-funkcjonalnej</i>: 2, 6 – poprzez rozwinięcie infrastruktury drogowej. 3) <i>w sferze technicznej</i>: 2, 5 – poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej. 		
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<p>CEL REWITALIZACJI 2. Poprawa jakości życia mieszkańców.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. Kształtowanie funkcjonalnej, estetycznej i bezpiecznej przestrzeni publicznej.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. Zapewnienie dostępności i wysokiej jakości usług publicznych.</p>		
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawa bezpieczeństwa publicznego, – poprawa jakości i zwiększenie dostępności do usług publicznych, – poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej, 		

<p>w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa stanu infrastruktury technicznej, – poprawa jakości środowiska naturalnego. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]. 2. Długość przebudowanych/rozbudowanych dróg lokalnych [km]. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu</i> IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
<p>Powiązanie projektu z innymi projektami/ przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi</p>	<p>Projekt wykazuje powiązania i oddziaływanie z następującymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Osiek</i> – projekty wzajemnie się uzupełniają, są nastawione na poprawę sytuacji w sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. 2) <i>Modernizacja oświetlenia ulicznego z wykorzystaniem OZE</i> – projekty są ze sobą powiązane, ponieważ ich celem jest m.in. poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego oraz dbałość o ochronę środowiska. Działania związane z realizacją projektów będą się wzajemnie uzupełniać i powodować efekt synergii. <p>Efekty przedmiotowego projektu wzmacnia również realizacja zaplanowanych projektów uzupełniających: 8, 9 poprzez oddziaływanie przede wszystkim na sferę techniczną, ale też środowiskową.</p>

Tabela 11 Projekt podstawowy nr 4

<p>Nazwa projektu</p>	<p><i>Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Osiek</i></p>		
<p>Lokalizacja</p>	<p>Gmina Osiek (w tym obszar rewitalizacji)</p>	<p>Okres realizacji</p>	<p>2021–2022</p>
<p>Szacowana wartość</p>	<p>7,5 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania</p>	<p>środki UE (EFRR), budżet gminy</p>
<p>Zakres rzeczowy realizowanych zadań</p>	<p>Zakres rzeczowy obejmuje zwiększenie efektywności energetycznej poprzez kompleksową modernizację energetyczną budynków użyteczności publicznej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Budynek administracyjny Urzędu Miasta i Gminy w Osieku. 2) Budynek OSP w Osieku. 3) Budynek Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Osieku. 4) Budynek Miejsko-Gminnego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Osieku. 5) Budynek Publicznej Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Suchowoli. 6) Budynek Publicznej Szkoły Podstawowej im. św. Jana Pawła II w Szwagrowie. 7) Budynek Publicznej Szkoły Podstawowej im. Heleny i Józefa Świątyńskich w Ossali. 8) Budynek OSP w Bukowej. <p>Planowane są następujące prace modernizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykonanie izolacji oraz ocieplenie fundamentów modernizowanego budynku, w tym wykonanie nowej opaski ochronnej i drenażu opaskowego; – ocieplenie ścian zewnętrznych, tj. prace dotyczące warstw izolacyjnych i prace tynkarskie zewnętrzne, malowanie ścian zewnętrznych, ocieplenie kominów; 		

	<ul style="list-style-type: none"> – wymiana stolarki okiennej, oszklenia, drzwi zewnętrznych na efektywniejsze energetycznie i spełniające wymagane współczynniki przenikania ciepła; – ocieplenie stropu, stropodachu, dachu, w tym warstwy izolacji cieplnej, przeciwwilgociowej i przeciwwiatrowej; – kompleksowa modernizacja instalacji ogrzewania, instalacji ciepłej wody użytkowej wraz z podłączeniem do sieci ciepłowniczej lub wymianą źródła ciepła (w tym wymiana grzejników, płukanie instalacji, izolacja rurociągów c.o., wymiana rurociągów i armatury c.o., montaż zaworów termostatycznych i podpionowych, zastosowanie automatyki pogodowej); – instalacje c.w.u.: w tym izolacja rurociągów, montaż i izolacja zbiorników, zastosowanie nowych źródeł ciepła dla c.w.u., zastosowanie perlatorów; – budowa i/lub przebudowa klimatyzacji i systemów chłodzących; – modernizacja systemu wentylacji poprzez montaż układu odzysku ciepła (rekuperacja), wyłącznie jako element kompleksowej modernizacji energetycznej budynku; – demontaż oraz ponowny montaż orygnowania wraz z niezbędnymi, nowymi elementami połączeniowymi, a także wykonanie nowego orygnowania wynikającego z realizacji ogólnych prac modernizacyjnych budynku, służącego ochronie warstw izolacyjnych ścian; – demontaż oraz ponowny montaż parapetów zewnętrznych i wewnętrznych budynku (przy wymianie stolarki okiennej dopuszcza się wymianę parapetów na nowe, jeżeli służy to poprawie parametrów izolacji okien i/lub ochronie warstw izolacyjnych ścian); – montaż urządzeń zacieniających okna, w tym: rolet wewnętrznych /zewewnętrznych, żaluzji wewnętrznych/zewewnętrznych, markiz zacieniających; – wymiana drzwi wewnętrznych jedynie do pomieszczenia kotłowni na drzwi przeciwpożarowe, a także drzwi pomiędzy pomieszczeniami ogrzewanymi, a nieogrzewanymi; – wymiana, montaż oraz izolacja włączów na nieogrzewane poddasza, strychy, piwnice; – likwidacja liniowych i punktowych mostków cieplnych wraz z np. ułożeniem płytek na balkonach, schodach wejściowych służących zamknięciu powierzchni izolacyjnej; – wykonanie niezbędnych obróbek blacharskich dachu, kominów, rynien, okien dachowych, przy czym nie są kwalifikowalne wydatki dotyczące wymiany całego dachu na budynku oraz elementów konstrukcyjnych dachu; – wykonanie podbicia okapu dachu; – demontaż oraz powtórny montaż instalacji odgromowej, a jeżeli wykonanie nowej instalacji wynika z realizacji ogólnych prac modernizacyjnych – również nowa instalacja.
<p>Podmioty realizujące projekt</p>	<p>Gmina Osiek</p>
<p>Grupy docelowe</p>	<p>Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy</p>
<p>Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały</p>	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 7):</p> <p>1) w sferze społecznej: 4, 5 – poprzez stworzenie odpowiednich warunków technicznych do zwiększenia jakości i dostępności usług publicznych (szczególnie o charakterze społecznym).</p>

	<p>2) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 6 – poprzez zwiększenie funkcjonalności i efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej.</p> <p>3) w sferze technicznej: 1, 2 – poprzez poprawę stanu technicznego budynków, wpływającą na zwiększenie ich efektywności energetycznej, a tym samym kosztów utrzymania.</p> <p>4) w sferze środowiskowej: 1, 4 – poprzez kompleksowe zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji, a tym samym ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń i podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.</p> <p>Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 7):</p> <p>1) w sferze społecznej: 1 – niniejszy projekt stworzy odpowiednie warunki techniczne do dalszej aktywnej działalności różnych instytucji i/lub podmiotów funkcjonujących w modernizowanych budynkach.</p> <p>2) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 1, 2 – realizacja przedsięwzięcia wpłynie na poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej.</p> <p>3) w sferze środowiskowej: 2 – zwiększenie efektywności energetycznej budynków przyczyni się do ograniczenia tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń, a tym samym ochrony walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz poprawy jakości środowiska zamieszkania.</p>
<p>Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>CEL REWITALIZACJI 2. Poprawa jakości życia mieszkańców</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. Kształtowanie funkcjonalnej, estetycznej i bezpiecznej przestrzeni publicznej.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. Zapewnienie dostępności i wysokiej jakości usług publicznych.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie efektywności energetycznej; - ograniczenie negatywnego wpływu na obszary cenne przyrodniczo; - poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez ograniczenia niskiej emisji zanieczyszczeń; - podniesienie świadomości ekologicznej. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]. 2. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [szt.]. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
<p>Powiązanie projektu z innymi projektami/ przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi</p>	<p>Projekt wykazuje powiązania i oddziaływanie z następującymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Poprawa jakości świadczonych usług komunalnych na terenie Gminy Osiek</i> – poprzez modernizację i rozbudowę kanalizacji sanitarnej oraz rozbudowę oczyszczalni ścieków. 2) <i>Poprawa infrastruktury drogowej na terenie miejscowości Mucharzew, Suchowola i Niekurza</i> – projekty oddziałują ze sobą, oba projekty przyczynią się do poprawy sytuacji w sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. 3) <i>Modernizacja oświetlenia ulicznego z wykorzystaniem OZE</i> – poprzez dążenie do ograniczania tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń, ochronę środowiska naturalnego i podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.

	<p>4) <i>Budowa i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej, obiektów służących wzmocnieniu sprawności fizycznej</i> – poprzez budowę siłowni zewnętrznych w miejscowościach Mucharzew, Suchowola, Niekrasów i Sworoń, modernizacja i rozbudowa placu zabaw w miejscowości Sworoń oraz budowa placu zabaw w Suchowoli.</p> <p>5) <i>Adaptacja i modernizacja budynku po byłej Szkole Podstawowej w Sworoniu na cele społeczne i kulturalne</i> – poprzez modernizację budynku po byłej Szkole Podstawowej w Sworoniu.</p> <p>Efekty przedmiotowego projektu wzmocnia również realizacja zaplanowanych projektów uzupełniających: 1, 2, 3, 7, 8 poprzez oddziaływanie na wszystkie sfery: społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową.</p>
--	---

Tabela 12 Projekt podstawowy nr 5

Nazwa projektu		Poprawa jakości świadczonych usług komunalnych na terenie Gminy Osiek	
Lokalizacja	Gmina Osiek (w tym obszar rewitalizacji)	Okres realizacji	2022–2026
Szacowana wartość	20,0 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRROW), budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>Działania realizujące projekt to między innymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Modernizacja i przebudowa newralgicznych odcinków sieci kanalizacji sanitarnej na obszarze rewitalizacji w celu poprawy funkcjonalności i przepustowości. 2) Modernizacja i przebudowa oczyszczalni ścieków w Osieku. <p>Projekt ten jest kompleksowy z wszelkimi działaniami w przestrzeni i planuje się, że będzie czasowo poprzedzał wszelkie inne projekty, które realizowane będą na przestrzeniach, pod którymi znajdują się elementy sieci kanalizacyjnej planowane do modernizacji i przebudowy.</p>		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Osiek		
Grupy docelowe	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane problemy (w tabeli 7):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze gospodarczej: 5 – poprzez rozwój sfery usług związanej z obsługą mieszkańców. 2) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: 5 – poprzez rozwinięcie infrastruktury usługowo-komunalnej. 3) w sferze technicznej: 2 – poprawa stanu technicznego infrastruktury komunalnej. 		
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<p>CEL REWITALIZACJI 2. Poprawa jakości życia mieszkańców</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. Kształtowanie funkcjonalnej, estetycznej i bezpiecznej przestrzeni publicznej</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. Zapewnienie dostępności i wysokiej jakości usług publicznych</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.3. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów lokalnych.</p>		
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawa bezpieczeństwa publicznego, – poprawa jakości i zwiększenie dostępności do usług publicznych, 		

<p>w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej, – poprawa stanu infrastruktury technicznej, – poprawa jakości środowiska naturalnego. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]. 2. Długość przebudowanej/rozbudowanej kanalizacji sanitarnej [km]. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
<p>Powiązanie projektu z innymi projektami/ przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi</p>	<p>Projekt wykazuje powiązania i oddziaływanie z następującymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Osiek</i> – projekty wzajemnie się uzupełniają, są nastawione na poprawę sytuacji w sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. 2) <i>Poprawa infrastruktury drogowej na terenie miejscowości Mucharzew, Suchowola i Niekurza</i> – projekty oddziałują ze sobą, oba projekty przyczynią się do poprawy sytuacji w sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. 3) <i>Modernizacja oświetlenia ulicznego z wykorzystaniem OZE</i> – projekty są ze sobą powiązane, ponieważ ich celem jest m.in. poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego oraz dbałość o ochronę środowiska. Działania związane z realizacją projektów będą się wzajemnie uzupełniać i powodować efekt synergii. <p>Efekty przedmiotowego projektu wzmocnią również realizacja zaplanowanych projektów uzupełniających: 8, 9 poprzez oddziaływanie przede wszystkim na sferę techniczną, ale też środowiskową.</p>

Tabela 13 Projekt podstawowy nr 6

Nazwa projektu	<i>Modernizacja oświetlenia ulicznego z wykorzystaniem OZE</i>		
<p>Lokalizacja</p>	<p>Gmina Osiek (w tym obszar rewitalizacji)</p>	<p>Okres realizacji</p>	<p>2021–2022</p>
<p>Szacowana wartość</p>	<p>3,5 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania</p>	<p>środki UE (EFRR), budżet gminy</p>
<p>Zakres rzeczowy realizowanych zadań</p>	<p>Przedmiotem inwestycji jest modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Miasta i Gminy Osiek polegająca na wymianie dotychczas stosowanych tradycyjnych źródeł światła na źródła wykonane z zastosowaniem technologii LED, wymianę wysięgników 858 szt., demontaż opraw 930 szt., montaż opraw LED 967 szt., wymiana źródeł światła 147 szt., wymiana skrzynek sterujących 65 szt. W ramach modernizacji wymienione zostaną skrzynki sterownicze na układy z możliwością sterowania oświetleniem.</p>		
<p>Podmioty realizujące projekt</p>	<p>Gmina Osiek</p>		
<p>Grupy docelowe</p>	<p>Mieszkańcy gminy</p>		

<p>Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały</p>	<p>Prace modernizacyjne oświetlenia ulicznego wpłyną na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, a także wszystkich użytkowników infrastruktury drogowej. Odpowiednie oświetlenie jest niezbędne z punktu widzenia bezpieczeństwa, a także funkcjonalności terenów publicznych. Projekt wpłynie również pozytywnie na ochronę środowiska.</p> <p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 7):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>w sferze przestrzenno-funkcjonalnej</i>: 2, 3 – realizacja przedsięwzięcia wpłynie na poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej. 2) <i>w sferze technicznej</i>: 2, 3 – poprzez poprawę stanu technicznego budynków, wpływającą na zwiększenie ich efektywności energetycznej, a tym samym kosztów utrzymania. 3) <i>w sferze środowiskowej</i>: 1, 4 – poprzez kompleksowe zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji, a tym samym ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń i podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców. <p>Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 7):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>w sferze przestrzenno-funkcjonalnej</i>: 1, 2 – realizacja przedsięwzięcia wpłynie na poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej. 2) <i>w sferze środowiskowej</i>: 1 – zwiększenie efektywności energetycznej budynków przyczyni się do ograniczenia tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń, a tym samym ochrony walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz poprawy jakości środowiska zamieszkania.
<p>Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>CEL REWITALIZACJI 2. Poprawa jakości życia mieszkańców.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. Kształtowanie funkcjonalnej, estetycznej i bezpiecznej przestrzeni publicznej.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. Zapewnienie dostępności i wysokiej jakości usług publicznych.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.3. Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów lokalnych.</p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty planowanych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie dostępności do wysokiej jakości usług publicznych; - rozwój oraz poprawa dostępności do infrastruktury społecznej; - poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej; - zwiększenie dostępności do infrastruktury drogowej. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]. 2. Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ/rok]. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
<p>Powiązanie projektu z innymi projektami/ przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi</p>	<p>Projekt wykazuje powiązania i oddziaływanie z następującymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Poprawa infrastruktury drogowej na terenie miejscowości Mucharzew, Suchowola i Niekurza</i> – projekty oddziałują ze sobą, oba projekty przyczynią się do poprawy sytuacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. 2) <i>Poprawa jakości świadczonych usług komunalnych na terenie Gminy Osiek</i> – projekty są ze sobą powiązane, ponieważ ich celem jest m.in. poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego oraz dbałość o ochronę środowiska. Działania

	<p>związane z realizacją projektów będą się wzajemnie uzupełniać i powodować efekt synergii.</p> <p>Efekty przedmiotowego projektu wzmacnia również realizacja zaplanowanych projektów uzupełniających: 8, 9 poprzez oddziaływanie przede wszystkim na sferę środowiskową oraz techniczną.</p>
--	--

Tabela 14 Projekt podstawowy nr 7

Nazwa projektu	<i>Aktywność społeczno-zawodowa mieszkańców – szansą na lepszą przyszłość</i>		
Lokalizacja	Gmina Osiek (w tym obszar rewitalizacji)	Okres realizacji	2022–2026
Szacowana wartość	0,25 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFS), budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>Projekt obejmuje kompleksową i zindywidualizowaną aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców, obejmującą następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kursy, szkolenia i inne zajęcia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych (zgodnie z zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy); 2) aktywizację zawodową osób bezrobotnych (w szczególności z obszaru rewitalizacji) poprzez staże, subsydiowane zatrudnienie, zatrudnienie wspomagane dla osób z niepełnosprawnościami oraz działania wspierające, w tym poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, trener pracy; 3) terapię oraz poradnictwo indywidualne i grupowe (w tym psychologiczne i psychospołeczne) wspierające umiejętności społeczne i zawodowe umożliwiające powrót do życia społecznego, w tym aktywizację zawodową i powrót na rynek pracy; 4) wsparcie środowiskowe na rzecz integracji zawodowej i społecznej (m.in. działania związane z animacją lokalną, streetworkingiem, coachingiem, trenowaniem pracy) z uwzględnieniem wolontariatu. 		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Osiek, Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 7):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze społecznej: 2, 3, 4, 5 – poprzez włączenie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych marginalizacją oraz zwiększenie ich szans na zatrudnienie. 2) w sferze gospodarczej: 1, 2, 4 – poprzez prowadzenie wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej i kształtowania postaw przedsiębiorczych mieszkańców. <p>Ponadto podczas wdrażania zakresu przedmiotowego projektu wykorzystywane będą następujące <u>potencjały</u> (tabela 7):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w sferze społecznej: 1 – realizacja projektu wpłynie na zwiększenie możliwości zatrudnienia ludzi młodych zamieszkujących na obszarze rewitalizacji. 		
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<p>CEL REWITALIZACJI 1. Podniesienie poziomu aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. Włączanie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. Pobudzanie aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców.</p> <p>CEL REWITALIZACJI 2: Poprawa jakości życia mieszkańców.</p>		

	KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. Zapewnienie dostępności i wysokiej jakości usług publicznych.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – włączenie społeczne osób wykluczonych; – aktywizacja społeczna i zawodowa osób pozostających bez pracy; – pobudzenie i zwiększenie aktywności społecznej; – poprawa jakości i rozszerzenie oferty usług publicznych o charakterze społecznym. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób objętych wsparciem [os.]. 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [os.]. 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [os.]. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
Powiązanie projektu z innymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi	<p>Projekt wykazuje powiązania i oddziaływanie z następującymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Adaptacja i modernizacja budynku po byłej Szkole Podstawowej w Sworoniu na cele społeczne i kulturalne</i> – poprzez stworzenie miejsca, w którym będą mogły odbywać się zajęcia, szkolenia, kursy wzmacniające kompetencje kluczowe na rynku pracy. 2) <i>Kompleksowe wsparcie rodzin w Gminie Osiek</i> – poprzez wzmocnienie działań na rzecz włączenia społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych marginalizacją oraz zwiększenie ich szans na zatrudnienie. 3) <i>Wzmocnienie kapitału społecznego dzieci i młodzieży – budujemy kompetencje kluczowe</i> – poprzez organizację różnego rodzaju wydarzeń, wyjazdów, warsztatów, szkoleń. <p>Efekty przedmiotowego projektu wzmocnia również realizacja zaplanowanych projektów uzupełniających: 1, 2, 3, 4 poprzez oddziaływanie na sferę społeczną.</p>

Tabela 15 Projekt podstawowy nr 8

Nazwa projektu	<i>Kompleksowe wsparcie rodzin w Gminie Osiek</i>		
Lokalizacja	Gmina Osiek (w tym obszar rewitalizacji)	Okres realizacji	2022–2026
Szacowana wartość	0,2 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFS), budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>Wspieranie rodziny w postaci działań polegających na pracy z rodziną, prowadzonych w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – asystentury rodzinnej, poprzez zatrudnienie nowych asystentów rodziny – prowadzące do zwiększenia liczby asystentów, konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji; – specjalistycznego wsparcia np. w formie, profilaktyki uzależnień, profilaktyki prozdrowotnej, treningów ekonomicznych, zdobywania umiejętności społecznych itp.; – usług dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne; 		

	<p>– pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego (w tym reprezentacja, jeśli będzie niezbędna).</p> <p>Beneficjentami projektu będą rodziny (rodzice z dziećmi) z terenu Gminy Osiek korzystające ze świadczeń pomocy społecznej oraz zagrożone wykluczeniem społecznym, przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze, ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenu rewitalizowanego.</p>
Podmioty realizujące projekt	Gmina Osiek, Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	<p>Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 7):</p> <p>1) <i>w sferze społecznej</i>: 3, 4, 5 – poprzez włączenie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych marginalizacją.</p>
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<p>CEL REWITALIZACJI 1. Podniesienie poziomu aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. Włączanie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem.</p> <p>CEL REWITALIZACJI 2: Poprawa jakości życia mieszkańców.</p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. Zapewnienie dostępności i wysokiej jakości usług publicznych.</p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – włączenie społeczne osób wykluczonych lub zagrożonych marginalizacją; – wzrost integracji rodzin; – obniżenie poziomu przemocy w rodzinie; – poprawa jakości i rozszerzenie oferty usług publicznych o charakterze społecznym. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <p>1. Liczba osób objętych wsparciem [os.].</p> <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu</i> IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
Powiązanie projektu z innymi projektami/ przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi	<p>Projekt wykazuje powiązania i oddziaływanie z następującymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Adaptacja i modernizacja budynku po byłej Szkole Podstawowej w Sworoniu na cele społeczne i kulturalne</i> – poprzez stworzenie miejsca, w którym będą mogły odbywać się porady, usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne. 2) <i>Aktywność społeczno-zawodowa mieszkańców – szansą na lepszą przyszłość</i> – poprzez wzmocnienie działań na rzecz włączenia społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych marginalizacją oraz zwiększenie ich szans na zatrudnienie. 3) <i>Wzmocnienie kapitału społecznego dzieci i młodzieży – budujemy kompetencje kluczowe</i> – poprzez organizację różnego rodzaju wydarzeń, wyjazdów, szkoleń. <p>Efekty przedmiotowego projektu wzmocnią również realizacja zaplanowanych projektów uzupełniających: 1, 2, 3 poprzez oddziaływanie na sferę społeczną.</p>

Tabela 16 Projekt podstawowy nr 9

Nazwa projektu	Wzmocnienie kapitału społecznego dzieci i młodzieży – budujemy kompetencje kluczowe		
Lokalizacja	Gmina Osiek (w tym obszar rewitalizacji)	Okres realizacji	2022–2026
Szacowana wartość	0,2 mln zł	Źródła finansowania	środki UE (EFS), budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Zakres realizowanych zadań obejmuje organizację zajęć dodatkowych, warsztatów, wyjazdów edukacyjnych dla uczniów szkół zlokalizowanych na podobszarach rewitalizacji w celu kształcenia kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy, związanych z porozumiewaniem się w językach obcych, podnoszeniem kompetencji matematyczno-przyrodniczych i informatycznych oraz wzmacnianiem właściwych postaw i umiejętności, tj. kreatywności, innowacyjności, umiejętności pracy zespołowej, postaw przedsiębiorczych. Organizacja profesjonalnych zajęć dla różnych grup wiekowych przyczyni się do wzrostu kompetencji uczniów, integracji społecznej oraz zwiększenia możliwości spędzania wolnego czasu. Działania nakierowane będą również na doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie korzystania z narzędzi TIK i prowadzenia procesu indywidualizacji nauczania. Zostanie stworzona możliwość zaangażowania organizacji pozarządowych i grup nieformalnych w realizację zaplanowanych działań edukacyjnych i kulturalnych.		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Osiek, szkoły podstawowe z wyznaczonych podobszarów rewitalizacji		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Realizacja projektu oddziaływać będzie na następujące zidentyfikowane <u>problemy</u> (w tabeli 7): 1) <i>w sferze społecznej</i> : 3, 4, 5 – poprzez włączenie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych marginalizacją.		
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	CEL REWITALIZACJI 1. Podniesienie poziomu aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców. KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. Włączanie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem. KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. Pobudzanie aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców. KIERUNEK DZIAŁANIA 1.3. Wspieranie kapitału społecznego dzieci i młodzieży. CEL REWITALIZACJI 2: Poprawa jakości życia mieszkańców. KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. Zapewnienie dostępności i wysokiej jakości usług publicznych.		
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty podjętych działań to: – włączenie społeczne osób wykluczonych lub zagrożonych marginalizacją; – wzrost integracji rodzin; – obniżenie poziomu przemocy w rodzinie; – poprawa jakości i rozszerzenie oferty usług publicznych o charakterze społecznym. <i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i> 1. Liczba osób objętych wsparciem [os.]. Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.		
Powiązanie projektu z innymi projektami/	Projekt wykazuje powiązania i oddziaływanie z następującymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi:		

przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi	<p>1) <i>Adaptacja i modernizacja budynku po byłej Szkole Podstawowej w Sworoniu na cele społeczne i kulturalne</i> – poprzez stworzenie miejsca, w którym będą mogły odbywać się porady, usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne.</p> <p>2) <i>Aktywność społeczno-zawodowa mieszkańców – szansą na lepszą przyszłość</i> – poprzez wzmocnienie działań na rzecz włączenia społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych marginalizacją oraz zwiększenie ich szans na zatrudnienie.</p> <p>Efekty przedmiotowego projektu wzmocnia również realizacja zaplanowanych projektów uzupełniających: 1, 2, 3 poprzez oddziaływanie na sferę społeczną.</p>
--	---

Wszystkie powyżej wskazane i opisane projekty podstawowe ze względu na zidentyfikowane w pogłębionej diagnozie obszaru problemy i potencjały (tabela 7) oraz określone na ich podstawie potrzeby są **kluczowe dla powodzenia procesu rewitalizacji** oraz osiągnięcia założonych celów w dążeniu do wizji obszaru (planowanego efektu). Tylko kompleksowe działania odnoszące się do wszystkich sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, spowodują osiągnięcie efektu synergii w oddziaływaniu na sytuację kryzysową dotyczącą degradacji technicznej przestrzeni oraz kumulacji wykluczenia społecznego. Projekty podstawowe o charakterze inwestycyjnym zrealizowane zostaną na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji oraz na terenie całej gminy. Projekty „miękkie” ściśle powiązane z planowanymi inwestycjami będą adresowane zarówno do mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak również całej gminy. Przedsięwzięcie związane z kompleksowym wsparciem rodziny przyczyni się do włączenia społecznego mieszkańców i umożliwienia im korzystania z pozytywnych efektów prowadzonych działań poprzez zapewnienie im lepszych warunków życia oraz możliwości związanych ze znalezieniem zatrudnienia. Szeroki zakres projektów polegających na aktywizacji i integracji różnych interesariuszy rewitalizacji (w szczególności wzmacniania kapitału młodych ludzi) spowoduje zwiększenie ich zaangażowania w sprawy lokalne oraz wzmocnienie więzi społecznych. Zarówno działania inwestycyjne, jak i społeczne, współfinansowane z różnych źródeł zewnętrznych, przyczynią się do osiągnięcia wizji obszaru: *Obszar rewitalizacji funkcjonalną i spójną przestrzenią, zapewniającą aktywnym oraz przedsiębiorczym mieszkańcom dobre warunki zamieszkania i pracy.*

2.2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć

Uzupełnieniem listy podstawowych projektów rewitalizacyjnych jest charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych (tabela 17), realizujących określone kierunki działań, które mają na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji. Należy również zaznaczyć, że wzmacniają one zaplanowane efekty procesu rewitalizacji w odniesieniu do rozwoju społeczno-gospodarczego całej gminy.

Tabela 17 Charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Charakterystyka tematyczna przedsięwzięcia	Powiązanie z celami i kierunkami działań
1.	<i>Stworzenie kompleksowego systemu wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców na obszarze rewitalizacji</i>	Stworzenie odpowiednich warunków do rozwoju sfery gospodarczej na terenie obszaru rewitalizacji poprzez realizację projektów podstawowych wymaga uzupełnienia o przedsięwzięcia dodatkowe. Należy pobudzić mieszkańców do przedsiębiorczości, zapewnić im możliwości zdobycia odpowiedniej wiedzy i kwalifikacji, a także pomoc przy podejmowaniu własnej działalności gospodarczej. Realizowane zadania będą obejmowały m.in.: a) wsparcie doradczo-szkoleniowe dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej uwzględniające indywidualne potrzeby uczestników; b) bezzwrotne dotacje – przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości; c) wsparcie pomostowe – wsparcie finansowe może być uzupełnione o wsparcie w postaci usług doradczo-szkoleniowych o charakterze specjalistycznym (indywidualnych i grupowych) oraz pomoc finansową; d) pożyczki na uruchomienie działalności gospodarczej przyznawane na warunkach preferencyjnych.	Cel rewitalizacji 1. Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.
2.	<i>Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych ubóstwem poprzez integrację społeczną oraz aktywizację zawodową</i>	W ramach przedsięwzięcia przewiduje się monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców poprzez ścisłą współpracę z różnymi instytucjami działającymi w sferze społecznej, szczególnie Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, który będzie wdrażał różnorodne programy służące aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym za pomocą instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej. Projekty powinny obejmować również propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.	Cel rewitalizacji 1. Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.

3.	<p><i>Podniesienie poziomu kształcenia społeczności lokalnej</i></p>	<p>Przygotowanie osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym do aktualnej, a także prognozowanej sytuacji na rynku pracy jest istotne z punktu widzenia ograniczenia bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Istotne jest, aby zadbać o przygotowanie dzieci i młodzieży do radzenia sobie na rynku pracy i kształtowanie w nich przedsiębiorczych postaw już na etapie szkolnym. Projekt przewiduje zadania na wielu płaszczyznach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej); - doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej); - kształtowanie i rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej). 	<p>Cel rewitalizacji 1. Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.</p>
4.	<p><i>Rozwój nowoczesnego rolnictwa oraz wsparcie przetwórstwa spożywczego wraz z wprowadzeniem lokalnych produktów na rynek</i></p>	<p>Zakres rzeczowy przedsięwzięcia dotyczy działań wpływających na rozwój inteligentnej specjalizacji regionu tj. nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa spożywczego, ze szczególnym uwzględnieniem sadownictwa i rolnictwa ekologicznego, w tym poprawy jakości produktów rolnych poprzez wspieranie innowacyjności i usług sieciowych w zakresie wykorzystania produktów rolniczych na terenie gminy. Jednym z kluczowych elementów działań będzie wdrożenie praktycznego szkolnictwa zawodowego i współpracy pracodawców z pracownikami w ramach branż kluczowych dla obszaru OSI oraz zagospodarowanie stref i obszarów rozwoju przedsiębiorczości w zakresie sprzedaży produktów lokalnych bezpośrednio od producentów.</p> <p>Jednym z planowanych działań będzie realizacja projektu o nazwie „Zielony ryneček” obejmującego budowę stoisk handlowych dla lokalnych rolników z zapleczem sanitarnym i szaletem miejskim, którzy będą oferować wytworzone przez siebie produkty. Dzięki realizacji zadania możliwe będzie wzmocnienie pozycji lokalnego rolnictwa i jego ożywienie. W ramach zadania przewiduje się także wprowadzenie lokalnego produktu.</p> <p>Kluczowym elementem nowoczesnego rolnictwa jest odpowiedni sprzęt. Ten musi być efektywny, oszczędny, ale również prosty w obsłudze. Dlatego też dążyć się będzie do wspierania rozwoju nowych technologii w rolnictwie, a także zakup urządzeń i maszyn, zakup wyposażenia niezbędnego do produkcji, zakup maszyn i sprzętów sprzyjających ochronie środowiska oraz zakup sprzętu komputerowego.</p>	<p>Cel rewitalizacji 1. Kierunek działania 1.2.</p>
5.	<p><i>Tworzenie produktów turystycznych i warunków do rozwoju sektora</i></p>	<p>Zakres rzeczowy przedsięwzięcia dotyczy kreowania „turystycznego” wizerunku Gminy Osiek poprzez tworzenie kompleksowych produktów turystycznych bazujących na dziedzictwie kulturowym</p>	<p>Cel rewitalizacji 1. Kierunek działania 1.2. Cel rewitalizacji 2.</p>

	<p><i>okołoturystycznego z wykorzystaniem zasobów kulturowych i przyrodniczych Doliny Wisły</i></p>	<p>(o charakterze materialnym i niematerialnym) i naturalnym Doliny Wisły (w tym we współpracy z innymi gminami) . Przykładowe zadania mogą dotyczyć:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tworzenia edukacyjnych szlaków tematycznych (np. trasy rowerowej przebiegającej przez Gminę Osiek ze wskazaniem najważniejszych obiektów i miejsc turystycznych); 2) organizacji różnego rodzaju imprez, wydarzeń promujących kulturę i tradycje lokalne; 3) wykreowania kompleksowej oferty kulturalno-artystycznej i turystycznej OSI Dolina Wisły o skali ponadregionalnej, spójnej z wizerunkiem Gminy Osiek; 4) wykorzystania potencjału obszaru Natura 2000 w celu przyciągnięcia ruchu turystycznego na teren gminy (w tym obszaru rewitalizacji) poprzez stworzenie warunków dla turystów – miłośników przyrody, fotografów, uczniów szkół, itp. Do korzystania z walorów obszaru; w tym zapewnienie możliwości obserwacji gatunków flory i fauny charakterystycznych dla tego obszaru poprzez stworzenie infrastruktury turystycznej, np. ścieżki dydaktycznej do pieszej wędrowki, stanowisk obserwacyjnych (pomostów i wieży obserwacyjnej), tablic informacyjnych, kładek. 	<p>Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.3.</p>
6.	<p><i>Rozwój opieki żłobkowej i przedszkolnej</i></p>	<p>Aby podjąć zatrudnienie lub założyć własną działalność gospodarczą, mieszkańcy muszą mieć zapewnioną opiekę nad swoimi dziećmi. Dostępność do tego typu usług zachęci młodych rodziców do aktywności zawodowej. W ramach przedsięwzięcia przewiduje się tworzenie m.in.: nowych podmiotów opieki nad dziećmi do lat 3 (m.in. żłobki, żłobki przyzakładowe, kluby dziecięce); miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w formie dziennego opiekuna; nowych miejsc opieki w istniejących instytucjach opieki nad dziećmi (m.in. żłobkach, żłobkach przyzakładowych, klubach dziecięcych); zwiększenie dostępności usług opieki nad dziećmi (w tym poprzez pokrycie kosztów opieki) dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji, dla których obowiązek opieki nad dziećmi stanowi barierę w dostępie do rynku pracy.</p>	<p>Cel rewitalizacji 1. Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Cel rewitalizacji 2. Kierunek działań 2.2.</p>
7.	<p><i>Organizacja wydarzeń i spotkań kulturalnych oraz sportowych</i></p>	<p>W celu budowania tożsamości miejsca przez aktywnych i zintegrowanych mieszkańców należy organizować różnego rodzaju imprezy okolicznościowe oraz przedsięwzięcia. W ramach projektu planuje się organizację cyklicznych oraz okazjonalnych wydarzeń kulturalnych oraz sportowych. W ramach przedsięwzięcia nastąpi budowa obiektów ogólnej integracji – altan grillowych, służących budowaniu i wzmocnieniu więzi lokalnej społeczności. Przewiduje się także organizację cyklicznego, wyjątkowego w skali kraju wydarzenia. Przedsięwzięcie bazować będzie na historycznych wydarzeniach z elementami lokalnego folkloru. Na cele kulturowe zostanie wybudowana również m.in. świetlica wiejska w miejscowości Niekurza.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia przewiduje się również m.in. inicjowanie oraz prowadzenie kampanii informacyjnych o dostępnych zewnętrznych środkach finansowych na rozpoczęcie i rozwój działań promujących rodzinną integrację, imprezy rodzinne i działania zwiększające ofertę kulturalno-rekreacyjną na obszarze rewitalizacji w celu zagospodarowania czasu wolnego.</p>	<p>Cel rewitalizacji 1. Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.</p>

8.	<i>Upowszechnianie działań i zachowań proekologicznych</i>	<p>W ramach przedsięwzięcia przewiduje się m.in. inicjowanie oraz prowadzenie kampanii informacyjnych o szkodliwości azbestu dla życia i zdrowia człowieka, a także edukacji ekologicznej mieszkańców – informowanie o możliwościach związanych z odnawialnymi źródłami energii. Zakres przedsięwzięcia będzie dotyczył również wsparcia interesariuszy chcących usunąć szkodliwy azbest, a także poprawy efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej przy wykorzystaniu nowoczesnych form ochrony środowiska. W ramach przedsięwzięcia przewiduje się także montaż systemu monitorującego stan powietrza (PM1, PM2,5, PM10, B(a)P).</p> <p>Zachowania proekologiczne powinny być także nakierowane na wdrożenie kompleksowego (gminnego) program nasadzeń drzew (np. krzewów ozdobnych, miododajnych, drzew liściastych w przestrzeni publicznej celem jej uatrakcyjnienia).</p>	<p>Cel rewitalizacji 1. Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.3. Cel rewitalizacji 2. Kierunek działania 2.3.</p>
9.	<i>Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury drogowej</i>	<p>Zakres tematyczny przedsięwzięcia przewiduje budowę, rozbudowę, modernizację sieci infrastruktury technicznej na terenie całej gminy (w tym obszarze rewitalizacji). Nastąpi poprawa warunków życia i infrastruktury technicznej w zakresie dróg, planuje się m.in. modernizację infrastruktury drogowej w miejscowości Szwagrów, budowę oświetlenia przy drodze powiatowej w miejscowości Suchowola, modernizację drogi gminnej w Suchowoli oraz wsparcie budowy chodnika przy ul. Sandomierskiej w Osieku (DK-79).</p>	<p>Cel rewitalizacji 2. Kierunek działań 2.1. Kierunek działań 2.2.</p>
10.	<i>Powstanie sieci gazowej na terenie gminy</i>	<p>Zadanie będzie realizowane w ramach Planu Inwestycyjnego Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. Zadania inwestycyjne realizowane w ramach planu, przypisane są do grup inwestycyjnych, z których najważniejsze to: rozbudowa sieci i przyłączenia, modernizacja sieci gazowych i wymiana żeliwa, zakup układów pomiarowych. Budowa sieci gazowej odbędzie się w miejscowościach Długołęka, Osiek, Bukowa, z perspektywą na resztę gminy Osiek: Pliskowola, Suchowola, Matiaszów, Lipnik, Niekrasów, Ossala, Mucharzew, Tursko Wielkie, Szwagrów, Sworoń, Strużki, Trzcianka, Trzcianka Kolonia, Niekurza, Kąty.</p>	<p>Cel rewitalizacji 2. Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.</p>
11.	<i>Zachowanie i adaptacja zasobów dziedzictwa kulturowego do pełnienia nowych lub przywrócenia pierwotnych funkcji</i>	<p>Projekty dotyczące specjalistycznych działań z uwzględnieniem decyzji konserwatora zabytków prowadzące do poprawy estetyki i stanu zachowania obiektów zabytkowych na terenie obszaru, a także do przywrócenia im pierwotnych lub nadania nowych funkcji (jednym z nich jest Kościół pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Osieku – renowacja tynków zewnętrznych).</p>	<p>Cel rewitalizacji 2. Kierunek działania 2.1.</p>

Źródło: Opracowanie własne

2.3. Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiek ma charakter kompleksowy, dlatego że podczas programowania działań rewitalizacyjnych zastosowano mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym Gminnym Programem Rewitalizacji. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020* w odniesieniu do projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w celu osiągnięcia efektu synergii w oddziaływaniu na obszar rewitalizacji zapewniona została ich komplementarność w różnych wymiarach, tj. przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Wszystkie projekty zawarte w dokumencie realizowane będą na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie większy i obejmie teren całej gminy. Zaplanowane „miękkie” przedsięwzięcia rewitalizacyjne ze względu na społeczny charakter działań dedykowane będą mieszkańcom całej gminy, ponieważ tylko poprzez większą skalę oddziaływania na wykluczenie społeczne i/lub zagrożenie ubóstwem można uzyskać założone efekty w postaci rozwiązania zidentyfikowanych problemów (wskazanych w tabeli 7). Działania rewitalizowane są skoncentrowane przestrzennie, w miejscu, gdzie przyniosą najlepszy oczekiwany efekt. Kumulacja projektów o różnym zakresie będzie miała większą siłę pozytywnego oddziaływania na mieszkańców niż pojedyncze przedsięwzięcia, a przede wszystkim nie będzie skutkowałą przenoszeniem problemów w inne miejsce, ale ich rozwiązaniem. W tym celu zawarto zarówno przedsięwzięcia inwestycyjne, jak i społeczne, które zapobiegą prowadzeniu do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Projekty i/lub przedsięwzięcia podstawowe oraz uzupełniające zawarte w dokumencie stanowią kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane we wszystkich sferach zróżnicowane problemy i wykorzystują potencjały wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Wykazane to zostało w powiązaniu każdego projektu podstawowego ze zdiagnozowanymi problemami. Dzięki temu wszystkie projekty i/lub przedsięwzięcia uzupełniające są komplementarne w oddziaływaniu

całościowym na obszar rewitalizacji w aspekcie społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym. Takie podejście ma przeciwdziałać fragmentaryzacji działań koncentrując się na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru, które w tym przypadku spowodowane są głównie kumulacją wykluczenia społecznego oraz utratą pierwotnie pełnionych funkcji przez podobszary rewitalizacji. W związku z tym wykonana została pogłębiona analiza i diagnoza podobszarów rewitalizacji we wszystkich aspektach: społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym, która zawarta jest w II części niniejszego dokumentu. Konieczne jest również określenie pożądanego stanu do jakiego mają doprowadzić dany obszar projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, dlatego została określona wizja (planowany efekt rewitalizacji) uwzględniająca specyfikę terenu. Parametryzacja efektów rewitalizacji określona została na poziomie celów rewitalizacji, ponieważ wizja określa zbiór poświadanych wartości do osiągnięcia po wdrożeniu założeń dokumentu.

Komplementarność problemowa wykazana została w tabeli 18, gdzie przedstawione zostały potrzeby rewitalizacyjne, odpowiadające im cele i kierunki działań oraz projekty podstawowe i przedsięwzięcia uzupełniające w każdej sferze. Poszczególne projekty realizują konkretne cele rewitalizacji i kierunki działań. Wszystkie kierunki działań i odpowiadające im projekty są powiązane problemowo oraz odnoszą się do wszystkich sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej rozwiązując zidentyfikowane problemy (zawarte w tabeli 7).

Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych płaszczyznach będą brane pod uwagę zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić koordynację tematyczną i organizacyjno-techniczną działań administracji samorządowej. Ponadto ważne jest, że proces rewitalizacji realizuje założenia innych dokumentów strategicznych i planistycznych zarówno na szczeblu lokalnym, jak i powiatowym, regionalnym, krajowym czy europejskim, co zostało wykazane w rozdziale 2 części I dokumentu.

Tabela 18 Komplementarność problemowa – potrzeby rewitalizacyjne wraz z odpowiadającymi im celami rewitalizacji i kierunkami działań oraz zaplanowanymi projektami podstawowymi i przedsięwzięciami uzupełniającymi

SFERA	POTRZEBA REWITALIZACYJNA	CEL REWITALIZACJI	KIERUNKI DZIAŁANIA	PROJEKTY PODSTAWOWE	PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE
SPOLECZNA	Kompleksowe wsparcie osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem oraz pomoc osobom uzależnionym, zamieszkującym na Podobszarach rewitalizacji	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.	7, 8, 9	1, 2, 3
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		
	Przeciwdziałanie bezrobociu długotrwałemu i zwiększanie możliwości legalnego zatrudnienia	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	8	1, 2, 3, 4, 6
	Wyrównanie szans edukacyjnych i kreowanie możliwości do rozwoju młodych ludzi	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.	1, 2, 9	1, 2, 3, 6
	Zapewnianie udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1.	1, 2, 4, 7, 9	2, 5, 7, 9
Cel rewitalizacji 2.		Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.			
GOSPODARCZA	Pobudzanie przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie handlu i usług	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	1, 2, 3, 4, 5
	Wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i działalności gospodarczych mieszkańców na obszarze rewitalizacji	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.	7, 8, 9	1, 2, 3, 4, 5
	Tworzenie warunków do rozwoju sfery gospodarczej na obszarze rewitalizacji	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.	1, 3, 4, 5	1, 2, 3, 4, 5
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2. Kierunek działania 2.3.		
FUNKCJONALNO	Zwiększenie funkcjonalności układów komunikacyjnych z uwzględnieniem preferencji dla ruchu pieszego i rowerowego	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.2.	1, 3, 5	9
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		

			Kierunek działania 2.3.		
	Uporządkowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających aktywności mieszkańców	Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2. Kierunek działania 2.3.	1, 2, 4, 5, 6	5, 8, 9, 10, 11
TECHNICZNA	Zatrzymanie postępującej degradacji technicznej i/lub poprawa efektywności energetycznej zasobów mieszkaniowych i budynków użyteczności publicznej	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.	1, 4	8, 11
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		
	Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości usług publicznych	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. Kierunek działania 1.3.	1, 2, 3, 4, 5, 6	5, 8, 9, 11
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2. Kierunek działania 2.3.		
ŚRODOWISKOWA	Zwiększenie terenów zieleni urządzonej służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.3.	1, 2	5, 7, 8, 9
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.3.		
	Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.3.	1, 4, 6	8
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1.		
	Przeciwdziałanie zanieczyszczeniom powietrza i wody	Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.3.	3,4,5,6	5, 7, 8, 9, 10

Źródło: Opracowanie własne

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTITUCJONALNA

Dla zagwarantowania, że przyjęte postanowienia będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostały warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania oraz weryfikacji.

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie założeń dokumentu jest Burmistrz Miasta i Gminy Osiek przy pomocy Koordynatora ds. rewitalizacji, powołanego w Referacie Gospodarki Komunalnej, Budownictwa i Rolnictwa Urzędu Miasta i Gminy w Osieku, który posiada wiedzę i doświadczenie w zakresie zarządzania projektami. Jednocześnie jest to efekt osadzenia rewitalizacji w ramach istniejących struktur organizacyjnych Urzędu, odpowiedzialnych za koordynację systemu zarządzania rozwojem gminy.

Koordinator będzie współpracował z innymi pracownikami Urzędu Miasta i Gminy w Osieku, a także jednostek organizacyjnych gminy, będących specjalistami w danych dziedzinach.

W celu efektywnego oraz zintegrowanego współdziałania różnych jednostek, Burmistrz może powołać Zespół Zadaniowy, w którego skład wejdą przedstawiciele referatów Urzędu Miasta i Gminy w Osieku i/lub jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za realizację konkretnych projektów. Powołanie Zespołu Zadaniowego przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się działań oraz spójności procedur w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych („twardych”) oraz społecznych („miękkich”). Przewiduje się również, iż w zależności od realizowanego przedsięwzięcia w skład Zespołu Zadaniowego mogą wejść też przedstawiciele interesariuszy rewitalizacji, biorących udział we wdrażaniu GPR.

Jako organ opiniodawczo-doradczy Burmistrza Miasta i Gminy Osiek powołany został Komitet Rewitalizacji. Wybrani kandydaci zostali powołani na członków Komitetu Rewitalizacji zarządzeniem Nr 60/2020 Burmistrza Miasta i Gminy w Osieku z dnia 28.09.2020 r. w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji ds. Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek.

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

W Gminnym Programie Rewitalizacji zwrócono również uwagę na zachowanie ciągłości programowej w odniesieniu do przedsięwzięć o charakterze infrastrukturalnym, które zostały już zrealizowane w ramach polityki spójności 2014–2020 i planowane są do realizacji w kolejnym okresie programowania 2021–2027, a także komplementarnymi projektami społecznymi wdrażanymi w ramach polityki spójności 2014–2020 oraz 2021–2027. Ma to kluczowe znaczenie dla efektywności procesu rewitalizacji w oddziaływaniu na sytuację kryzysową występującą na danym obszarze.

Projekty zrealizowane przez Gminę Osiek, obejmujące swym zasięgiem wyznaczony obszar rewitalizacji i/lub mające na niego wpływ społeczno-gospodarczy (współfinansowane z różnych źródeł zewnętrznych) przedstawiono w tabeli 19.

Tabela 19 Wykaz projektów zrealizowanych na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji na terenie Gminy Osiek

Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość projektu [zł]	Dofinansowanie z UE [zł]	Działanie
Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w gminie Osiek	Gmina Osiek	900 442,40	765 376,04	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego działanie: 8.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion
Doposażenie oddziałów przedszkolnych przy czterech szkołach podstawowych w Gminie Osiek	Gmina Osiek	518 181,84	440 454,56	Europejski Fundusz Społeczny działanie: 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty
Rewitalizacja Miasta Osiek – etap I	Gmina Osiek	1 780 089,24	915 051,08	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego działanie: 6.2. Rewitalizacja małych miast
Rewitalizacja Miasta Osiek – etap II	Gmina Osiek	2 721 541,55	1 503 505,14	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego działanie: 6.2. Rewitalizacja małych miast
Lepsze jutro	Gmina Osiek/ Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku	1 521 208,51	1 293 027,23	Europejski Fundusz Społeczny działanie: 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji
„TIK – TAK” Nowoczesna i bezpieczna szkoła dla uczniów	Gmina Osiek/ Publiczna Szkoła w Pliskowoli	133 250,00	113 262,50	Europejski Fundusz Społeczny Działanie 8.3. Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego
Szansa na lepszą przyszłość	Gmina Osiek/ PSP Szwagrów	161 963,00	137 668,55	Europejski Fundusz Społeczny działanie: 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty
„Każdy ma szansę na sukces”	Miasto i Gmina Osiek/ Publiczna Szkoła Podstawowa w Pliskowoli	195 833,00	166 458,05	Europejski Fundusz Społeczny działanie: 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty
Lepsze jutro	Gmina Osiek/ Ośrodek	458 072,35	389 361,50	Europejski Fundusz Społeczny działanie: 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji

	Pomocy Społecznej w Osieku			
Mądraliński maluch	Gmina Osiek/Zespół Szkół im. Jana Pawła II	368 439,00	313 173,15	Europejski Fundusz Społeczny działanie: 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty
Budowa hali sportowej w Osieku	Gmina Osiek	3 756 661,18	2 798 322,08	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego działanie: 3.5. Lokalna infrastruktura społeczna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Osieku

Przeprowadzona analiza wykazała, że przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich latach mają swoją ciągłość i kontynuację w aktualnym dokumencie. Wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich działań na wyznaczonym obszarze pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków oraz możliwości w obecnie kończącej się i kolejnej perspektywie finansowej, dzięki czemu proces rewitalizacji wzmocni ich efektywność i skuteczność.

KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w niniejszym dokumencie będą współfinansowane z różnych źródeł, obejmujących m.in. środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), krajowych środków publicznych oraz środków prywatnych i innych z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania.

Komplementarność źródeł finansowania określona została w części III, rozdziale 3 dotyczącym szacunkowych ram finansowych programu, gdzie na poziomie poszczególnych projektów określono szacowaną ogólną wartość w podziale na różne źródła finansowania.

Dzięki zaangażowaniu środków publicznych (składających się ze środków własnych gminy, jednostek podległych gminie, podmiotów z sektora finansów publicznych) następuje integracja finansowa zaplanowanych projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających.

KOMPLEMENTARNOŚĆ I INTEGROWANIE NA POZIOMIE KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.

Kierunki działań określone w Gminnym Programie Rewitalizacji, dzięki temu, że dotyczą: włączania społecznego osób zagrożonych wykluczeniem, pobudzania aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców, kształtowania funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej oraz zapewniania dostępności i wysokiej jakości usług – integrują działania rewitalizacyjne we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, oddziałując kompleksowo na sytuację kryzysową.

Projekty i/lub przedsięwzięcia rewitalizacyjne o charakterze społecznym i inwestycyjnym wzajemnie się uzupełniają i rozwiązują zdiagnozowane problemy oraz wykorzystują lokalne potencjały odpowiadając na określone potrzeby, co zostało przedstawione w tabeli 18, a także w zakresie rzeczowym poszczególnych projektów podstawowych jako „Powiązanie projektu z innymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi”.

3. Szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania

Indykatywne ramy finansowe *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek* obejmują projekty podstawowe, które wynikają z planów projektowych gminy, podległych jej jednostek organizacyjnych, jak również projektów zgłoszonych przez interesariuszy rewitalizacji planujących ich realizację na obszarze rewitalizacji lub poza wyznaczonym obszarem, ale wpływających na jego rozwój społeczno-gospodarczy. Ponadto plany projektowe odpowiadają na możliwości ich sfinansowania z uwzględnieniem sytuacji budżetowej gminy, ponieważ „wskaźnik G – podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy przyjęty do obliczania subwencji wyrównawczej na 2019 r.” wynosi 1 509,80 zł (przy wskaźniku dla Polski – 1 790,33 zł)⁹, co oznacza niedostateczną samodzielność finansową jednostki i w istotny sposób determinuje zdolność realizacji długookresowych zadań rewitalizacyjnych.

W przypadku braku uzyskania dofinansowania na realizację poszczególnych projektów z określonych potencjalnych funduszy zewnętrznych, Gmina Osiek zrealizuje zaplanowane inwestycje w zakresie, który będzie odpowiadał możliwościom budżetu gminy.

Podsumowanie podanych wartości brutto poszczególnych projektów pozwoliło określić szacunkowe ramy finansowe dokumentu z podziałem na różne źródła finansowania (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014–2020 oraz 2021–2027 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków Unii Europejskiej).

Ze względu na charakterystykę tematyczną projektów uzupełniających realizowanych w systemie ciągłym, a tym samym brak możliwości dokładnego oszacowania ich całkowitych wartości, ramy finansowe z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania podane zostały szacunkowo. Ramy finansowe dokumentu przedstawiono w tabeli 20.

---

⁹ Strona internetowa Ministerstwa Finansów, mf.gov.pl, inf. z dnia 12.01.2021 r.

Tabela 20 Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek

Lp.	Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Całkowita wartość projektu [zł]	Środki publiczne				
			Środki budżetu gminy	Środki UE (EFRR)	Środki UE (EFS)	Środki UE (EFRROW)	Środki krajowe/powiatu
1.	<i>Adaptacja i modernizacja budynku po byłej Szkole Podstawowej w Sworoniu na cele społeczne i kulturalne</i>	3 000 000	450 000	2 550 000	-	-	-
2.	<i>Budowa i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej, obiektów służących wzmocnieniu sprawności fizycznej</i>	2 000 000	500 000	-	-	1 500 000	-
3.	<i>Poprawa infrastruktury drogowej na terenie miejscowości Mucharzew, Suchowola i Niekurza</i>	6 000 000	1 250 000	4 750 000	-	-	-
4.	<i>Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Osiek</i>	7 500 000	1 125 000	5 600 000	-	-	-
5.	<i>Poprawa jakości świadczonych usług komunalnych na terenie Gminy Osiek</i>	20 000 000	8 000 000	-	-	12 000 000	-
6.	<i>Modernizacja oświetlenia ulicznego z wykorzystaniem OZE</i>	3 500 000	525 000	2 975 000	-	-	-
7.	<i>Aktywność społeczno-zawodowa mieszkańców – szansą na lepszą przyszłość</i>	250 000	150 000	-	100 000	-	-
8.	<i>Kompleksowe wsparcie rodzin w Gminie Osiek</i>	200 000	100 000	-	100 000	-	-
9.	<i>Wzmocnienie kapitału społecznego dzieci i młodzieży – budujemy kompetencje kluczowe</i>	200 000	100 000	-	100 000	-	-
PROJEKTY PODSTAWOWE		42 650 000	12 200 000	15 875 000	300 000	13 500 000	-
1.	<i>Stworzenie kompleksowego systemu wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców na obszarze rewitalizacji</i>	1 000 000	300 000	-	700 000	-	-
2.	<i>Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych ubóstwem poprzez integrację społeczną oraz aktywizację zawodową</i>	400 000	100 000	-	300 000	-	-
3.	<i>Podniesienie poziomu kształcenia społeczności lokalnej</i>	1 000 000	50 000	-	850 000	-	100 000

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiek na lata 2020–2026

4.	<i>Rozwój nowoczesnego rolnictwa oraz wsparcie przetwórstwa spożywczego wraz z wprowadzeniem lokalnych produktów na rynek</i>	500 000	500 000	-	-	-	-
5.	<i>Tworzenie produktów turystycznych i warunków do rozwoju sektora okoturystycznego z wykorzystaniem zasobów kulturowych i przyrodniczych Doliny Wisły</i>	500 000	500 000	-	-	-	-
6.	<i>Rozwój opieki żłobkowej i przedszkolnej</i>	1 000 000	300 000	-	700 000	-	-
7.	<i>Organizacja wydarzeń i spotkań kulturalnych oraz sportowych</i>	300 000	200 000	-	-	-	100 000
8.	<i>Upowszechnianie działań i zachowań proekologicznych</i>	200 000	100 000	-	-	-	100 000
9.	<i>Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury drogowej</i>	500 000	500 000	-	-	-	-
10.	<i>Powstanie sieci gazowej na terenie gminy</i>	10 000 000	-	-	-	-	10 000 000
11.	<i>Zachowanie i adaptacja zasobów dziedzictwa kulturowego do pełnienia nowych lub przywrócenia pierwotnych funkcji</i>	800 000	800 000	-	-	-	-
PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE		16 200 000	3 350 000	-	2 550 000	-	10 300 000
SUMA		58 850 000	15 550 000	15 875 000	2 850 000	13 500 000	10 300 000

Źródło: Opracowanie własne

IV. Część wdrożeniowa

1. System realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele i plany działań rewitalizacyjnych na kilka lat, dlatego ważnym elementem decydującym o skuteczności i efektywności realizacji jego założeń jest skuteczny i zintegrowany system zarządzania. Proces wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, które wymaga dobrego przygotowania informacyjnego oraz stałej komunikacji z otoczeniem, opierającej się o pozyskiwanie obiektywnej informacji o jego przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze.

1.1. Struktura zarządzania dokumentem wraz z jego kosztami

Dla zagwarantowania, że przyjęte postanowienia będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostały warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania oraz weryfikacji.

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie założeń dokumentu jest Burmistrz Miasta i Gminy Osiek przy pomocy Koordynatora ds. rewitalizacji, powołanego w Referacie Gospodarki Komunalnej, Budownictwa i Rolnictwa Urzędu Miasta i Gminy w Osieku. Jednocześnie jest to efekt osadzenia rewitalizacji w ramach istniejących struktur organizacyjnych Urzędu Miasta i Gminy Osiek odpowiedzialnych za koordynację systemu zarządzania rozwojem gminy.

Koordynator będzie współpracował z innymi pracownikami Urzędu Miasta i Gminy w Osieku, a także jednostek organizacyjnych gminy, będących specjalistami w danych dziedzinach. Dodatkowo odpowiedzialny będzie za przepływ informacji między interesariuszami rewitalizacji (w tym partnerami projektów rewitalizacyjnych) a Burmistrzem, który będzie podejmował kluczowe decyzje dotyczące procesu rewitalizacji.

W celu efektywnego oraz zintegrowanego współdziałania różnych jednostek, Burmistrz może powołać Zespół Zadaniowy, w którego skład wejdą przedstawiciele referatów/stanowisk pracy UMiG Osiek i/lub jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za realizację konkretnych projektów. Powołanie Zespołu Zadaniowego przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się działań oraz spójności procedur w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych („twardych”) oraz społecznych („miękkich”).

Przewiduje się, iż w zależności od realizowanego przedsięwzięcia w skład Zespołu Zadaniowego mogą wejść również przedstawiciele interesariuszy rewitalizacji, biorących udział we wdrażaniu GPR.

Zadania niezbędne do wdrażania dokumentu wykonywane będą w ramach obowiązków poszczególnych struktur organizacyjnych gminy, dlatego nie określono kosztów ich realizacji związanych z nowo utworzonym stanowiskiem pracy, dodatkowymi etatami czy ewentualnie funkcjonowaniem wyodrębnionej jednostki/komórki/spółki ds. rewitalizacji, zajmujących się koordynacją GPR. W ramach swoich kompetencji każda z komórek urzędu i/lub jednostek organizacyjnych gminy będzie wdrażała działania warunkujące sprawny i efektywny proces rewitalizacji, dostosowując w sposób elastyczny swoje zasoby osobowe do określonych aktualnie potrzeb. Członkowie Zespołu Zadaniowego nie będą otrzymywać dodatkowego wynagrodzenia i ich zaangażowanie w prace nad wdrożeniem założeń dokumentu będzie miało charakter społeczny.

Wszystkie projekty i/lub przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizujące zadania własne gminy będą wdrożone zgodnie z uchwaloną przez Radę Miasta i Gminy Osiek Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi, zapewniając efektywną realizację zaplanowanych działań. W zakresie zarządzania środkami finansowymi niezbędnymi do wdrożenia projektów rewitalizacyjnych włączony zostanie Skarbnik Miasta i Gminy w Osieku oraz Referat Finansowo-Księgowy Urzędu Miasta i Gminy w Osieku.

Koordinator w ramach wykonywanych zadań będzie ściśle współpracował z Komitetem Rewitalizacji, powołanym jako organ opiniotawczo-doradczy Burmistrza Miasta i Gminy Osiek w zakresie rewitalizacji i z partnerami projektów rewitalizacyjnych. Będzie również odpowiadał za obsługę techniczną i organizacyjną Komitetu Rewitalizacji we współpracy z Urzędem Miasta i Gminy w Osieku. Głównym zadaniem Komitetu będzie nadzór nad efektywnością i jakością oraz postępem w realizacji określonych projektów, a tym samym celów GPR poprzez opiniowanie dokumentów i inicjatyw związanych z rewitalizacją.

W związku z tym, że realizacja zaplanowanych działań rewitalizacyjnych odbywać się będzie w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej, to interesariusze rewitalizacji, korzystając z dofinansowania projektów unijnymi środkami finansowymi, będą zobowiązani przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych (szczególnie w zakresie realizacji projektów partnerskich). Zasady realizacji projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z RPO Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 i 2021–2027 będą wynikać

z obowiązujących dokumentów programowych, a determinowane będą określonymi procedurami konkursowymi.

Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych nie ma szans powodzenia bez udanej współpracy, efektywnego współdziałania oraz wzajemnego uzupełniania się działań różnych podmiotów z sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego. W związku z tym określenie zasad i sposobów współuczestnictwa interesariuszy jest kluczowym elementem osiągnięcia zgodności podejmowanych działań z potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej, ograniczenia występowania konfliktów oraz kosztów ich rozwiązywania, a także jest podstawą tworzenia się współczesnych form samoświadomości społecznej.

Współpraca międzysektorowa w realizacji zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie w kilku zintegrowanych wymiarach:

1. MERYTORYCZNYM – poprzez wspólne podejmowanie decyzji, rozwiązywanie problemów, opiniowanie, realizowane przede wszystkim na poziomie Komitetu Rewitalizacji i/lub Zespołu Zadaniowego.
2. ORGANIZACYJNYM – polegającym na angażowaniu specyficznych i unikalnych zasobów oraz kompetencji charakterystycznych dla danego sektora i wzajemnym ich uzupełnianiu podczas realizacji wspólnych projektów.
3. FINANSOWYM – opierającym się na współdziałaniu finansowym wszystkich partnerów poprzez zapewnienie wkładu własnego w realizację określonych przedsięwzięć i wykorzystanie koncepcji partnerstwa (w tym np. publiczno-prywatnego).

Partnerstwo trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego, oprócz wspólnego celu, jakim jest wyprowadzenie obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej w celu poprawy jakości życia mieszkańców, ma określone podstawowe zasady stanowiące fundament wspólnych działań:

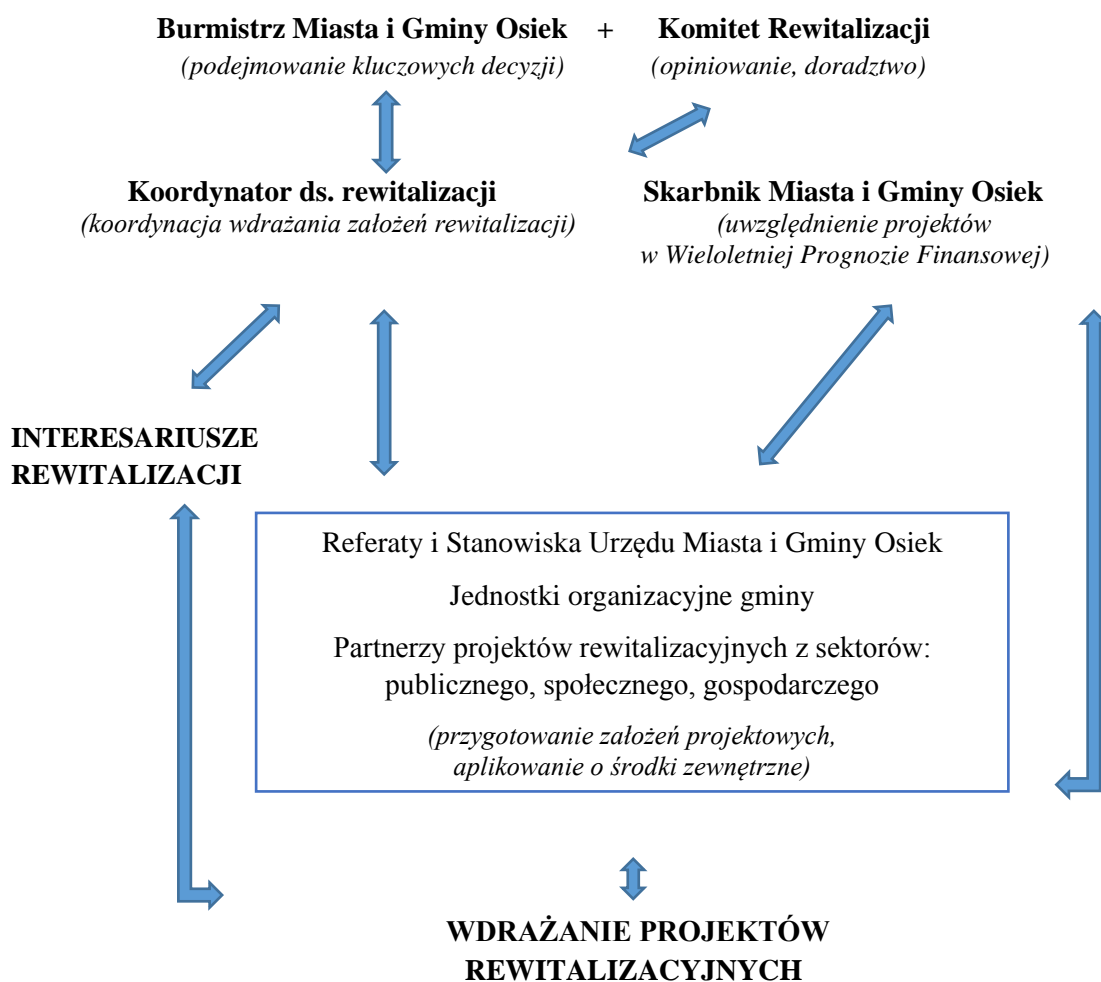
- 1) respektowanie własnych potrzeb, możliwości i dążenie do osiągnięcia kompromisu,
- 2) przejrzystość podejmowanych działań,
- 3) otwarty dialog z mieszkańcami.

Współpraca pomiędzy interesariuszami rewitalizacji ma na celu:

- wykorzystanie potencjału organizacji oraz społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach kilkunastu wspólnych i spójnych projektów akceptowanych i wspieranych przez wszystkich uczestników;
- optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji gminy, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców czy mieszkańców;

- wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażające się zastosowaniem nowych podejść do rozwiązywania problemów.

Schemat 5 Struktura zarządzania i wdrażania rewitalizacji w Gminie Osiek

Źródło: Opracowanie własne

1.2. Harmonogram realizacji programu

Założono, że Gminny Program Rewitalizacji będzie dokumentem długookresowym, obejmującym okres realizacji zaplanowanych projektów. Przyjęcie takiego horyzontu czasowego jest zgodne z zaleceniami planistycznymi oraz pozwala na dostosowanie do aktualnych potrzeb i oczekiwań mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz wytycznych wynikających z perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021–2027. Z uwagi na wieloletniość obowiązywania programu przyjęto, że będzie to dokument strategiczny skoncentrowany terytorialnie i komplementarny problemowo, tj. mający przeciwdziałać

fragmentaryzacji działań w celu wyprowadzenia wyznaczonego obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej. Harmonogram wdrażania dokumentu przedstawiono w tabeli 21.

Tabela 21 Harmonogram wdrażania dokumentu

Lp.	Nazwa projektu	Okres realizacji (w latach)						
		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
PROJEKTY PODSTAWOWE								
1.	<i>Adaptacja i modernizacja budynku po byłej Szkole Podstawowej w Sworoniu na cele społeczne i kulturalne</i>							
2.	<i>Budowa i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej, obiektów służących wzmocnieniu sprawności fizycznej</i>							
3.	<i>Poprawa infrastruktury drogowej na terenie miejscowości Mucharzew, Suchowola i Niekurza</i>							
4.	<i>Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Osiek</i>							
5.	<i>Poprawa jakości świadczonych usług komunalnych na terenie Gminy Osiek</i>							
6.	<i>Modernizacja oświetlenia ulicznego z wykorzystaniem OZE</i>							
7.	<i>Aktywność społeczno-zawodowa mieszkańców – szansą na lepszą przyszłość</i>							
8.	<i>Kompleksowe wsparcie rodzin w Gminie Osiek</i>							
9.	<i>Wzmocnienie kapitału społecznego dzieci i młodzieży – budujemy kompetencje kluczowe</i>							
PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE								
1.	<i>Stworzenie kompleksowego systemu wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców na obszarze rewitalizacji</i>							
2.	<i>Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych ubóstwem poprzez integrację społeczną oraz aktywizację zawodową</i>							
3.	<i>Podniesienie poziomu kształcenia społeczności lokalnej</i>							
4.	<i>Rozwój nowoczesnego rolnictwa oraz wsparcie przetwórstwa spożywczego wraz z wprowadzeniem lokalnych produktów na rynek</i>							
5.	<i>Tworzenie produktów turystycznych i warunków do rozwoju sektora okoturystycznego z wykorzystaniem zasobów kulturowych i przyrodniczych Doliny Wisły</i>							
6.	<i>Rozwój opieki żłobkowej i przedszkolnej</i>							
7.	<i>Organizacja wydarzeń i spotkań kulturalnych oraz sportowych</i>							
8.	<i>Upowszechnianie działań i zachowań proekologicznych</i>							

9.	<i>Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury drogowej</i>							
10.	<i>Powstanie sieci gazowej na terenie gminy</i>							
11.	<i>Zachowanie i adaptacja zasobów dziedzictwa kulturowego do pełnienia nowych lub przywrócenia pierwotnych funkcji</i>							

Źródło: Opracowanie własne

1.3. Public relations dokumentu

W celu efektywnego i skutecznego wdrożenia zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji ważne jest, aby umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie ich tworzenia i realizacji, a tym samym zapewnić skuteczną metodę komunikacji społecznej, czyli przekazywania danych do otoczenia. Szeroka komunikacja stanowić będzie jeden z fundamentów powodzenia całego procesu rewitalizacji, służąc osiągnięciu wizji obszaru rewitalizacji.

Podmiotami odpowiedzialnymi za organizację oraz przeprowadzenie działań promocyjnych związanych z opracowaniem i wdrażaniem założeń Gminnego Programu Rewitalizacji, a w jego ramach również wszystkich projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych – jest Koordynator ds. rewitalizacji we współpracy ze stanowiskiem ds. promocji w Urzędzie Miasta i Gminy Osiek. Jednostki te mają za zadanie zapewnić powszechny dostęp do bieżących informacji na temat prowadzonych przedsięwzięć, tj. o zakresie i wymiarze pozyskanego dofinansowania zewnętrznego dla poszczególnych projektów oraz rezultatach działań na poziomie konkretnych Podobszarów rewitalizacji oraz całej gminy. Do zakresu ich działań należy wsparcie skutecznej komunikacji, opierającej się na następujących kanałach i narzędziach komunikacji:

- Internet – na stronie internetowej gminy (gmina-osiek.pl), w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.osiek.iap.pl/pl) w zakładce „Aktualności”, poczta elektroniczna koordynatora odpowiedzialnego za kontakt z interesariuszami w sprawie rewitalizacji;
- komunikacja bezpośrednia – warsztaty, spotkania, posiedzenia itp.;
- inne środki promocji – plakaty, zawiadomienia, zaproszenia, ogłoszenia parafialne.

Działania promujące będą miały zarówno zasięg lokalny, jak i regionalny oraz skierowane będą do interesariuszy rewitalizacji, tj. takich grup odbiorców, jak:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- 2) mieszkańcy gminy;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;

- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki organizacyjne gminy;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Celem działań związanych z promocją dokumentu jest dotarcie do jak najszerszej grupy interesariuszy – mieszkańców, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców, a także instytucji publicznych mogących stać się partnerami w realizacji określonych działań rewitalizacyjnych.

Ponadto odpowiedzialność za upowszechnianie bieżących informacji na temat poszczególnych działań rewitalizacyjnych spoczywa również na partnerach realizowanych przedsięwzięć. Jeśli projekty będą współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, wówczas promocja tychże przedsięwzięć będzie się odbywać zgodnie z wytycznymi właściwych instytucji w tym zakresie.

2. System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu

Kluczowe znaczenie dla prawidłowej i efektywnej realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji ma system monitoringu skuteczności działań, oceny oraz wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu dokumentu.

2.1. Sposoby monitorowania i sprawozdawczości

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji będzie się odbywało w oparciu o monitoring zmierzający do oceny stopnia realizacji celów rewitalizacji, a także zaplanowanych projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Monitorowaniem, mającym na celu zapewnienie zgodności realizacji postanowień z wcześniej zatwierdzonymi założeniami, zajmować się będzie Koordynator ds. rewitalizacji powołany w ramach Referatu Gospodarki Komunalnej, Budownictwa i Rolnictwa Urzędu Miasta i Gminy w Osieku we współpracy z innymi jego pracownikami. Monitoring polegać będzie na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów, a także założonych celów dokumentu na podstawie danych gromadzonych i przekazywanych przez poszczególne referaty Urzędu Miasta i Gminy w Osieku, jednostki organizacyjne gminy oraz inne instytucje zewnętrzne i podmioty realizujące projekty na obszarze rewitalizacji i/lub będące partnerami w realizacji określonych działań. Koordynator, jako osoba odpowiedzialna za zarządzanie procesem rewitalizacji w gminie, będzie miał również następujące zadania:

- 1) gromadzenie i analizowanie informacji w układzie określonego dla celów i projektów zestawu wskaźników;
- 2) sporządzanie co 3 lata raportu/sprawozdania z postępu w realizacji dokumentu i przedstawianie go do zaopiniowania przez Komitet Rewitalizacji, a następnie po pozytywnym zaopiniowaniu do zatwierdzenia przez Radę Miejską w Osieku;
- 3) udostępnianie lokalnej społeczności wyników sprawozdawczości poprzez ich publikowanie na stronie internetowej gminy (gmina-osiek.pl), w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.osiek.iap.pl/pl w zakładce „Aktualności”) oraz przekazywanie informacji wszystkim zainteresowanym podmiotom podczas spotkań z interesariuszami rewitalizacji.

Rada Miejska w Osieku analizować będzie postępy w realizacji głównych założeń Gminnego Programu Rewitalizacji poprzez:

- 1) akceptację raportu/sprawozdania z postępu we wdrożeniu zapisów,
- 2) uwzględnienie i wprowadzanie zmian w zaplanowanych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych zawartych w programie, a służących realizacji zadań własnych do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy (zgodnie z art. 21 ustawy o rewitalizacji).

Monitorowanie obejmować będzie zarówno rzeczowe, jak i finansowe aspekty wdrażania dokumentu.

Monitoring rzeczowy dostarczy danych na temat aktualnego stanu realizacji GPR oraz umożliwi ocenę postępu i efektywności jego głównych założeń. Mierzone będą one za pomocą corocznych zmian wskaźników produktu i rezultatu, przyporządkowanych do konkretnych projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i wskaźników oddziaływania w odniesieniu do celów rewitalizacji, które wykorzystane zostały na etapie diagnostycznym gminy do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji. W związku z tym posłużą do przedstawienia skali i charakteru zmian w aktualnej sytuacji czy tendencji zachodzących na obszarze rewitalizacji w porównaniu do terenu całej gminy (tabela 22). Wszystkie wskaźniki gromadzone będą na bieżąco w miarę postępu prac, natomiast ich stan osiągnięcia podawany będzie cyklicznie corocznie. Punktem odniesienia w procesie weryfikacji będą dane bazowe dostępne na etapie opracowania dokumentu, czyli według stanu na koniec 2019 roku.

Monitoring finansowy dostarczy danych na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. Na poziomie dokumentu zakłada się monitoring w oparciu o okresowe sprawozdania finansowe. Dane zawarte w tych opracowaniach powinny obejmować m.in. wysokość wkładu własnego i pozyskanych środków zewnętrznych, wydatki poniesione w okresie objętym sprawozdaniem oraz od początku realizacji projektu, procentowy stan zaawansowania realizacji interwencji, stopień osiągnięcia założonych wskaźników, a także informacje na temat postępu wykonania przyjętego harmonogramu w oparciu o ustalony plan finansowy.

Do końca stycznia kolejnego roku po skończonym okresie sprawozdawczym, referaty Urzędu Miasta i Gminy, jednostki organizacyjne gminy i/lub podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych projektów wchodzących w skład GPR zobowiązane są do składania informacji okresowej do osoby odpowiedzialnej za promocję. Dzięki temu sprawozdawczość

zakłada bieżący i ciągły przepływ aktualnych informacji, co pozwala na weryfikację nieprawidłowości oraz wykrycie problemów w procesie wdrażania i monitorowania GPR.

Dla osiągnięcia wartości docelowych wskaźników realizacji projektów, szczególna rola przypada beneficjentom, którzy mają obowiązek monitorowania wdrażania poszczególnych przedsięwzięć współfinansowanych środkami finansowymi z Unii Europejskiej, w tym przygotowywania i przedkładania IZ RPO sprawozdań z ich realizacji oraz wniosków o płatność.

Tabela 22 Wskaźniki monitoringowe wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek

Założenia GPR	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych	Wartość bazowa (stan na dzień 31.12.2019)	Średnia wartość dla gminy (stan na dzień 31.12.2019)	Wartość docelowa dla Podobszarów rewitalizacji
WSKAŹNIKI ODDZIAŁYWANIA						
Cel rewitalizacji 1. Podniesienie poziomu aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w % ludności ogółem	%	Urząd Miasta i Gminy w Osieku	I Podobszar – 21,84 II Podobszar – 23,65	18,95	Powyżej średniej dla gminy
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób według faktycznego miejsca zamieszkania	osoba	Urząd Miasta i Gminy w Osieku	I Podobszar – 4,11 II Podobszar – 4,43	5,48	Powyżej średniej dla gminy
	Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem	%	Powiatowy Urząd Pracy w Staszowie	I Podobszar – 54,39 II Podobszar – 100,00	49,07	Poniżej średniej dla gminy
	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób	osoba	Ośrodek Pomocy Społecznej w Osieku	I Podobszar – 3,83 II Podobszar – 0,00	2,00	Poniżej średniej dla gminy
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym	%	Powiatowy Urząd Pracy w Staszowie	I Podobszar – 7,44 II Podobszar – 2,54	5,54	Poniżej średniej dla gminy
	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadających na 100 mieszkańców	szt.	Urząd Miasta i Gminy w Osieku	I Podobszar – 0,24 II Podobszar – 0,49	0,15	Powyżej średniej dla gminy

	Średnie % wyniki ze sprawdzianu w 8 klasie szkoły podstawowej	%	Urząd Miasta i Gminy w Osieku	I Podobszar – 51,19 II Podobszar – 50,73	54,01	Powyżej średniej dla gminy
Cel rewitalizacji 2. Poprawa jakości życia mieszkańców	Powierzchnia terenów zagospodarowanych pod działalność sportową, rekreacyjną, kulturową i turystyczną przypadająca na 1 000 mieszkańców	km ²	Urząd Miasta i Gminy w Osieku	I Podobszar – 0,06 II Podobszar – 0,25	0,09	Powyżej średniej dla gminy
	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	%	Urząd Miasta i Gminy w Osieku	I Podobszar – 0,00 II Podobszar – 0,00	23,93	Powyżej średniej dla gminy
	Ilość odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub stanu środowiska – azbest	tona/km ²	Urząd Miasta i Gminy w Osieku	I Podobszar – 222,11 II Podobszar – 63,35	139,36	Powyżej średniej dla gminy
Projekty/Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	WSKAŹNIKI PRODUKTU					
	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	Wnioskodawcy projektów	0	–	brak danych*
	Liczba osób objętych wsparciem	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	–	brak danych*
	Ludność mieszkająca na obszarach objętych rewitalizacją	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	–	brak danych*
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	Wnioskodawcy projektów	0	–	brak danych*
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	–	brak danych*
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	–	brak danych*

WSKAŹNIKI REZULTATU						
	Długość przebudowanych/rozbudowanych dróg lokalnych	km	Wnioskodawcy projektów	0	–	brak danych*
	Długość przebudowanej/rozbudowanej kanalizacji sanitarnej	km	Wnioskodawcy projektów	0	–	brak danych*
	Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej	GJ/rok	Wnioskodawcy projektów	0	–	brak danych*

Źródło: Opracowanie własne

* Z powodu braku możliwości określenia tych danych na etapie sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, wartości docelowe zostaną określone na etapie projektowania i realizacji projektów.

2.2. Sposób ewaluacji i wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu

Przyjęto, że *Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiek* ma formułę otwartą, co oznacza, że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawienia się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany. Przedsięwzięcia odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym. Ich konkretni odbiorcy i zakres determinowane będą: aktualnymi warunkami sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze rewitalizacji oraz gminy, potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców wyznaczonego obszaru, poziomem zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania, możliwościami budżetu gminy oraz dostępnością środków zewnętrznych.

Zgodnie z art. 22 ustawy o rewitalizacji dokument będzie podlegał ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Burmistrza Miasta i Gminy Osiek (przy pomocy Koordynatora ds. rewitalizacji oraz sporządzonego przez niego raportu/sprawozdania z postępu w realizacji założeń dokumentu) co 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w programie. Ocena sporządzona przez Burmistrza Miasta i Gminy Osiek będzie podlegać zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz opublikowana zostanie na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej. Dopuszcza się również możliwość wcześniejszego wystąpienia z wnioskiem o zmianę treści dokumentu do Burmistrza Miasta i Gminy Osiek w ramach inicjatywy co najmniej 100 mieszkańców lub podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego lub społecznego na obszarze rewitalizacji. W przypadku stwierdzenia, że *Gminny Program Rewitalizacji* wymaga zmiany, Burmistrz Miasta i Gminy Osiek wystąpi do Rady Miejskiej w Osieku z wnioskiem o jego zmianę. Dołączona zostanie do niego ww. opinia. Rada Miejska jako instytucja kontrolna i uchwałodawcza będzie mieć za zadanie analizowanie i zatwierdzanie wniosków o zmianę treści dokumentu, a także jego aktualizację poprzez podjęcie stosownej uchwały w tej sprawie. W tej sytuacji zmiana będzie dokonywana w trybie w jakim program był uchwalony. W przypadku, gdy nie będzie ona dotyczyła listy planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz nie będzie wymagać zmiany uchwały w sprawie ustanowienia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji – nie zostaną przeprowadzone konsultacje społeczne, jak również postępowanie w sprawie uzyskania opinii (o których mowa w art. 17 ust 2 pkt 4 ww. ustawy).

W sytuacji stwierdzenia osiągnięcia celów dokumentu (w wyniku przeprowadzonej oceny), Rada Miejska uchyli uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Burmistrza Miasta i Gminy Osiek.

Ewaluacja ma na celu identyfikację oraz ewentualną poprawę jakości, skuteczności i spójności realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w odniesieniu do konkretnych problemów obszaru rewitalizacji z jednoczesnym uwzględnieniem założeń programowych. Jej zadaniem jest sprawdzenie czy w wyniku podejmowanych działań powstały oczekiwane rezultaty oraz czy wpłynęły one na osiągnięcie wyznaczonych celów.

Ocena wszystkich zrealizowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostanie dokonana przy współdziałaniu wszystkich interesariuszy rewitalizacji oraz w oparciu o 5 zasadniczych kryteriów ewaluacyjnych:

1. SKUTECZNOŚĆ (ang. *effectiveness*) – kryterium pozwalające ocenić w jakim stopniu osiągnięte zostały cele dokumentu zdefiniowane na etapie planowania.
2. EFEKTYWNOŚĆ (ang. *efficiency*) – kryterium pozwalające ocenić poziom „ekonomiczności” zrealizowanych projektów, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów.
3. UŻYTECZNOŚĆ (ang. *utility*) – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia oddziaływanie programu odpowiada zdiagnozowanym potrzebom grupy docelowej.
4. TRAFNOŚĆ (ang. *relevance*) – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia cele programu odpowiadają charakterowi i skali potrzeb wskazanym w odniesieniu do obszaru rewitalizacji.
5. TRWAŁOŚĆ (ang. *sustainability*) – kryterium pozwalające ocenić na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem programu będą nadal widoczne po zakończeniu jego realizacji.

Ewaluacja założeń programowych i stopnia realizacji projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w dokumencie zostanie podzielona na następujące części:

- 1) *ex-ante* (przed realizacją GPR) – stanowiąca instrument ułatwiający podejmowanie spójnych decyzji (ocena ta została przeprowadzona przed opracowaniem dokumentu);
- 2) *on-going* (na bieżąco) – instrument obserwacji prowadzonej przez Koordynatora ds. rewitalizacji, który będzie na jej podstawie przygotowywał corocznie sprawozdanie z realizacji GPR (jest to również instrument monitorowania bieżących zmian w otoczeniu);

- 3) *mid-term* (śródkresowa) – służąca przede wszystkim jako instrument, w wyniku którego możliwa jest aktualizacja dokumentu;
- 4) *ex-post* (na zakończenie wdrażania GPR) – służąca ocenie zgodności i efektywności zrealizowanych projektów w ramach GPR z założeniami i celami przyjętymi w niniejszym dokumencie.

Wprowadzenie systemu monitoringu oraz powiązanej z nim procedury ewaluacji pozwoli wyeliminować w znacznym stopniu problem dezaktualizacji założeń i celów zawartych w GPR, wynikający ze zmieniających się warunków funkcjonowania podmiotów realizujących poszczególne projekty, zmian prawodawstwa oraz innych warunków i okoliczności mogących wpłynąć na zasadność podejmowanych działań.

3. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna i działania aktywizacyjne zostały wpisane w proces rewitalizacji wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Osiek jako fundament działań na wszystkich jego etapach, tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie (w tym finansowanie), monitorowanie i ewaluacja. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze objętym programem rewitalizacji. Ponadto realizuje *zasadę partnerstwa* wynikającą z art. 5 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu, także z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć. Opiera się ona na założeniu, że opinia środowiska lokalnego jest najważniejszym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konkretnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji negatywnych zjawisk oraz wykorzystania lokalnych potencjałów, a tym samym poprawiających warunki i jakość życia mieszkańców. Ogólny schemat mechanizmów włączenia interesariuszy rewitalizacji na poszczególnych etapach rewitalizacji przedstawia tabela 23.

Tabela 23 Zastosowane oraz zaplanowane formy partycypacji społecznej i partnerstwa na poszczególnych etapach rewitalizacji

Realizowane działania	Zastosowane oraz zaplanowane formy partycypacji społecznej i partnerstwa (mechanizmy włączenia interesariuszy rewitalizacji)
DIAGNOZOWANIE	
<p>Diagnoza gminy w podziale na ustalone jednostki referencyjne we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza wskaźnikowa ilościowa i jakościowa koncentracji problemów na podstawie ustalonych wskaźników dla poszczególnych jednostek we wszystkich ww. sferach; - analiza jakościowa potencjałów; - delimitacja przestrzenna obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Warsztaty diagnostyczno-projektowe związane z opracowaniem <i>Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek</i> w dniu 25.06.2020 roku w sali narad Urzędu Miasta i Gminy w Osieku zgodnie z następującym harmonogramem czasowym (<i>informowanie, konsultowanie, współdecydowanie</i>): <ul style="list-style-type: none"> ▪ godz. 12:00 – sektor publiczny (przedstawiciele instytucji publicznych, przedstawiciele Rady Gminy, sołtysi); ▪ godz. 13:00 – sektor gospodarczy (przedsiębiorcy); ▪ godz. 14:00 – sektor społeczny (mieszkańcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych i grup nieformalnych). 2. Konsultacje społeczne projektu <i>uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji</i> wraz z diagnozą gminy i mapami poglądowymi granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (<i>informowanie, konsultowanie, współdecydowanie</i>) – w terminie 06.07–04.08.2020 r. oraz powiadomienie 7 dni wcześniej, tj. 29.06.2020 r.) w następujących formach: <ol style="list-style-type: none"> 1) zbieranie uwag i wniosków w formie elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, który można było dostarczyć: <ul style="list-style-type: none"> - drogą elektroniczną na podany w ogłoszeniu adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miasta i Gminy w Osieku; - bezpośrednio do pok. 210 w budynku Urzędu Miasta i Gminy w Osieku w godzinach pracy Urzędu. 2) spotkanie otwarte z interesariuszami rewitalizacji, umożliwiające omówienie propozycji wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także przedstawienie uwag, opinii i propozycji w dniu 14.07.2020 roku o godz. 12.00 w sali narad Urzędu Miasta i Gminy w Osieku. 3) zbieranie uwag ustnych do protokołu w budynku Urzędu Miasta i Gminy w Osieku w pokoju nr 210 w godzinach pracy Urzędu. <p>Zgodnie z art. 6 ust. 7 i 9 ustawy o rewitalizacji niezwłocznie po zakończeniu niniejszych konsultacji została opracowana i opublikowana w dniu 05.08.2020 r. na stronie podmiotowej gminy i w BIP informacja podsumowująca ich przebieg wraz z rejestrem zgłoszonych uwag i odniesieniem się do uwag z uzasadnieniem.</p>
PROGRAMOWANIE	
<p>Sporządzenie <i>Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projektowanie i wybór rozwiązań; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ogłoszenie na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej: obwieszczenie o podjęciu przez Radę Miasta i Gminy w Osieku uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji (<i>informowanie</i>).

<ul style="list-style-type: none"> - określenie głównych założeń dokumentu; - identyfikacja i zaplanowanie listy projektów podstawowych oraz uzupełniających realizowanych przez różnych interesariuszy rewitalizacji; - określenie ram organizacyjno-finansowych realizacji rewitalizacji; - przeprowadzenie odpowiednich uzgodnień i zaopiniowanie dokumentu. 	<p>2. Przeprowadzenie otwartego naboru projektów realizowanych na obszarze rewitalizacji (<i>informowanie, konsultowanie, współrealizacja</i>) w terminie do 31.12.2020 r. poprzez fiszkę projektową, którą można było złożyć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - drogą elektroniczną na podany w ogłoszeniu adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miasta i Gminy w Osieku; - bezpośrednio do skrzynki przed Urzędem Miasta i Gminy w Osieku, w zamkniętej kopercie. <p>3. Konsultacje społeczne dokumentu (<i>informowanie, konsultowanie, współdecydowanie</i>) – w terminie 19.01–18.02.2021 r. oraz powiadomienie 7 dni wcześniej, tj. 11.01.2021 r. w następujących formach:</p> <p>1) zbieranie uwag i wniosków w formie elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, który można było dostarczyć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - drogą elektroniczną na podany w ogłoszeniu adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miasta i Gminy w Osieku; - bezpośrednio do skrzynki przed Urzędem Miasta i Gminy w Osieku, w zamkniętej kopercie. <p>2) Spotkanie online informacyjno-konsultacyjne z interesariuszami rewitalizacji z możliwością zgłaszania opinii i/lub uwag, które odbyło się dnia 16.02.2021 r.;</p> <p>Zgodnie z art. 6 ust. 7 i 9 ustawy o rewitalizacji niezwłocznie po zakończeniu niniejszych konsultacji została opracowana i opublikowana na stronie podmiotowej gminy i w BIP informacja podsumowująca ich przebieg wraz z rejestrem zgłoszonych uwag i odniesieniem się do uwag z uzasadnieniem.</p>
<p>WDRAŻANIE (FINANSOWANIE)</p>	
<p>Wdrażanie założeń Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizacja (wdrażanie) przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych (w tym w ramach partnerstw międzysektorowych); - prowadzenie aktywnej polityki informacyjnej oraz aktywizacji interesariuszy rewitalizacji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja przez gminę otwartego naboru na partnera/partnerów spoza sektora finansów publicznych do wspólnej realizacji projektu (<i>współrealizacja</i>) zgodnie z <i>Ustawą z dnia 11 lipca 2014 roku o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020</i> (Dz. U. z 2020 r. poz. 818). 2. Konkursy ofert dla organizacji pozarządowych (<i>inicjatywa lokalna, współrealizacja</i>). 3. Konkurs architektoniczny lub architektoniczno-urbanistyczny w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji (<i>współdecydowanie</i>). 4. Planowanie partycypacyjne obejmujące cykl spotkań służących zagospodarowaniu przestrzeni (<i>współdecydowanie</i>). 5. Warsztaty projektowe związane z kształtowaniem przestrzeni z wykorzystaniem map/makiet (<i>współdecydowanie</i>). 6. Spacerki badawcze dla określonych grup społecznych w celu ogólnej oceny konkretnych rozwiązań architektonicznych czy infrastrukturalnych (<i>współdecydowanie</i>). 7. Realizacja projektów przez różnych beneficjentów, w tym w partnerstwach międzysektorowych (<i>współrealizacja</i>). 8. Wspólne podejmowanie decyzji/kształtowanie przestrzeni/rozwiązywanie problemów/opiniowanie rozwiązań w trakcie cyklicznych spotkań Komitetu Rewitalizacji (<i>współrealizacja</i>).

	<p>9. Spotkania informacyjno-konsultacyjne z mieszkańcami organizowane w miarę postępu wdrożenia projektów (<i>informowanie, współdecydowanie</i>).</p> <p>10. Realizacja małych inicjatyw interesariuszy rewitalizacji i wydarzeń lokalnych związanych z rewitalizacją (<i>współrealizacja, inicjatywa lokalna</i>).</p>
MONITOROWANIE, EWALUACJA, AKTUALIZACJA	
<p>Ocena realizacji założeń <i>Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie monitoringu realizacji rewitalizacji; - wykonanie ewaluacji założeń programowych; - aktualizacja dokumentu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opiniowanie cyklicznych raportów/sprawozdań z postępu w realizacji dokumentu przez Komitet Rewitalizacji oraz ich upublicznianie na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (<i>informowanie</i>). 2. Spotkania informacyjno-konsultacyjne w celu przekazywania informacji na temat postępu we wdrażaniu projektów rewitalizacyjnych (<i>informowanie, konsultowanie, kontrola obywatelska</i>). 3. Opracowanie ewaluacji <i>mid-term i ex-post</i> z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z uzyskaniem opinii mieszkańców na temat efektywności przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych (<i>informowanie, konsultowanie, kontrola obywatelska</i>). 4. Możliwość wystąpienia z wnioskiem o aktualizację dokumentu przez inicjatywę co najmniej 100 mieszkańców lub podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego lub społecznego na obszarze rewitalizacji (<i>współdecydowanie</i>). 5. Opiniowanie zgłoszonych wniosków o aktualizację dokumentu przez Komitet Rewitalizacji (<i>konsultowanie, kontrola obywatelska</i>).

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowy opis dotyczący przebiegu konsultacji społecznych i efektów poszczególnych metod partycypacji społecznej oraz mechanizmów włączenia społeczności lokalnej na etapie diagnozowania i programowania, zamieszczony jest chronologicznie na stronie internetowej gminy (gmina-osiek.pl) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.osiek.iap.pl/pl, w zakładce „Aktualności”), dzięki czemu udokumentowany został udział w nim różnych interesariuszy. Zastosowane mechanizmy włączenia dostosowane były do wszystkich potencjalnych interesariuszy rewitalizacji z sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego.

Realizacja oraz zaplanowanie różnorodnych form partycypacji społecznej oraz aktywizacji społeczności lokalnej umożliwiło dotarcie do szerokiego grona przedstawicieli interesariuszy oraz poznanie ich potrzeb i oczekiwań w celu dostosowania wsparcia. Wartością dodaną przeprowadzonych metod partycypacji i „budowania” partnerstwa była możliwość skonfrontowania wiedzy o wielu aspektach funkcjonowania obszaru rewitalizacji przez różne środowiska lokalne, co w konsekwencji doprowadziło do pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji i będzie stanowiło podstawę uzasadnienia podjętych na nim działań. Ponadto zakłada się, że partycypacyjny model opracowania dokumentu będzie się przekształcał w partycypacyjny model wdrażania, a wokół grupy uczestniczącej w pracach nad dokumentem będą pojawiały się kolejne podmioty lokalne angażujące się w działania rewitalizacyjne.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o rewitalizacji „partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji”.

W związku z powyższym na etapie sporządzenia *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek*, zgodnie z procedurą określoną przepisami ww. ustawy powołany został Komitet Rewitalizacji, w skład którego wchodzi interesariusze rewitalizacji, tj. przedstawiciele mieszkańców gminy (w tym obszaru rewitalizacji), organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, przedsiębiorców, jednostek organizacyjnych gminy oraz innych grup społecznych. Pierwszym etapem procedury było uchwalenie przez Radę Miejską w Osieku *Uchwały nr XX/157/20 Rady Miejskiej w Osieku z dnia 8 września 2020 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji wraz z załącznikiem, stanowiącym Regulamin Komitetu Rewitalizacji*. Podjęcie uchwały poprzedzone było konsultacjami społecznymi przeprowadzonymi w dniach 07.07–05.08.2020 r. w następujących formach: zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej

z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego (dostarczanego drogą elektroniczną na podany adres e-mail, drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miasta i Gminy w Osieku, bezpośrednio do skrzynki przed Urzędem Miasta i Gminy w Osieku, w zamkniętej kopercie), otwartego spotkania konsultacyjnego z interesariuszami rewitalizacji z zapewnieniem możliwości przedstawienia uwag, opinii i propozycji (w dniu 14.07.2020 r.). Wszystkie dokumenty dostępne były w wersji papierowej w Urzędzie Miasta i Gminy w Osieku oraz w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Miasta i Gminy w Osieku (gmina-osiek.pl) oraz na stronie podmiotowej gminy w BIP (bip.osiek.iap.pl/pl, w zakładce „Zawiadomienia, ogłoszenia, obwieszczenia”). Powiadomienie o planowanych konsultacjach zamieszczone zostało 7 dni wcześniej, tj. dnia 07.07.2020 r. Niezwłocznie po podjęciu ww. uchwały przez Radę Miejską w Osieku na zasadach określonych w przyjętym *Regulaminie Komitetu Rewitalizacji* ogłoszony został na stronie internetowej gminy, w BIP oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Osieku otwarty nabór na członków Komitetu Rewitalizacji, który trwał do 04.08.2020 r. włącznie. Zgłoszeń kandydatów można było dokonać poprzez wypełnienie *Formularza zgłoszeniowego na członka Komitetu Rewitalizacji* oraz dostarczenie go w taki sam sposób, jak w przypadku ww. formularza konsultacyjnego. Organem właściwym do rozpatrzenia zgłoszonych kandydatur był Burmistrz Miasta i Gminy w Osieku. Wybrani kandydaci zostali powołani na członków Komitetu Rewitalizacji zarządzeniem nr 60/2020 Burmistrza Miasta i Gminy w Osieku z dn. 28.09.2020 r. w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji ds. Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek (zgodnie z limitami osobowymi określonymi w Regulaminie).

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o rewitalizacji Komitet stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek* oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza Miasta i Gminy Osiek w zakresie rewitalizacji.

Zasady jego działania określa *Regulamin Komitetu Rewitalizacji*, stanowiący załącznik 1 *Uchwały nr XX/157/20 Rady Miejskiej w Osieku z dnia 8 września 2020 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji*. Według zapisów niniejszego regulaminu Komitet uprawniony jest do opiniowania GPR na etapie opracowania, a następnie jego wdrażania, monitorowania i ewaluacji oraz podejmowania inicjatyw związanych z rewitalizacją w Gminie Osiek. Ponadto uczestniczy w sporządzaniu i opiniowaniu projektów uchwał Rady Miejskiej w Osieku oraz zarządzeń Burmistrza Miasta

i Gminy Osiek związanych z rewitalizacją. W związku z tym nie istnieje konieczność wprowadzania zmian w ww. uchwale.

4. Procedura strategicznej oceny oddziaływania dokumentu na środowisko oraz opiniowania przez właściwe instytucje

Przepisy *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.) określają, dla jakiej kategorii dokumentów planistycznych, ze względu na ich indywidualną zawartość oraz zewnętrzne uwarunkowania, istnieje konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ponadto przesłanką obowiązkowo kwalifikującą do przedmiotowej oceny, zgodnie z art. 46 pkt 3 i art. 47. ww. ustawy jest stwierdzenie, iż, w efekcie realizacji przedsięwzięć, wystąpi znaczące negatywne oddziaływanie na środowisko, w tym na obszary Natura 2000.

Decyzję o przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydaje organ opracowujący projekt dokumentu sam bądź zgodnie z art. 47 ww. ustawy, w uzgodnieniu z właściwym organem ochrony środowiska, którym w tym przypadku jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach w nadesłanym piśmie z dnia 25.03.2021 r. znak WOO-III.410.24.2021.MK, wyjaśnił iż realizacja ustaleń *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek* nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko i na obszar Natura 2000 oraz nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z czym uzgodniony został brak konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedłożonego dokumentu.

Przygotowanie i prowadzenie zaplanowanych prac w budynkach powinno w szczególności uwzględniać ochronę ptaków i nietoperzy gniazdujących w ścianach budynków. Uwzględnienie miejsca bytowania ptaków i nietoperzy podczas remontów budynków jest konieczne ze względu na przepisy prawa polskiego i wspólnotowego. W związku z powyższym, na zarządcach budynków spoczywa odpowiedzialność za prowadzenie prac remontowo-budowlanych we właściwym terminie – dostosowanym do okresów lęgowych dla danych gatunków, bezpiecznym dla gniazdujących w budynkach. Po zakończeniu prac w budynkach, w których gniazdowały ptaki lub nietoperze, wykonawca zobowiązany jest do stworzenia zastępczych schronień dla ptaków i nietoperzy, tak aby liczba siedlisk nie została uszczuplona. W przypadku konieczności ingerencji w środowisko flory

i fauny objętej ochroną zostanie złożony wniosek o uzyskanie stosownego pozwolenie w trybie art. 56 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2020 r. poz. 55 z późn. zm.).

Przedsięwzięcia nie będą lokalizowane na przedmiotach ochrony obszarów Natura 2000, a zadania realizowane w ramach wdrażania Programu nie będą miały istotnego oddziaływania na przekroczenie standardów jakości środowiska. Nie dopuszcza się dowolnego przekształcania terenów znajdujących się w obszarze Natura 2000, w szczególności w odniesieniu do chronionych siedlisk przyrodniczych. Wszelkie działania i inwestycje już na etapie projektowania będą uwzględniały potrzebę ochrony siedlisk przyrodniczych „Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*”¹⁰.

Podsumowując należy podkreślić, że ze względu na specyfikę zadań wskazanych w *Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Osiek* i z uwagi na ich parametry – nie będą one znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym dla *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek* uzgodniono brak konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Niemniej jednak, każdorazowo przy opracowywaniu projektów konkretnych inwestycji, w przypadku, gdy zaistniałaby konieczność przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko lub na obszar Natura 2000, organ odpowiedzialny za realizację zadania podejmie odpowiednie kroki administracyjne.

Gmina Osiek nie wystąpiła z wnioskiem do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kiecach o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek*. W piśmie o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko powołano się na art. 47 *Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, zgodnie z którym organem właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska

---

¹⁰ *Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion*, [w: Monitoring siedlisk przyrodniczych, Przewodnik metodyczny, red. W. Mróz, GIOŚ, Warszawa 2012]

w Kielcach. W związku z tym wystąpienie z wnioskiem do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach nie było wymagane.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 *Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji* (Dz. U. z 2020 r. poz. 802 z późn. zm.) Burmistrz Miasta i Gminy Osiek po zakończeniu procesu konsultacji społecznych, tj. dnia 18.02.2021 r. wystąpił również o zaopiniowanie projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek* przez instytucje zewnętrzne wymienione we wskazanym artykule ww. ustawy. Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, Burmistrz wyznaczył 14-dniowy termin przedstawienia opinii, licząc od dnia doręczenia projektu dokumentu. Rejestr zbiorczego zestawienia opinii wraz ze zgłoszonymi w ich ramach uwagami i/lub propozycjami, a także rekomendacją do ich całościowego bądź częściowego wprowadzenia lub uzasadnieniem do ich nie wprowadzania, opublikowany został na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.osiek.iap.pl/) oraz na stronie internetowej gminy (gmina-osiek.pl).

W chwili opracowywania projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek na lata 2020–2026* nie jest znana dokładna skala oraz lokalizacja tych inwestycji (m.in. przebiegu sieci kanalizacyjnej i modernizowanych dróg) to nie ma możliwości określenia dokładnego położenia planowanych inwestycji na terenach zagrożonych powodzią. Niemniej jednak nie przewiduje się budowy nowych obiektów na obszarach znajdujących się częściowo na terenie międzywala, w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią od Wisły, jak również w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią od Wisły, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%). Planowane są tam jedynie działania polegające na modernizacji budynku po byłej Szkole Podstawowej w Sworoniu oraz modernizacji i rozbudowy placu zabaw, a także remoncie istniejących już dróg oraz modernizacji oświetlenia ulicznego. Nie przewiduje się budowy nowych obiektów na terenie międzywala.

W związku z powyższym, w opisie planowanych w ramach programu rewitalizacji przedsięwzięć nie ma możliwości szczegółowego odniesienia się do ich realizacji w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. Będzie to każdorazowo analizowane przy planowaniu i projektowaniu konkretnych inwestycji oraz inwestor zobowiązany będzie do uzyskania pozwolenia wodnoprawnego na zlokalizowanie na obszarach szczególnego zagrożenia powodziowego nowych przedsięwzięć i nowych obiektów budowlanych.

5. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Istnieje możliwość ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji (SSR) na okres nie dłuższy niż 10 lat, o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji. Nie przewiduje się jednak jej ustanowienia, a możliwość ta pozostaje jako opcja, która zostanie zrealizowana, o ile wystąpią czynniki potwierdzające zasadność tej decyzji w kontekście optymalnego wykorzystania jej narzędzi.

6. Sposób realizacji dokumentu a polityka mieszkaniowa i planowanie przestrzenne w gminie

6.1. Niezbędne zmiany w polityce mieszkaniowej

W związku z realizacją *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek* nie są wymagane zmiany w następujących uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 *Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego* (Dz. U z 2020 r. poz. 611 z późn. zm.):

1. *Uchwale nr XIII/99/11 Rady Miejskiej w Osieku z dnia 28 października 2011 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta i Gminy Osiek.*

6.2. Niezbędne zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

W związku ze sporządzeniem *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek na lata 2020–2026* nie przewiduje się wprowadzania zmian w aktualnie obowiązującym dokumencie *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Osiek*, który został przyjęty Uchwałą Nr XVI/108/20 Rady Miejskiej w Osieku z dnia 28 lutego 2020 r.

Wyznaczony obszar rewitalizacji nie jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Obecnie Gmina Osiek jest na etapie jego tworzenia i opiniowania. W związku z tym nie wskazuje się miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego koniecznego do zmiany lub uchwalenia, ponieważ ustalenia wynikające z niniejszego dokumentu zostaną w nim uwzględnione. Nie przewiduje się również konieczności sporządzenia i uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 *Ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2020 r. poz. 293 z późn. zm.).

Spis fotografii

Fotografia 1 Oświetlenie będące w złym stanie technicznym w miejscowości Sworoń – Podobszar II	44
Fotografia 2 Zdegradowany budynek w miejscowości Sworoń – Podobszar II	45
Fotografia 3 Zdegradowany budynek w miejscowości Suchowola – Podobszar I	45
Fotografia 4 Droga gminna w miejscowości Suchowola – Podobszar I	46
Fotografia 5 Budynki będące w złym stanie technicznym w miejscowości Mucharzew – Podobszar I	46
Fotografia 6 Zdegradowany budynek w miejscowości Mucharzew – Podobszar I	47
Fotografia 7 Budynek po byłej szkole w miejscowości Sworoń – Podobszar II	47

Spis map

Mapa 1 Granice wyznaczonego obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Osiek	26
Mapa 2 Lokalizacja obszaru rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego w Gminie Osiek .	28
Mapa 3 Granice wyznaczanego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Osiek	29
Mapa 4 Klasyfikacja stref dla pyłu PM10 w województwie świętokrzyskim w ocenie za 2019 rok	49
Mapa 5 Rozkład stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu w pyłe PM10 w województwie świętokrzyskim w 2019 roku	50
Mapa 6 Obszar zagrożenia powodziowego na terenie Gminy Osiek	52
Mapa 7 Formy ochrony przyrody w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji	53

Spis schematów

Schemat 1 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Osiek	24
Schemat 2 Sfery tematyczne analizowane w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji ..	30
Schemat 3 Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek	63

Schemat 4 Kierunki działań wraz z odniesieniem ich do zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych, mające na celu eliminację lub ograniczenie występowania negatywnych zjawisk.....	64
Schemat 5 Struktura zarządzania i wdrażania rewitalizacji w Gminie Osiek.....	102

Spis tabel

Tabela 1 Nawiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji do dokumentów strategicznych i planistycznych.....	11
Tabela 2 Wskaźniki obrazujące sytuację na terenie Gminy Osiek w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej	20
Tabela 3 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku na wyznaczonym Podobszarze I rewitalizacji na terenie Gminy Osiek w latach 2015–2019.....	33
Tabela 4 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku na wyznaczonym Podobszarze II rewitalizacji na terenie Gminy Osiek w latach 2015–2019.....	33
Tabela 5 Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z poszczególnych powodów na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji na terenie Gminy Osiek w 2019 roku.....	38
Tabela 6 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji na terenie Gminy Osiek, stan na dzień 31.12.2019 roku.....	43
Tabela 7 Zidentyfikowane problemy oraz potencjały wyznaczonych Podobszarów rewitalizacji na terenie Gminy Osiek.....	54
Tabela 8 Projekt podstawowy nr 1	66
Tabela 9 Projekt podstawowy nr 2	68
Tabela 10 Projekt podstawowy nr 3.....	70
Tabela 11 Projekt podstawowy nr 4.....	71
Tabela 12 Projekt podstawowy nr 5.....	74
Tabela 13 Projekt podstawowy nr 6.....	75
Tabela 14 Projekt podstawowy nr 7.....	77
Tabela 15 Projekt podstawowy nr 8.....	78
Tabela 16 Projekt podstawowy nr 9.....	80
Tabela 17 Charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	83

Tabela 18 Komplementarność problemowa – potrzeby rewitalizacyjne wraz z odpowiadającymi im celami rewitalizacji i kierunkami działań oraz zaplanowanymi projektami podstawowymi i przedsięwzięciami uzupełniającymi.....	89
Tabela 19 Wykaz projektów zrealizowanych na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji na terenie Gminy Osiek.....	93
Tabela 20 Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek.....	97
Tabela 21 Harmonogram wdrażania dokumentu	103
Tabela 22 Wskaźniki monitoringowe wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiek.....	110
Tabela 23 Zastosowane oraz zaplanowane formy partycypacji społecznej i partnerstwa na poszczególnych etapach rewitalizacji	116

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba ludności na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji na terenie Gminy Osiek w latach 2015–2019	32
Wykres 2 Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w % ludności ogółem na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji oraz w Gminie Osiek w 2019 roku.....	33
Wykres 3 Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji oraz w Gminie Osiek w 2019 roku.....	34
Wykres 4 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności ogółem na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji oraz ogółem w Gminie Osiek w 2019 roku.....	34
Wykres 5 Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji oraz w Gminie Osiek w 2019 roku	35
Wykres 6 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji na terenie Gminy Osiek w latach 2015–2019	35
Wykres 7 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji, w Gminie Osiek, powiecie staszowskim i województwie świętokrzyskim w 2019 roku	36
Wykres 8 Udział długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji na terenie Gminy Osiek w latach 2015–2019	37

Wykres 9 Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji oraz w Gminie Osiek w 2019 roku.....	37
Wykres 10 Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z poszczególnych powodów w przeliczeniu na 100 osób na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji oraz w Gminie Osiek w 2019 roku	39
Wykres 11 Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję na 100 mieszkańców na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji oraz w Gminie Osiek w 2019 roku.....	40
Wykres 12 Średnie % wyniki ze sprawdzianu w 8 klasie szkoły podstawowej w poszczególnych szkołach na terenie Gminy Osiek w 2019 roku.....	41
Wykres 13 Średnie % wyniki ze sprawdzianu w 8 klasie szkoły podstawowej na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji, w Gminie Osiek, w powiecie staszowskim oraz w województwie świętokrzyskim w 2019 roku	41
Wykres 14 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadających na 100 mieszkańców na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji w latach 2015–2019	42
Wykres 15 Średnia % frekwencja w wyborach władz samorządowych w 2018 r. – porównanie średniej dla wyznaczonych Podobszarów rewitalizacji i Gminy Osiek.....	43
Wykres 16 Powierzchnia terenów zagospodarowanych pod działalność sportową, rekreacyjną, kulturową i turystyczną przypadająca na 100 mieszkańców na wyznaczonych Podobszarach rewitalizacji oraz w Gminie Osiek w 2019 roku.....	48

**Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-
-przestrzennych obszaru rewitalizacji**